

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026-2029, z perspektywą do roku 2033

Zamawiający:

Urząd Gminy Dobra

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska

ul. Gdyńska 3/2

71 – 534 Szczecin

Autorzy:

mgr Katarzyna Helińska

mgr inż. Karolina Witkowska

1. SPIS TREŚCI

1. SPIS TREŚCI.....	3
2. WYKAZ SKRÓTÓW.....	5
3. STRESZCZENIE.....	6
4.1. Cel i zakres opracowania.....	8
4.2. Metodyka wykonania POŚ.....	9
4.3. Uwarunkowania prawne wykonania POŚ.....	10
4.4. Spójność z dokumentami nadrzędnymi.....	11
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	12
5.1. Charakterystyka Gminy Dobra.....	12
5.1.1. Informacje ogólne i położenie.....	12
5.1.2. Sytuacja demograficzna.....	14
5.1.3. Gospodarka.....	15
5.1.4. Infrastruktura mieszkaniowa.....	15
5.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	16
5.2.1. Analiza stanu wyjściowego.....	16
5.2.2. Zagadnienia horyzontalne.....	30
5.2.3. Analiza SWOT.....	30
5.3. Zagrożenie hałasem.....	31
5.3.1. Analiza stanu wyjściowego.....	31
5.3.2. Zagadnienia horyzontalne.....	36
5.3.3. Analiza SWOT.....	37
5.4. Pole elektromagnetyczne.....	37
5.4.1. Analiza stanu wyjściowego.....	37
5.4.2. Zagadnienia horyzontalne.....	39
5.4.3. Analiza SWOT.....	40
5.5. Gospodarowanie wodami.....	40
5.5.1. Analiza stanu wyjściowego.....	40
5.5.2. Zagadnienia horyzontalne.....	47
5.5.3. Analiza SWOT.....	49
5.6. Gospodarka wodno - ściekowa.....	49
5.6.1. Analiza stanu wyjściowego.....	50
5.6.2. Zagadnienia horyzontalne.....	54
5.6.3. Analiza SWOT.....	55
5.7. Zasoby geologiczne.....	55

5.7.1. Analiza stanu wyjściowego	55
5.7.2. Zagadnienia horyzontalne	57
5.7.3. Analiza SWOT.....	57
5.8. Gleby	58
5.8.1. Analiza stanu wyjściowego	58
5.8.2. Zagadnienia horyzontalne	58
5.8.3. Analiza SWOT.....	59
5.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	59
5.9.1. Analiza stanu wyjściowego	59
5.9.2. Zagadnienia horyzontalne	66
5.9.3. Analiza SWOT.....	67
5.10. Zasoby przyrodnicze.....	68
5.10.1. Analiza stanu wyjściowego	68
5.10.2. Zagadnienia horyzontalne	77
5.10.3. Analiza SWOT	78
5.11. Zagrożenie poważnymi awariami	78
5.11.1. Analiza stanu wyjściowego	78
5.11.2. Zagadnienia horyzontalne	83
5.11.3. Analiza SWOT.....	83
5.12. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i adaptacje do zmian klimatu.....	84
5.13. Działania edukacyjne	85
5.14. Monitoring Środowiska	90
6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA ORAZ ICH FINANSOWANIE	91
6.1. Cele ochrony środowiska i kierunki interwencji	91
6.2. Harmonogram rzeczowo-finansowy	93
7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	120
7.1. Zarządzanie programem.....	120
7.2. Monitoring POŚ	120
7.3. Źródło finansowania programu	121
7.3.1. Fundusze krajowe.....	121
7.3.2. Fundusze UE	123
8. SPIS TABEL	129
9. SPIS RYCIN	130
10. SPIS ŹRÓDEŁ.....	130

2. WYKAZ SKRÓTÓW

- Analiza SWOT – Analiza SWOT polega na analizie silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń które się przed nią pojawiają. SWOT, to skrót od: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia);
- As – Arsen;
- B(a)P – benzo(a)piren;
- Cd – Kadm;
- CO – Tlenek węgla;
- C₆H₆ – Benzen;
- GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
- GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- GPZ – Główny Punkt Zasilający;
- GUS – Główny Urząd Statystyczny;
- GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych;
- JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych;
- JCWPd – Jednolite Części Wód Podziemnych;
- NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Ni – Nikiel;
- NO₂ – Dwutlenek azotu;
- OZE – Odnawialne Źródła Energii;
- Pb – Ołów;
- PEM – Pola elektromagnetyczne;
- PKD – Polska Klasyfikacja Działalności;
- PM_{2,5} – Pył zawieszony o granulacji do 2,5 µm;
- PM₁₀ – Pył zawieszony o granulacji do 10 µm;
- PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska;
- POŚ – Program Ochrony Środowiska;
- PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców;
- RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;
- RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej;
- SO₂ – Dwutlenek siarki;
- WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami;
- ZDR – Zakłady Dużego Ryzyka;
- ZZR – Zakłady Zwiększonego Ryzyka;

3. STRESZCZENIE

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Dobra oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem opracowania jest:

Zrównoważony rozwój Gminy Dobra dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz rozwoju turystyki.

Gmina Dobra położona jest w województwie zachodniopomorskim w odległości około 75 km od Szczecina. Jest to jedna z 5 gmin wchodzących w skład powiatu łobeskiego. Analizowana jednostka graniczy z gminami: Radowo Małe i Węgorzyno (od wschodu), Chociwel (od południa), Maszewo (od zachodu) oraz z gminą Nowogard (od północy).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2024 roku teren Gminy Dobra zamieszkiwało 3 838 osób, z czego 49,69% stanowili mężczyźni, a 50,31% kobiety. W latach 2020–2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 200 osób.

W Gminie Dobra w roku 2025 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 335 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 242 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Zgodnie z podziałem Polski na rejony klimatyczne A. Wosia (1995) obszar opracowania położony jest w regionie Środkowopomorskim (VII), w którym liczniej występują dni z pogodą deszczową i chłodną. Ciepła pora roku trwa 3,6 miesiąca, natomiast średnia dobową temperatura przekracza wtedy 18°C. Najgorętszym miesiącem jest lipiec, a średnia temperatura maksymalna wynosi 22°C, a minimalna 13°C. Z kolei zimna pora roku trwa 3,7 miesiąca i średnia dobową temperatura maksymalna kształtuje się na poziomie 6°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, kiedy średnia temperatura minimalna wynosi -3°C a maksymalna 2°C.

Analiza wyników pomiarów PEM prowadzonych w 2024 w ramach stałej sieci monitoringu wykazała, że z 45 pomiarów, najwyższą wartość natężenia pola elektromagnetycznego z półgodzinnego pomiaru prowadzonego w sposób ciągły, odnotowano w punkcie pomiarowym przy Placu Grunwaldzkim w Szczecinie - 2,72 V/m. W 11 punktach pomiarowych wartości natężenia pola elektromagnetycznego były poniżej dolnej granicy oznaczalności sondy pomiarowej - 0,5 V/m. We wszystkich punktach pomiarowych wartość wskaźnikowa WME nie przekroczyła 1, w związku z tym poziomy dopuszczalne PEM dla stałej sieci monitoringu uznano za dotrzymane. Średni poziom natężenia PEM w roku 2024, w województwie zachodniopomorskim dla stałej sieci monitoringu wyniósł 0,92 V/m. Na terenie Gminy Dobra w 2024 r. nie było punktów monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych. Ostatnie pomiary prowadzone były na terenie gminy w 2023 roku, w punkcie w Mieście Dobra przy ul. Słonecznej. Poziom pól elektromagnetycznych w tym punkcie wyniósł wówczas <0,5 V/m.

Gmina Dobra stanowi istotny obszar źródłkowy dla rzek Dobra i Dobrzeńca, a także miejsce, gdzie swój początkowy bieg mają rzeki Sępólna i Okra. Oznacza to, że lokalna gospodarka wodna w tym również systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków – wywiera znaczący wpływ na stan środowiska przyrodniczego nie tylko w obrębie gminy, ale także na terenach położonych niżej

w biegu tych cieków. Dodatkowo przez obszar gminy przepływa Kanał Dobropole, a łączna długość wszystkich wymienionych cieków wodnych wynosi około 40 km.

Obszar gminy Dobra znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych – PLGW60007 i PLGW60008. Zgodnie z kartami charakterystyk, omawiane JCWPd charakteryzują się dobrym stanem chemicznym, ilościowym oraz ogólnym. Natomiast najbliższy Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów znajduje się w odległości ok. 10 km od zachodniej granicy gminy.

Gmina Dobra posiada dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę, oparty na grupowych wodociągach lokalnych. W roku 2024 długość sieci wodociągowej wynosiła 46,4 km. Z sieci wodociągowej korzystało wówczas 3 552 mieszkańców, co stanowiło 92,5% ogółu ludności. Do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadziło 470 przyłączy. W 2024 roku zgłoszono 4 awarie sieci wodociągowej. Łączna ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym wyniosła 120 dam³, co przekłada się na średnie zużycie 27,3 m³ na jednego mieszkańca.

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, w tym budowa systemów kanalizacji powiązanych z oczyszczalniami ścieków, pozostaje jednym z kluczowych zadań Gminy Dobra. Na koniec 2024 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 10,2 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 259. Z kanalizacji korzystało 2 568 mieszkańców, co stanowi 66,9% ogółu mieszkańców. Ilość odprowadzonych ścieków bytowych wyniosła 90,1 dam³. Na terenie Gminy funkcjonuje 5 oczyszczalni ścieków.

Na obszarze Gminy Dobra zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego występują złoża surowców kruszyw naturalnych: złoża żwiru. Znajduje się tu również szereg złóż torfowych, którym towarzyszą złoża gytii ilastej i kredy jeziornej.

W strukturze użytków rolnych gminy występują gleby od klasy III a (wschodnia część gminy – okolice Dobropola) do VI. Na glinach i piaskach zwałowych wysoczyzn morenowych występują gleby brunatne wylugowane. Ten typ gleb dominuje na obszarze gminy.

W roku 2025 zebrano 917,097 Mg odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych, czyli o 24,577 Mg więcej niż w 2020 roku. Odpadów komunalnych zebranych z terenów niezamieszkałych było 236,64 Mg, czyli o 82,32 Mg więcej niż w 2020 roku. W analizowanym okresie, na terenach zamieszkałych, ilość zebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zmniejszyła się o 45,04 Mg, a ilość zebranych odpadów komunalnych zbieranych selektywnie zwiększyła się o 69,617Mg.

Na terenie Gminy Dobra zidentyfikowano:

- Obszar Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008,
- 24 pomniki przyrody,
- 4 użytki ekologiczne.

W analizowanym okresie (2019–2024) widoczny jest nieznaczny wzrost powierzchni gruntów leśnych ogółem – z 1 568,48 ha w 2019 r. do 1 582,62 ha w 2024 r.

Podobną tendencję obserwuje się w przypadku lesistości, która zwiększyła się z 13,4% do 13,5%. Wzrost ten ma charakter stopniowy i niewielki, co wskazuje na względnie stabilny poziom zalesienia gminy, choć z lekką tendencją rosnącą.

W zakresie zagrożeń środowiskowych na terenie gminy nie występują zakłady o dużym ani zwiększonym ryzyku awarii przemysłowych. Główne zagrożenia związane są z transportem substancji niebezpiecznych, możliwością wystąpienia pożarów oraz zjawisk ekstremalnych, takich jak susze.

W programie ochrony środowiska wyznaczono zadania własne gminy oraz zadania monitorowane innych jednostek. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości środowiska. Zadania zostaną sfinansowane ze środków własnych jednostek wyznaczonych do realizacji zadania lub środków zewnętrznych.

Dla wszystkich celów wyznaczonych w programie określono wskaźnik ich realizacji. Co dwa lata należy sporządzić raport z realizacji programu, natomiast po 4 latach dokonać jego aktualizacji.

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA

4.1. Cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033”, który jest głównym dokumentem strategicznym na poziomie Gminy Dobra wyznaczającym cele ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz określający kierunki działań, zmierzające do osiągnięcia tych celów.

Obowiązek sporządzenia Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ gminy, powiatu i województwa sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy Dobra.

Program ochrony środowiska powinien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Program ochrony środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Oznacza to, że w przygotowanym programie:

- dokonano oceny stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji,
- zdefiniowano zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów przyszłej interwencji (analiza SWOT),

- uwzględniono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska,
- zamieszczono harmonogram rzeczowo – finansowy, osobno dla zadań własnych i zadań monitorowanych.

Podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

4.2. Metodyka wykonania POŚ

We wrześniu 2015 roku struktura oraz zakres programów ochrony środowiska określony został w *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W 2020 zaktualizowaniu przez Ministra Klimatu i Środowiska uległy „Załączniki do Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Zgodnie z wytycznymi Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra zawiera:

- spis treści,
- wykaz skrótów,
- wstęp,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- ocenę stanu środowiska,
- cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- system realizacji programu ochrony środowiska,
- spis tabel, rycin, wykresów i załączników.

Wytyczne Ministerstwa Środowiska i Klimatu określiły ponadto, że ocena stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem powinna zostać przeprowadzona w oparciu o analizę wyznaczonych obszarów przyszłej interwencji, do których należą:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- poważne awarie.

Do opracowania dokumentu wykorzystano model D-P-S-I-R, czyli model „siły naprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja”. Polega on na opisanu poszczególnych elementów oraz przedstawieniu jakie są przyczyny obecnego stanu środowiska, a także jak środowisko wpływa m.in. na życie społeczne i gospodarcze.

Opracowując „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Gminy Dobra w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu;
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu;
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji planowanych działań ujętych we wszystkich dokumentach strategicznych;
- na podstawie zebranych danych i informacji określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla gminy;
- we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Dobra oraz innymi jednostkami opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe gminy oraz dostępne źródła finansowania, zadania zostały przyporządkowane poszczególnym celom, równocześnie dołożono wszelkiej staranności, aby zadania i cele zostały określone zgodnie z zasadą SMART, czyli były realne, mierzalne i określone w czasie.
- uzgodniono sposoby wdrażania i zasady monitorowania programu ochrony środowiska.

Dane o stanie środowiska naturalnego podane są według stanu na dzień 31.12.2024 r., gdyż na dzień opracowywania dokumentu nie były jeszcze dostępne dane za 2025 rok. Dane przedstawione w Programie pochodzą z GUS, Urzędu Gminy Dobra oraz innych podmiotów, które udostępniły potrzebne informacje. Koszty realizacji działań i określenie sposobu finansowania określono na podstawie informacji udostępnionych przez podmioty odpowiedzialne za dane zadania.

4.3. Uwarunkowania prawne wykonania POŚ

Program Ochrony Środowiska sporządzono zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną dokumentu stanowią wymienione niżej ustawy oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 647 ze zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 567 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 960 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187 ze zm.);

- ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1685 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U.2026 r. poz. 69);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 82),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 725 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 105),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1580 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

4.4. Spójność z dokumentami nadrzędnymi

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej;
 - Pakiet klimatyczno-energetycznym (przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku);
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku);
 - Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
 - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
 - Strategia Sprawne Państwo 2030;
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
 - Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030;
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą

- do 2030 roku oraz do 2040 roku);
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022;
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów;
 - Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego na lata 2021 – 2027;
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
 - Program wodno-środowiskowy kraju;
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym;
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa zachodniopomorskiego:
 - Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego 2030+;
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego;
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031 – 2036 (przyjęty Uchwałą nr VII/97/25 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 13 marca 2025 r.);
 - Aktualizacja Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (przyjęta Uchwałą Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r.);
 - Uchwała Nr XXX/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
 - Program Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku;
 - Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego.
 - dokumenty lokalne:
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łobeskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027 – 2030,
 - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobra,
 - Strategia Rozwoju Gminy Dobra na lata 2017 – 2026.

Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą na lata 2033” są spójne z celami dokumentów nadrzędnych.

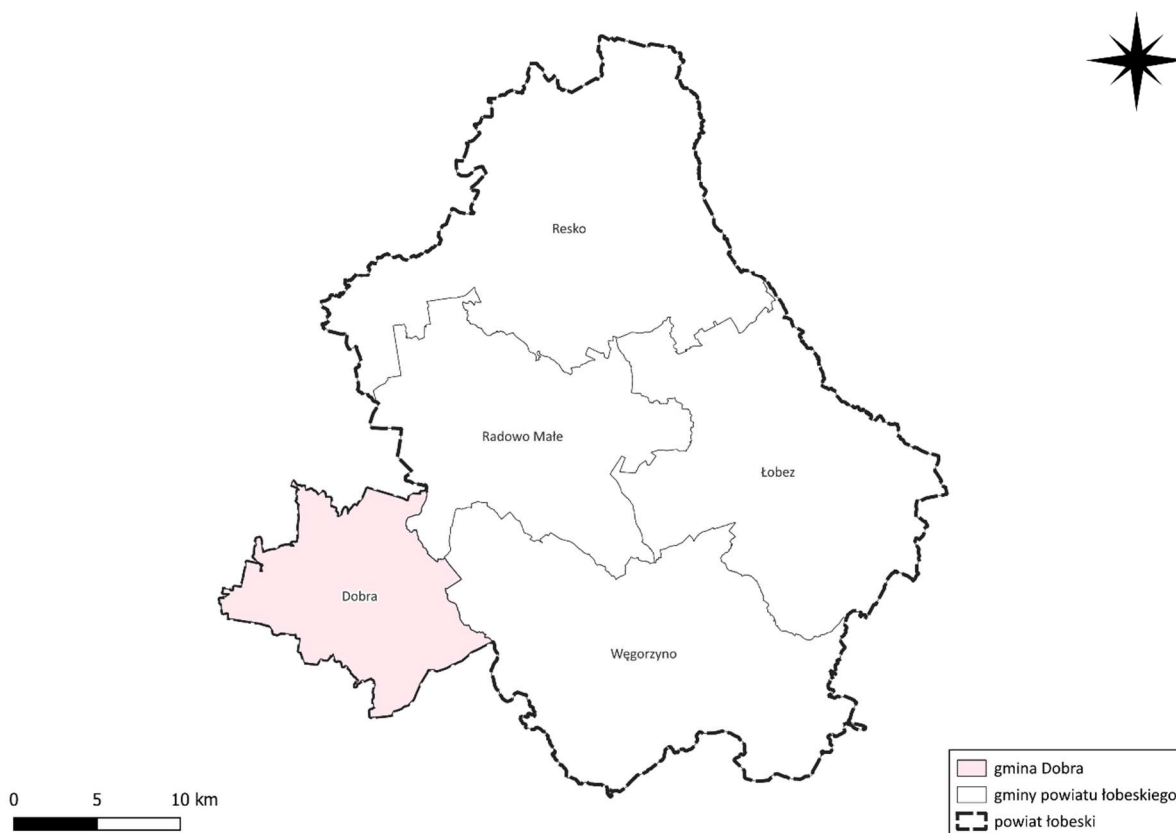
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA

5.1. Charakterystyka Gminy Dobra

5.1.1. Informacje ogólne i położenie

Gmina Dobra położona jest w województwie zachodniopomorskim w odległości około 75 km od Szczecina. Jest to jedna z 5 gmin wchodzących w skład powiatu łobeskiego. Analizowana

jednostka graniczy z gminami: Radowo Małe i Węgorzyno (od wschodu), Chociwel (od południa), Maszewo (od zachodu) oraz z gminą Nowogard (od północy). Granice administracyjne Gminy Dobra na tle powiatu łobeskiego przedstawia poniższa mapa.

Rycina 1. Mapa Gminy Dobra na tle powiatu łobeskiego

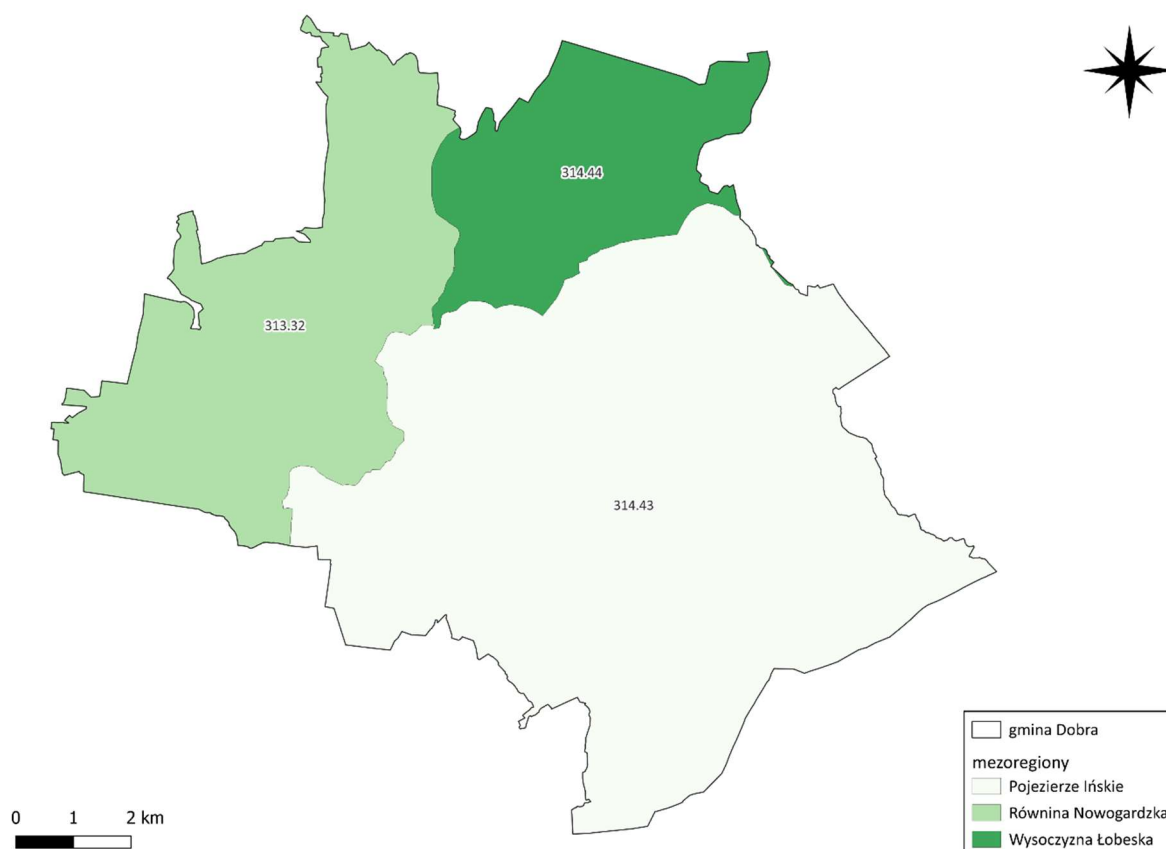
Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę podział fizyczno-geograficzny Polski (Kondracki, 2002), obszar Gminy Dobra określają następujące jednostki:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa;
- Prowincja: Niż Środkowoeuropejski;
- Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie (313);
- Makroregion: Pobrzeże Szczecińskie (313.3.)
- Mezonegion: Równina Nowogardzka (313.32).

Oraz:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa;
- Prowincja: Niż Środkowoeuropejski;
- Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie (314);
- Makroregion: Pojezierza Zachodniopomorskie (314.4);
- Mezonegion: Pojezierze Ińskie (314.43) oraz Wysoczyzna Łobeska (314.44).

Rycina 2. Położenie Gminy Dobra na tle podziału fizycznogeograficznego

Źródło: opracowanie własne

5.1.2. Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2024 roku teren Gminy Dobra zamieszkiwało 3 838 osób, z czego 49,69% stanowili mężczyźni, a 50,31% kobiety. W latach 2020–2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 200 osób. Tabela poniżej przedstawia sytuację demograficzną na terenie Gminy Dobra w latach 2020 – 2024.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Dobra w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców ogółem	4038	3917	3905	3852	3838
Kobiety	2031	1965	1956	1932	1931
Mężczyźni	2007	1952	1949	1920	1907
Współczynnik feminizacji	101	101	100	101	101
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-6,45	-11,25	-1,79	-3,09	-8,08

Źródło: GUS

Strukturę ludności gminy, według ekonomicznej grupy wieku oraz liczbę bezrobotnych zarejestrowanych i udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2020-2024 na terenie Gminy Dobra

Rok	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]
2020	732	18,13	2402	59,48	904	22,39
2021	699	17,85	2325	59,36	893	22,79
2022	708	18,13	2294	58,75	903	23,12
2023	681	17,68	2249	58,39	922	23,94
2024	672	17,51	2216	57,74	950	24,75

Źródło: GUS

Tabela 3. Bezrobocie na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024

Rok	Bezrobotni zarejestrowani ogółem [os.]	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]
2020	212	8,8
2021	156	6,7
2022	173	7,5
2023	180	8,0
2024	159	7,2
2025	170	b.d.

Źródło: GUS

Zgodnie z danymi GUS (31 XII 2025 r.) w Gminie Dobra było 170 bezrobotnych zarejestrowanych, czyli o 11 więcej niż w 2024 roku. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2024 roku wynosił 7,2%.

5.1.3. Gospodarka

W Gminie Dobra w roku 2025 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 335 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 242 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2025

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	332	323	337	328	326	335

Źródło: GUS

Tabela 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2025 według działów PKD 2007

PKD 2007	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo	31	27	27	26	25	25
Przemysł i budownictwo	110	107	125	117	120	120
Pozostała działalność	191	189	185	185	181	190

Źródło: GUS

Najistotniejszym zakładem przemysłowym na terenie gminy Dobra jest zakład produkcji świec parafinowych i stearynowych LKL PARAMIX Sp. z o.o., adres siedziby: Błądkowo 1c, 72-210 Dobra.

5.1.4. Infrastruktura mieszkaniowa

Według danych GUS na koniec 2024 roku, w Gminie Dobra znajdowało się 2 327 budynków mieszkalnych. W porównaniu z rokiem 2020 liczba ta wzrosła o 434 budynków. Zgodnie z danymi

GUS z dnia 31 grudnia 2024 r., liczba mieszkań w Gminie Dobra wynosiła 3 132, natomiast ich łączna powierzchnia użytkowa – 335 110 m². W stosunku do roku 2019 liczba mieszkań zwiększyła się o 386, a powierzchnia użytkowa wzrosła o 46 912 m². Tabela poniżej przedstawia zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Dobra w latach 2020–2024.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Budynki mieszkalne	szt.	697	687	689	695	697
Mieszkania	szt.	1 495	1 498	1 500	1 504	1 507
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	101 190	101 498	101 659	101 934	102 266
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	67,7	67,8	67,8	67,8	67,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	25,1	25,9	26,0	26,5	26,6
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	2,7	2,61	2,6	2,56	2,55

Źródło: GUS

5.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.2.1. Analiza stanu wyjściowego

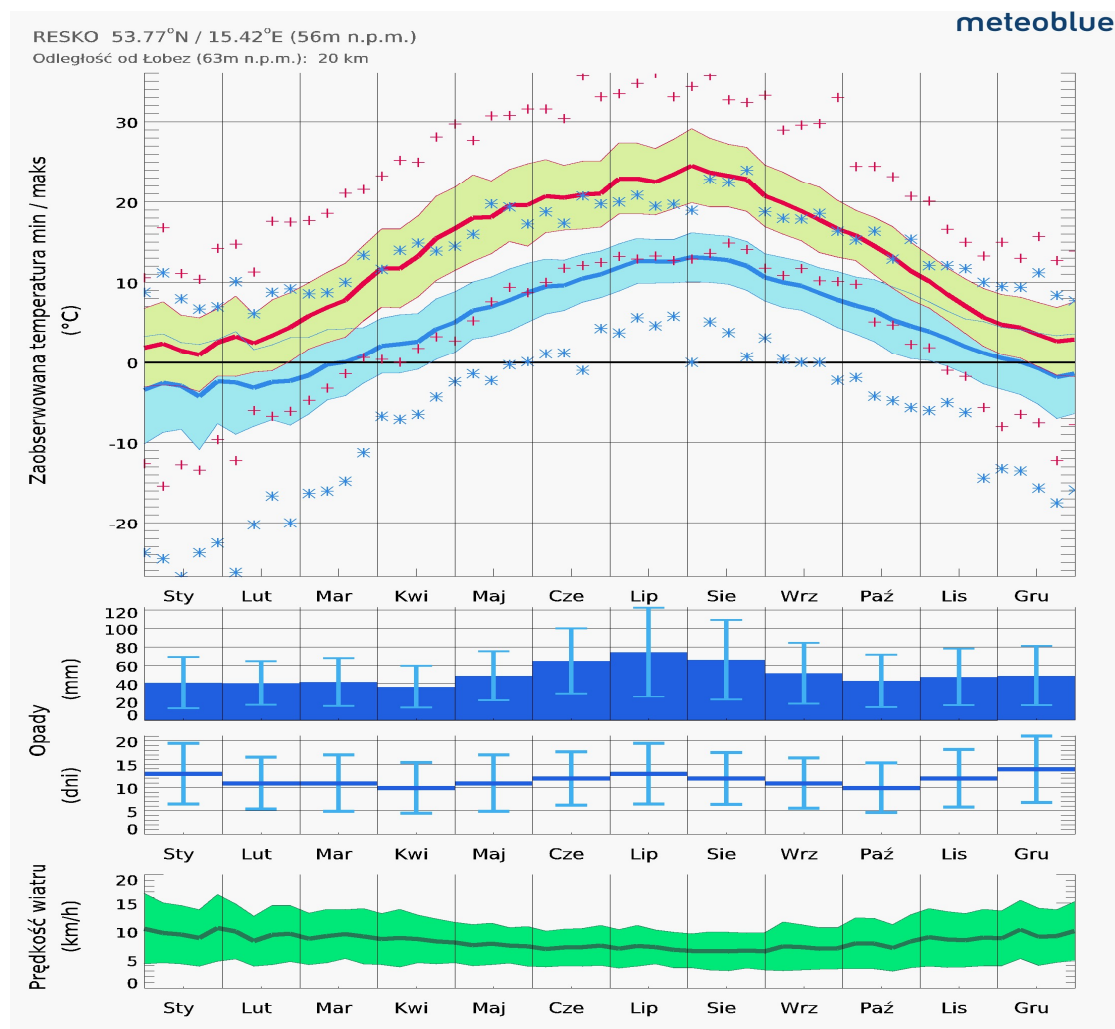
Jakość powietrza – a dokładniej poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu ściśle zależy od warunków meteorologicznych oraz działalności antropogenicznej. Temperatura powietrza, prędkość wiatru, natężenie promieniowania słonecznego czy też wilgotność oddziałują na wielkość emisji zanieczyszczeń.

Na rozprzestrzenianie się substancji zanieczyszczających znaczący wpływ mają prędkość i kierunki wiatrów. W momencie braku wiatrów oraz wiatrów o małych prędkościach następuje pogarszanie wentylacji powietrza, co przyczynia się do wzrostu stężeń zanieczyszczeń w przypowierzchniowych warstwach atmosfery. Prędkość wiatru wpływa na tempo przemieszczania się powietrza wraz z zanieczyszczeniami, natomiast kierunek decyduje o trasie ich migracji. Opady atmosferyczne, wilgotność, natężenie promieniowania słonecznego wpływa także na przemiany fizyko – chemiczne zanieczyszczeń w atmosferze oraz ich wymywanie. Od kierunków i prędkości wiatru zależy natomiast transport zanieczyszczonych mas powietrza z obszarów ich emisji. Innym czynnikiem fizycznym wpływającym na poziom zanieczyszczeń jest stopień zróżnicowania ukształtowania terenu, w którym mogą występować obszary o specyficznym klimacie, mikroklimacie i specyficznych warunkach meteorologicznych. Kolejnym czynnikiem wyznaczającym jakość powietrza jest zjawisko tzw. inwersji termicznej, odznaczające się występowaniem temperatury niższej tuż przy powierzchni ziemi, niż w wyższych partiach atmosfery. Najlepsze warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń panują na terenach płaskich, gdzie występuje duża liczba dni z nasłonecznieniem, dobre warunki termiczne oraz wysokie prędkości mas powietrza. Natomiast w dolinach, nieckach wymiana mas powietrza jest utrudniona. Temperatura powietrza wpływa pośrednio na jakość powietrza. Niskie temperatury powodują wzrost emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw w instalacjach grzewczych.

Zgodnie z podziałem Polski na rejony klimatyczne A. Wosia (1995) obszar opracowania położony jest w regionie Środkowopomorskim (VII), w którym liczniej występują dni z pogodą deszczową i chłodną. Ciepła pora roku trwa 3,6 miesiąca, natomiast średnia dobowa temperatura przekracza

wtedy 18°C. Najgorętszym miesiącem jest lipiec, a średnia temperatura maksymalna wynosi 22°C, a minimalna 13°C. Z kolei zimna pora roku trwa 3,7 miesiąca i średnia dobowa temperatura maksymalna kształtuje się na poziomie 6°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, kiedy średnia temperatura minimalna wynosi -3°C a maksymalna 2°C.

Największe opady rejestruje się w lipcu, natomiast najmniej deszczowym miesiącem jest luty. Dominują wiatry z sektora zachodniego (W, WSW, SW).

Rycina 3. Meteogram dla najbliższej stacji pomiarowej położonej od Gminy Dobra (Resko)

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Stan jakości powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Ocenę taką przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin.

W rozumieniu założeń do ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.), przygotowywanych w związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy w sprawie jakości i czystszej powietrza dla Europy przyjmuje się, że od stycznia 2010 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie, strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Substancje podlegające ocenie to:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2.5},
- ołów w pyle Pb (PM₁₀),
- arsen w pyle As (PM₁₀),
- kadm w pyle Cd (PM₁₀),
- nikiel w pyle Ni (PM₁₀),
- benzo(a)piren w pyle B(a)P (PM₁₀),
- ozon O₃.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów:

- dopuszczalnego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekroczony,
- docelowego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie,
- poziomu celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Oprócz w/w poziomów określony jest również poziom krytyczny, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do komponentów przyrody, ale nie w odniesieniu do człowieka oraz margines tolerancji, który określa procentową część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony. W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- klasa B - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Dla ozonu:

- klasa D1 - stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego,
- oraz dla PM2.5:
- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- klasa C2 - stężenia PM2.5 przekraczają poziom docelowy.

Klasy stref dla zanieczyszczeń oraz wymagane działania w zależności od ich poziomu stężeń przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
Poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
<poziom dopuszczalny i poziom krytyczny	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen, pył PM10 ołów (PM10)	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
>poziom dopuszczalny i poziom krytyczny		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
Poziom dopuszczalny i margines tolerancji			
<poziom dopuszczalny	pył zawieszony PM2.5 dodatkowo dwutlenek azotu, benzen i pył zawieszony PM10 dla stref, które uzyskały derogacje	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
>poziom dopuszczalny <poziom dopuszczalny z marginesem tolerancji		B	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego, - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
>poziom dopuszczalny z marginesem tolerancji		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza POP w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego w wyznaczonym terminie
Poziom docelowy			
<poziom docelowy	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo/a/piren(PM10)	A	- działania niewymagane
>poziom docelowy		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli POP nie był opracowany pod kątem określonej substancji
		C2	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego
Poziom celu długoterminowego			
<poziom celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	- działania niewymagane
>poziom celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

Źródło: www.gios.gov.pl

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie zachodniopomorskim strefę stanowią: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin (miasto pow. 100.000 mieszk.) oraz strefa zachodniopomorska obejmująca pozostały obszar województwa. Gmina Dobra należy do strefy zachodniopomorskiej (kod strefy PL3203). W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2025 dla strefy zachodniopomorskiej.

Tabela 8. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2025 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5})

Kod strefy	Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
		NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5} ²⁾	Pył PM ₁₀	B(a)P	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	Pb (PM ₁₀)	O ₃ ¹⁾
		2024											
PL3203	Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefie zachodniopomorska uzyskała klasę A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2025”

W 2025 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące: - pomiary automatyczne, - pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2025 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało ogółem 12 stacji pomiarowych. Wszystkie pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska jako monitoring w wojewódzkiej sieci stacji i punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza PMŚ. W ramach wojewódzkiej sieci pomiarowej RWMŚ w Szczecinie dysponuje 1 mobilną stacją pomiarową, za pomocą której wykonuje pomiary w miejscowościach województwa zachodniopomorskiego posiadających status uzdrowiska.

Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników tzw. „pięcioletniej oceny jakości powietrza” wykonywanej raz na 5 lat oraz od kryteriów lokalizacji punktów poboru próbek substancji określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Zakres prowadzonego monitoringu to pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem

rozważanego zanieczyszczenia.

Tabela 9. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2025

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
		2024		
PL3003	Strefa zachodniopomorska	A	A	A

Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa zachodniopomorska uzyskała klasę D2.

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2025”,

Ozon jako substancja zanieczyszczająca środowisko jest problemem ponadregionalnym. Powstaje w wyniku reakcji fotochemicznej z udziałem tlenków azotu, tlenku węgla i węglowodorów. Do wytworzenia się reakcji niezbędna jest energia słoneczna, stąd stężenia ozonu wzrastają w dni słoneczne, wiosenne i letnie. Wysokie stężenie ozonu jest skutkiem takich procesów jak emisja z zakładów przemysłowych, elektrociepłowni, emisja komunikacyjna, napływ zanieczyszczeń spoza granic miasta, a także sprzyjające warunki meteorologiczne do tworzenia ozonu.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się, podobnie jak w przypadku ozonu analizowanego pod kątem ochrony zdrowia ludzi, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

Analiza stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2025 roku wskazuje na ścisłą zależność ich poziomu od warunków meteorologicznych. Ciepleszy w porównaniu z poprzednimi latami rok 2025 spowodował mniejszą emisję zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na niższe stężenia tych zanieczyszczeń w powietrzu. Mniejsze też są zasięgi obszarów przekroczeń poszczególnych zanieczyszczeń i mniejsza jest liczba osób narażonych na ponadnormatywne stężenia.

Jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń na terenie obszaru obok emisji z systemów grzewczych jest także emisja liniowa pochodząca z transportu samochodowego. Jest to emisja, którą generuje transport prywatny i publiczny. Emisja liniowa powstaje z procesów spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników między innymi od: natężenia i płynności ruchu, parametrów technicznych i stanu drogi.

Najbardziej zagrożone na emisję liniową są tereny przyległe do ciągów komunikacyjnych, głównie ma to niekorzystny wpływ na uprawy rolne. Nadmienić należy, że szkodliwe substancje związane

z komunikacją samochodową stanowią źródło emisji zanieczyszczeń nie tylko do powietrza, ale również gleby, a w konsekwencji również wód wskutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu. Działaniami zmierzającymi do ograniczenia emisji liniowej mogą być remonty dróg w złym stanie, usprawnienie ruchu samochodowego poprzez budowę tras szybkiego ruchu oraz wyprowadzanie ruchu tranzytowego z ośrodków miejskich, rozbudowa sieci transportu zbiorowego i promocja jej wśród mieszkańców, rozwój elektro-mobilności oraz rozbudowa sieci infrastruktury rowerowej i pieszej.

Gmina nie posiada systemu pomiarowego jakości powietrza niezależnego od Państwowego Monitoringu Jakości Powietrza.

W ramach Programu "Czyste powietrze" mieszkańcy składali wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. W okresie od 22.11.2018 r. do 26.02.2026 r. do WFOŚiGW w Szczecinie wpłynęło 96 wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, z terenu Gminy Dobra. Zawarto 70 umów, na łączną kwotę dotacji 2 909 885,55 zł.

Działania podejmowane w celu ochrony jakości powietrza

W dniu 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął uchwałę Nr XXXV/540/18 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Z 2018 r., poz. 4984) tzw. „uchwałę antysmogową”. Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

1. na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
 - paliwa niesortowane w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 t.j. ze zm.),
 - muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem,
 - węgiel brunatny,
 - paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 t.j. ze zm.).
2. docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.

Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w poniższych etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. należało wymienić kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy),

- do 1 stycznia 2028 r. wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- 3. docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Uchwałą Nr XLV/540/23 z dnia 14 września 2023 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Aktualizację Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. W ramach realizacji Programu wyznaczono kierunki działań naprawczych takie jak:

- Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych;
- Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów;
- Działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe.

W przypadku działań naprawczych prowadzących do redukcji emisji z sektora komunalno-bytowego zostały one tak dobrane, aby umożliwiły wyznaczenie osiągniętego efektu ekologicznego. Wskazano następujące wskaźniki:

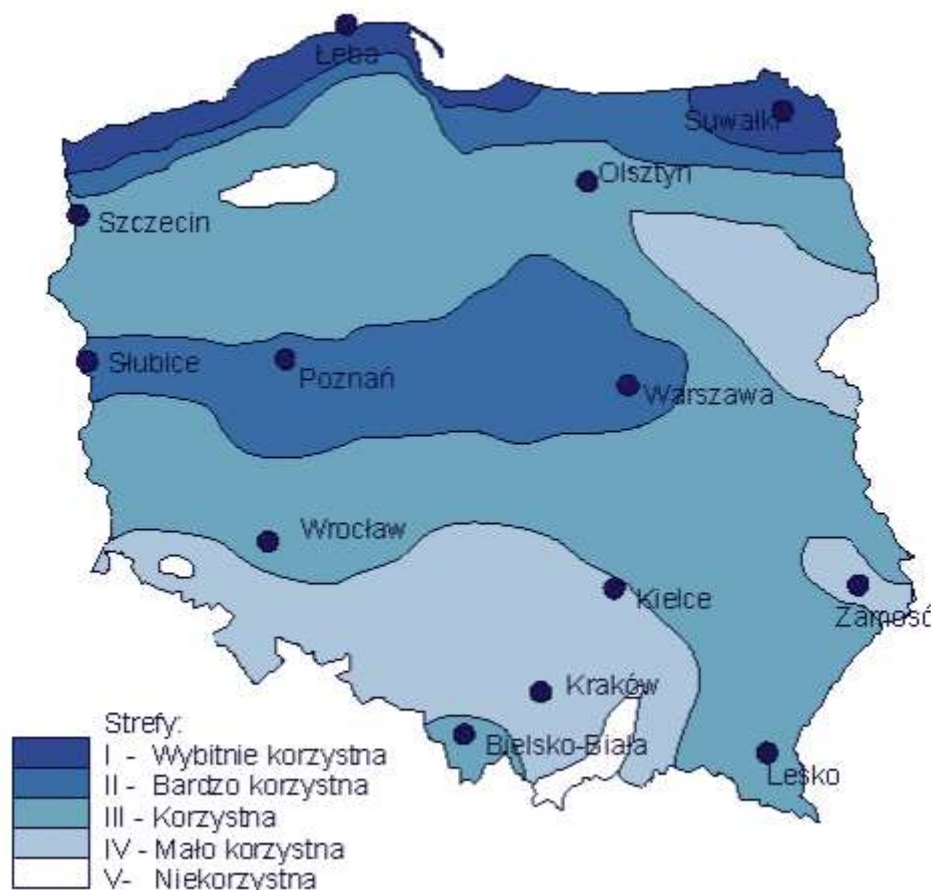
- liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła na paliwa stałe liczone w sztukach i m², wraz z podaniem zmiany sposobu ogrzewania na:
 - przyłączy do sieci ciepłowniczej,
 - przyłączy do sieci gazowej,
 - odnawialne źródła energii,
 - kocioł na paliwa kopalne spełniający wymagania min. klasy 5 lub ekoprojektu,
 - kocioł na biomasę stałą, spełniający wymagania min. klasy 5 lub ekoprojektu,
 - ogrzewanie elektryczne,
 - ogrzewanie olejowe,
 - miejscowe ogrzewacze pomieszczeń, spełniające wymogi ekoprojektu.
- liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych, w których przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła lub ze zmianą sposobu ogrzewania liczone w sztukach i m²,
- liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych, w których zainstalowano kolektory słoneczne bez wymiany źródeł ciepła (kotła węglowego) liczone w sztukach i m².

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Dlatego zaplanowane działania mają na celu uzyskanie

maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu.

Odnawialne źródła energii

Stosowanie odnawialnych źródeł energii (OZE) ma duże znaczenie dla poprawy jakości powietrza. Dzięki OZE zmniejsza się zużycie paliw kopalnych, co prowadzi do redukcji emisji szkodliwych zanieczyszczeń. Produkcja energii z odnawialnych źródeł nie tylko przyczynia się do ochrony środowiska, ale również wspiera rozwój innowacyjnych sektorów gospodarki. Sektory takie jak usługi inżynierskie, informatyczne, medyczne i doradcze zyskują na znaczeniu, co sprzyja tworzeniu nowych miejsc pracy. Ponadto, rozwój OZE wpływa na wzrost efektywności i redukcję emisji w branżach wytwórczych. Przemysł maszynowy, elektrotechniczny, elektroniczny, chemiczny, farmaceutyczny oraz samochodowy czerpią korzyści z niskoemisyjnych technologii, co dodatkowo przyczynia się do poprawy stanu środowiska. W rezultacie, rynek pracy się rozwija, oferując coraz więcej możliwości w różnych gałęziach gospodarki.

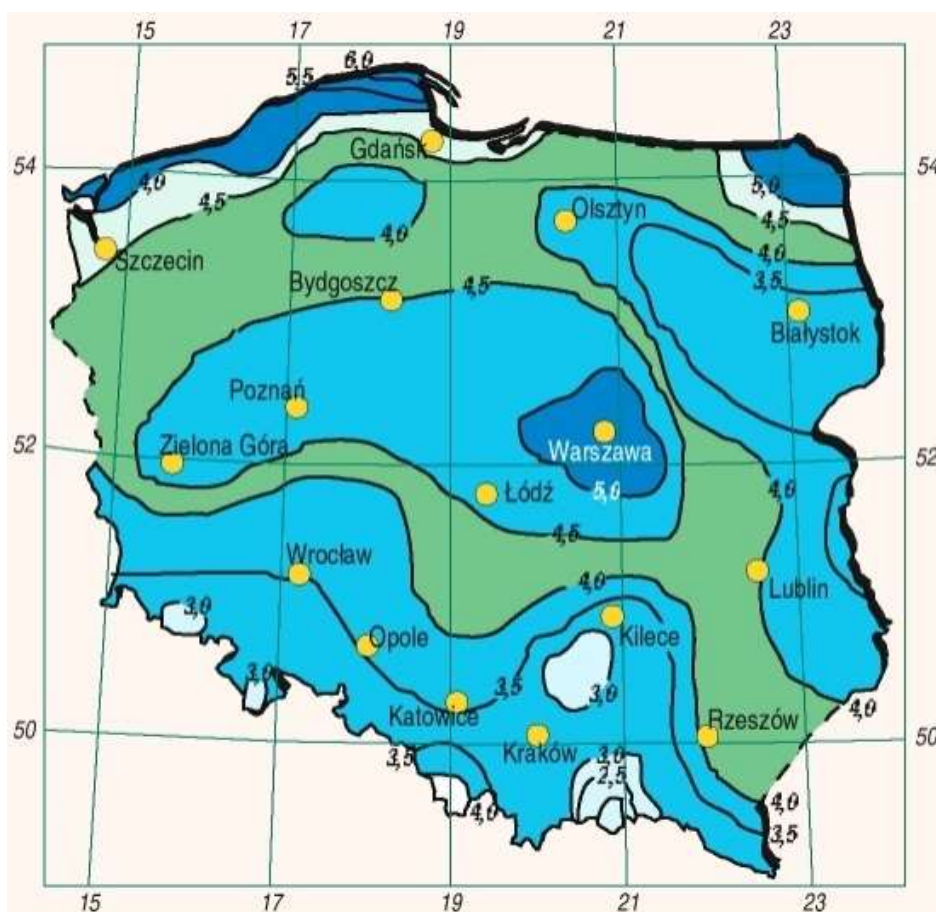

Rycina 4. Strefy energii wiatru w Polsce wg. H Lorenc

Źródło: Ośrodek Meteorologii IMiGW

Potencjał energii wiatrowej w Polsce oszacowano jako teoretyczny i techniczny. Potencjał teoretyczny to taki, w którym założono stuprocentową sprawność przetworzenia energii kinetycznej na energię elektryczną, z pominięciem technologii przetwarzania energii na inne formy energii. Z kolei w przypadku szacowania potencjału technicznego ważne do określenia są częstotliwości występowania prędkości progowych wiatru: minimalnej i maksymalnej oraz uwzględniane są czynniki otoczenia. Wyznaczają one zakres prędkości wiatru w jakich możliwa jest produkcja

energii. Wartości prędkości progowych uzależnione są od konstrukcji elektrowni wiatrowych. Z reguły minimalna prędkość progowa – tzw. prędkość startowa wynosi ok. 3 – 4 m/s, natomiast prędkość maksymalna – tzw. prędkość wyłączenia ok. 25 m/s. Do uzyskania realnych wielkości energii użytecznej dla pojedynczych elektrowni wymagane jest występowanie wiatrów o stałym natężeniu i prędkościach powyżej 4 m/s. Ponadto przyjmuje się, że wielkość progowa opłacalności wykorzystania energii wiatru na wysokości 30 m nad powierzchnią gruntu powinna wynosić 1000 kWh/m²/rok (średnia suma energii wiatru na powierzchnię 1 m² w Polsce wynosi 1000-1500 kWh/rok).

Rycina 5. Średnioroczna prędkość wiatru (m/s) na wysokości ponad 30 m nad powierzchnią ziemi w terenie z przeszkodami do 3 m

Źródło: Ośrodek Meteorologii IMiGW

Gmina Dobra położona jest w strefie I tzw. wybitnie korzystnej dla lokalizacji siłowni wiatrowych. Na omawianym terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. 1 000 kWh/m²/rok.

Energia słoneczna

Energia słoneczna już od tysięcy lat służyła ludziom do suszenia ubrań i żywności, rozniecania ognia czy ogrzewania pomieszczeń, jednak dopiero od niedawna wykorzystywana jest do wytwarzania prądu elektrycznego. Energię tą można wykorzystywać na trzy główne sposoby:

- zamiana bezpośrednia energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną (konwersja fotowoltaiczna);
- zamiana energii promieniowania słonecznego na energię cieplną w kolektorach słonecznych

(konwersja fototermiczna);

- pośrednia zamiana tej energii w energię elektryczną w piecach słonecznych lub wykorzystanie jej do celów przemysłowych.

Słońce to źródło taniej i nieograniczonej energii cieplnej, której wykorzystanie niesie za sobą korzyści ekonomiczne i ekologiczne. Z powierzchni słońca mającego temperaturę około 6 000 K, dociera do kuli ziemskiej promieniowanie o całkowitej mocy $1,75 \times 10^{17}$ W. Jest to 15 000 razy więcej niż aktualne zapotrzebowanie mocy na naszym globie. Energia słoneczna może być wykorzystana w kolektorach słonecznych do ogrzewania budynków lub podgrzewania wody lub ogniwach fotowoltaicznych do wytwarzania energii elektrycznej. W eksploatacji słonecznych instalacji grzewczych, bardzo ważny jest rozkład dawek napromieniowania w ciągu roku. Panuje powszechny pogląd, że w krajowych warunkach klimatycznych, energię słoneczną warto pozyskiwać w sezonie ciepłym tj. od kwietnia do października. Preferowane są zatem instalacje do podgrzewania wody lub wspomagające ogrzewanie zimowe. Energia bezpośredniego promieniowania słonecznego może zostać wykorzystana w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej w panelach fotowoltaicznych oraz energii cieplnej w kolektorach słonecznych.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał dane dotyczące programu „Mój Prąd”, z którego skorzystali mieszkańcy Gminy Dobra, dane zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 10. Realizacja programu Mój Prąd na terenie Gminy Dobra

Program	Liczba wszystkich wniosków [zł]	Liczba instalacji [szt.]	Sumaryczna moc instalacji PV [kW]	Dofinansowanie [zł]	Koszt kwalifikowany [zł]
MP 1	43	29	192,05	142 188	767 591,73
MP 2	82	82	440,14	410 000	2 241 067,54
MP 3	8	8	35,88	24 000	182 824,98
MP 4	4	4	33,33	25 000	172 240
MP 5	4	4	22,1	24 000	139 514,79
MP 6	10	5	35,13	33 000	142 310

Źródło: NFOŚiGW w Warszawie

Biomasa i biogaz

Zgodnie z definicją zawartą w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE biomasa oznacza ulegającą biodegradacji część produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa i związanych działów przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych i miejskich.

Biomasa to najczęściej wykorzystywane źródło energii odnawialnej. Stanowi całą istniejącą na Ziemi materię organiczną, a wszystkie jej stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji. Wykorzystanie biomasy pozwala spożytkować odpady oraz zagospodarować nieużytki. W zależności od stopnia przetworzenia biomasy, wyodrębnić można następujące rodzaje surowców:

- surowce energetyczne pierwotne: drewno, słoma, rośliny energetyczne;
- surowce energetyczne wtórne: gnojowica, obornik, inne produkty dodatkowe i odpady organiczne, osady ściekowe;
- surowce energetyczne przetworzone: biogaz, bioetanol, biometanol, estry olejów roślinnych (biodiesel), biooleje, biobenzyna i wodór.

Potencjalne zasoby energetyczne biomasy można podzielić w zależności od kierunku pochodzenia na trzy grupy:

- biomasa pochodzenia leśnego;
- biomasa pochodzenia rolnego;
- odpady organiczne.

Biomasa stała

Podczas spalania biomasy stałej wydzielają się niewielkie ilości szkodliwych związków siarki i azotu, a emitowany dwutlenek węgla jest asymilowany przez uprawiane rośliny. Spalanie biomasy stałej charakteryzuje się także mniejszą zawartością popiołu w porównaniu do paliw kopalnianych. Biomasa drzewna jest surowcem rozproszonym na dużych powierzchniach. Zarówno drewno jak i słoma muszą zostać odpowiednio przygotowane do spalania. Pomimo pozytywnego efektu ekologicznego, ekonomicznego oraz społecznego, wykorzystanie biomasy na cele energetyczne niesie ze sobą wiele problemów. Źródłem ich są właściwości fizykochemiczne biomasy, tj.:

- Mała gęstość biomasy przed jej przetworzeniem, utrudniająca znacząco transport, magazynowanie i dozowanie;
- Niskie ciepło spalania na jednostkę masy;
- Szeroki przedział wilgotności;
- Różnorodność technologii przetwarzania na nośniki energii.

Z uwagi na powyższe, biomasa stała powinna być przede wszystkim wykorzystywana lokalnie.

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Do produkcji energii cieplnej lub elektrycznej może być wykorzystywany biogaz zawierający powyżej 40% metanu. Jeden m³ biogazu odpowiada około 0,48kg węgla o wartości opałowej 25 MJ/kg.

Do podstawowych źródeł biogazu należą:

- Odpady i produkty rolnicze: odchody zwierząt, rośliny i produkty uboczne przemysłu rolno – spożywczego;
- Oczyszczalnie ścieków;
- Składowiska odpadów komunalnych.

Proces, wskutek którego wytwarzany jest biogaz, polega na fermentacji beztlenowej wywoływanej dzięki obecności tzw. bakterii metanogennych, które w sprzyjających warunkach: temperatura rzędu 37°C (fermentacja mezofilna) lub 52 – 55°C (fermentacja termofilna), odczyn obojętny lub lekko zasadowy (pH 7 – 7,5), czas retencji (przetrzymania substratu) wynoszący 12-36 dni dla fermentacji mezofilnej oraz 12-14 dni dla fermentacji termofilnej, brak obecności tlenu i światła

zamieniają związki pochodzenia organicznego w biogaz oraz substancje nieorganiczne. Powstały w procesie fermentacji biogaz jest spalany przez moduł kogeneracyjny produkujący energię elektryczną i ciepłą.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest najtrudniejszym do pozyskania rodzajem odnawialnego źródła energii. Najbardziej wydajne złoża gromadzą się bowiem głęboko pod powierzchnią ziemi w postaci gorącej wody, pary lub suchych gorących skał. Zasoby te można wykorzystać do generowania energii elektrycznej w elektrowniach geotermalnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Na terenie Polski występują naturalne baseny sedymentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C.

Gmina Dobra należy do pomorskiego okręgu geotermalnego. Temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t., zlokalizowanych na omawianym terenie wynosi około 50°C. Taka lokalizacja stanowi umiarkowane źródło pozyskiwania energii geotermalnej. Na obszarze Gminy Dobra energia geotermalna nie jest wykorzystywana na szerszą skalę. Brak jest szczegółowych informacji na temat instalacji płytkiej geotermii. W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie wykorzystaniem pomp ciepła w budynkach indywidualnych. Tego rodzaju instalacje zyskują na popularności ze względu na ich ekologiczność i efektywność energetyczną. W związku z tym przypuszcza się, że na terenie gminy coraz więcej gospodarstw domowych decyduje się na ich montaż.

Wg danych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), na terenie Gminy Dobra z dofinansowania na montaż pomp ciepła w ramach programu „Moje Ciepło” skorzystało dotychczas 16 beneficjentów. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 14 000,00 zł.

Podział według rodzaju pomp ciepła:

- Pompy ciepła powietrze-woda – 2 wniosków, łączna kwota: 14 000,00 zł,
- Pompy ciepła powietrze-powietrze – brak wniosków,
- Pompy ciepła gruntowe – brak wniosków.

Podział według lat wypłaty środków:

- 2022 r. – 1 wniosek, kwota: 7 000,00 zł,
- 2023 r. – brak wniosków,
- 2024 r. – 1 wniosek, kwota: 7 000,00 zł,
- 2025 r. – brak wniosków,
- 2026 r. – brak wniosków.

Energia wodna

Energia wodna to wykorzystywana gospodarczo, energia mechaniczna płynącej wody. Współcześnie energię wodną zazwyczaj przetwarza się na energię elektryczną (hydroenergetyka, często oparta na spiętrzeniach uzyskanych dzięki zaporom wodnym). Można ją także wykorzystywać bezpośrednio do napędu maszyn – istnieje wiele rozwiązań, w których płynąca

woda napędza turbinę lub koło wodne. Elektrownie wodne budowane są najczęściej na terenach górzystych, jeżeli nie ma takiej możliwości, spiętrza się poziom wody za pomocą zapór, tworząc zbiorniki retencyjne. Z ekonomicznego punktu widzenia za wady energetyki wodnej uznaje się wysoki koszt budowy zapory wraz z infrastrukturą, długi okres zwrotu nakładów oraz bardzo negatywny wpływ na środowisko. Budowa elektrowni wodnej wraz z zaporą nie tylko zmienia naturalny bieg rzeki, ale też niszczy całe ekosystemy z nią związane. W celu spiętrzenia poziomu wody konieczne jest zalewanie ogromnych obszarów dolin rzecznych. Powoduje to konieczność nie tylko przesiedlania mieszkańców, ale i niszczy siedliska wielu gatunków przyczyniając się do ich zaniku na danym obszarze. Wymienione czynniki, mimo wielu zalet energetyki wodnej obniżyły zainteresowanie inwestorów. Inaczej sytuacja kształtuje się w przypadku MEW (Małych elektrowni Wodnych). Są to urządzenia, które choć charakteryzują się mniejszą mocą (do maksymalnie 5MW), to nie mają tak niszczycielskiego wpływu na środowisko. MEW powstają na niewielkich ciekach i spiętrzają wodę minimalnie, co powoduje, że zbiorniki retencyjne nie tworzą się lub jeśli takowe powstają to są niewielkich rozmiarów i mają pozytywny wpływ na warunki wodne danego terenu, uspokajają nurt i powstrzymują erozję denną. Odpowiednie instalacje dla ryb, tzw. przepławki zainstalowane przy MEW powodują, że ich wpływ na środowisko jest jeszcze niższy.

Tworzenie Małych Elektrowni Wodnych może bezpośrednio przyczynić się do rozwoju pozyskiwania energii w sposób przyjazny dla środowiska. Z punktu widzenia oddziaływań na środowisko przyrodnicze elektrowni wodnych należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- Oddziaływanie bezpośrednie – negatywne: komory turbin elektrowni powodują wzrost śmiertelności ryb wędrujących w dół rzeki. Przy przepływie przez turbiny, ryby dostają się w łopatki wirników i doznają licznych uszkodzeń zewnętrznych i wewnętrznych. Ponadto turbiny wytwarzają hałas, który może płoszyć lokalną faunę, w tym awifaunę;
- Oddziaływanie pośrednie – pozytywne: inwestycja przyczyni się do rozwoju „czystej” formy energii, bez emisji zanieczyszczeń, które w sposób pośredni mogą zanieczyszczać środowisko gruntowo-wodne (np. tzw. kwaśne opady, będące produktem reakcji chemicznych zachodzących w atmosferze lub zanieczyszczenia pyłowe).

Na terenie Gminy Dobra nie występują korzystne warunki do budowy elektrowni wodnych.

Instalacje OZE

W granicach gminy występują źródła energii odnawialnej w postaci mikroinstalacji OZE, wykorzystujących energię słoneczną (kolektory słoneczne oraz panele fotowoltaiczne). Instalacje te montowane są na budynkach użyteczności publicznej (szkoły, urząd gminy) oraz domach jednorodzinnych.

Gmina Dobra jest ukierunkowana na zwiększanie udziału energii z OZE, stąd też docelowo będzie kontynuować działania polegające na montowaniu instalacji fotowoltaicznych na kolejnych budynkach użyteczności publicznych (zwłaszcza oświatowych). Wszystko uzależnione będzie jednak od dostępności środków finansowych.

Dla terenu Gminy Dobra wg stanu na dzień 8 kwietnia 2026 wydano 4 decyzje o uwarunkowaniach środowiskowych na lokalizację elektrowni fotowoltaicznych.

5.2.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25°C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych. Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań powiatu jest zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim funkcjonują stacje pomiarowe, które prowadzą monitoring w sposób automatyczny lub manualny.

5.2.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu zidentyfikowania najważniejszych problemów i zagrożeń w gminie w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 11. Analiza SWOT – Ochrona klimatu i jakości powietrza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Opracowany Program Ochrony Powietrza dla strefy zachodniopomorskiej; - Stały monitoring powietrza na terenie strefy zachodniopomorskiej; - Istniejące instalacje odnawialnych źródeł energii.	- Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym; - Zjawisko niskiej emisji w sezonie zimowym.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii; - Budowa ścieżek rowerowych; - Promowanie nowoczesnych rozwiązań stosowania OZE. - Wymiana indywidualnych źródeł ciepła.	- Niska emisja pochodząca z niesprawnych bądź przestarzałych urządzeń grzewczych; - Indywidualne systemy grzewcze wykorzystujące paliwo stałe, w tym głównie węgiel.

Źródło: opracowanie własne

5.3. Zagrożenie hałasem

5.3.1. Analiza stanu wyjściowego

Hałas to każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej a wartością ciśnienia atmosferycznego zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. Ponieważ słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a. Strefa ochronna „A” uzdrowiska b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki społecznej d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. Tereny zabudowy zagrodowej c. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

Jednym ze źródeł hałasu na terenie Gminy Dobra jest hałas komunikacyjny. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje głównie charakter drogi, jej stan techniczny oraz parametry ruchu.

Stan akustyczny gminy Dobra możemy ocenić na podstawie badań przeprowadzonych w środowisku. Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- a) komunikacyjne;
- b) przemysłowe i rolnicze;
- c) pozostałe (prace remontowe).

Na terenie Gminy Dobra brak jest publicznych dróg gminnych, natomiast występuje 14 ulic gminnych, których charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 13. Zestawienie ulic gminnych na terenie gminy Dobra

Lp.	Nazwa ulicy	Długość [m]	Rodzaj nawierzchni		Nr drogi	Stan techniczny nawierzchni
			gruntowa	bitumiczna		
1.	11 – go Listopada	237	-	1,500	brak	dobry
2.	3 – go Maja	1 421	-	7,800	brak	bardzo dobry
3.	Dąbrowskiego	546	-	3,100	267007Z	bardzo dobry
4.	Kasztanowa	126	1,257	-	267005Z	odpowiedni
5.	Kościuszki	180	-	0,990	brak	dobry
6.	Łokietka	92	0,276	-	267001Z	odpowiedni
7.	Mickiewicza	316	-	1,300	brak	dobry
8.	Ofiar Katynia	633	-	2,857	brak	dobry
9.	Rynek	42	-	0,344	267002Z	bardzo dobry
10.	Sienkiewicza	157	-	0,494	267003Z	dobry
11.	Słoneczna	271	-	2,896	267004Z	dobry
12.	Sportowa	148	-	0,800	brak	dobry
13.	Wojska Polskiego	566	-	2,400	brak	dobry
14.	W ciągu ul. Bema dz. nr 18/12 obręb Dobra	72	520	-	267006Z	odpowiedni
Całkowita długość ulic gminnych						4 807 m

Źródło: Urząd Miejski w Dobrej

Tabela 14. Zestawienie dróg powiatowych na terenie gminy Dobra

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość	Stan techniczny
1.	4180Z	Wierzbicin – Bienice	2,146	dobry
2.	4181Z	gr. powiatu- Błądkowo/skrzyżowanie z DW144/	2,661	dostateczny
3.	4182Z	skrzyżowanie z DW144/ Błądkowo/ m. Dobra - DW146 (długość z uwzględnieniem Boh. Westerplatte 0,320 km, Nowogardzka 0,736 km o łącznej dł. 1,056 km)	5,086	dobry
4.	4301Z	Wojtaszyce – Krzemienna	4,819	dostateczny
5.	4302Z	Krzemienna – Zapłocie	5,021	dostateczny
6.	4303Z	Borkowo – Dobra – Bród (długość z uwzględnieniem ulic Piwnika Ponurego 0,418 km i Parkowej 0,197 km o łącznej dł. 0,615 km)	7,778	dostateczny
7.	4332Z	Tucze – Dobropole	3,695	dobry

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość	Stan techniczny
Całkowita długość dróg powiatowych				31,206 km

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Łobzie

Tabela 15. Zestawienie dróg wojewódzkich na terenie Gminy Dobra

Nr drogi	Początek [km]	Koniec [km]	Długość odcinka [km]	Stan techniczny (klasa i ocena)			
				A - stan dobry	B - stan zadowalający	C - stan niezadowalający	D - stan zły
DW144	11+454	25+955	14,501	41%	34%	-	18%
DW146	2+136	13+254	11,118	9%	47%	44%	-
Całkowita długość dróg wojewódzkich 25,619 km							

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

Przez teren gminy Dobra nie przebiegają żadne drogi krajowe.

Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów. Zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego. Dużym problemem jest skuteczna egzekucja prędkości ruchu pojazdów samochodowych. W tym celu stosuje się fotoradary, progi spowalniające, ronda, wyniesione skrzyżowania, przewężenia jezdni (np. wysepki), fragmenty ulic z nawierzchnią w innym kolorze lub innym rodzajem nawierzchni (np. z kostki brukowej).

O poziomie hałasu komunikacyjnego decydują także inne parametry ruchu takie jak natężenie ruchu, płynność ruchu, struktura pojazdów, stan techniczny pojazdów. Średni poziom głośności różnych źródeł hałasu komunikacyjnego w dB wynosi:

- samochód osobowy – 40-80;
- hałas ulicy – 60-105;
- autobus – 65-104;
- samochód ciężarowy – 64-92.

Najistotniejszy wpływ na emisję hałasu drogowego wywiera natężenie ruchu pojazdów. Na terenie kraju co 5 lat GDDKiA przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR przeprowadzony został w roku 2025, lecz jego wyniki zostaną opublikowane dopiero pod koniec czerwca 2026 roku. Głównym celem GPR jest uzyskanie, na podstawie przeprowadzonych bezpośrednich pomiarów, zasadniczych parametrów i charakterystyk ruchu dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich. Na podstawie wyników GPR dla odcinków dróg o największym natężeniu ruchu (tj. powyżej 3 mln/rok [8 200/dobę]) sporządzane są mapy akustyczne obrazujące m.in. natężenie emisji hałasu do środowiska.

W związku z brakiem dostępności wyników Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR) z 2025 przeanalizowano dane pochodzące z pomiarów wykonanych w ramach GPR 2020/2021. Zgodnie z uzyskanymi wynikami, na terenie gminy Dobra pomiarami Średniego Dobowego Ruchu Roczno objęto jeden odcinek drogi wojewódzkiej nr 146. Punkt pomiarowy nr 32080 zlokalizowano w miejscowości Mieszewo, na odcinku DOBRA /DW144/ – STRZMIELE /DW147/ o długości 18,668 km.

Średni Dobowy Ruch Roczny na analizowanym odcinku wyniósł 900 pojazdów silnikowych na dobę,

w tym: 21 motocykli, 710 samochodów osobowych i mikrobusek, 98 lekkich samochodów ciężarowych, 57 samochodów ciężarowych oraz 14 ciągników rolniczych.

Przez teren Gminy Dobra nie przebiegają linie kolejowe, nie funkcjonują również lotniska ani duże zakłady przemysłowe. W związku z tym na obszarze gminy nie występują istotne źródła hałasu kolejowego, lotniczego ani przemysłowego.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która szczególnie odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się znacznym natężeniem ruchu komunikacyjnego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych, głównie ma niekorzystny wpływ na uprawy polowe.

W celu zmniejszenia emisji hałasu nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, przy drogach wojewódzkich przechodzących przez teren gminy nie zostały zamontowane ekrany akustyczne.

Jednym ze sposobów na zmniejszenie emisji hałasu jest zachęcenie do korzystania z transportu zbiorowego, rowerowego oraz zapewnienie bezpieczeństwa pieszym.

W latach 2021–2025 na terenie Gminy Dobra zrealizowano szereg inwestycji związanych z przebudową dróg wojewódzkich nr 144 i 146. Prace koncentrowały się głównie na poprawie stanu technicznego odcinków drogowych oraz zwiększeniu bezpieczeństwa i komfortu ruchu.

W 2021 r. wykonano przebudowę drogi wojewódzkiej nr 144 na odcinku Dobra–Dobropole o długości 0,683 km. Koszt inwestycji wyniósł 766 701 zł, z czego 100 000 zł stanowiła dotacja gminy Dobra. W 2023 r. kontynuowano modernizację DW 144 na odcinku Dobra–Dobropole. Przebudowie poddano odcinek o długości 1,379 km, a wartość zadania wyniosła 1 662 695 zł. W 2024 r. zrealizowano kolejny etap przebudowy DW 144 na tym samym odcinku. Inwestycja objęła 1,657 km drogi, a jej koszt wyniósł 1 428 567 zł, w tym 100 000 zł dofinansowania ze strony gminy Dobra. Natomiast w 2025 r. wykonano przebudowę drogi wojewódzkiej nr 146 w miejscowości Dobra, obejmującą ulice Piłsudskiego i Błotną. Zakres prac dotyczył odcinka o długości 0,69 km, a koszt realizacji zadania wyniósł 1 600 581 zł.

W okresie obejmującym lata 2021–2025 na terenie Gminy Dobra prowadzono działania związane z rozbudową i poprawą jakości infrastruktury drogowej w ciągu dróg powiatowych. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały zarówno modernizację kluczowych odcinków komunikacyjnych, jak i przebudowę ulic o znaczeniu lokalnym, co miało na celu poprawę dostępności transportowej oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Największym przedsięwzięciem była modernizacja drogi powiatowej nr 4182Z. Inwestycja obejmowała odcinek o długości 5,120 km od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 144 do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 146, a także dodatkowy odcinek o długości 2,146 km prowadzący od drogi 4180Z do granicy powiatu. Wartość zadania wyniosła 20 832 928,31 zł. Realizacja inwestycji trwała od 28 czerwca 2022 r. do 4 grudnia 2024 r., a zadanie zostało dofinansowane z Programu Polski Ład kwotą 17 256 750,00 zł. Odbiór inwestycji nastąpił 4 grudnia 2024 r.

Drugim zrealizowanym zadaniem była przebudowa drogi powiatowej nr 4397Z – ul. Reymonta w Dobrej. Wartość inwestycji wyniosła 682 802,16 zł. Prace realizowano w okresie od 7 sierpnia 2023 r. do 7 marca 2024 r., a odbiór końcowy odbył się 7 marca 2024 r. Zadanie uzyskało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 311 539,00 zł.

Sieć drogowa na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta i umożliwia sprawne przemieszczanie się transportem indywidualnym. Problem stanowi jednak ograniczona dostępność komunikacji zbiorowej, w tym połączeń autobusowych i busów. Niedostatecznie rozwinięta pozostaje również infrastruktura rowerowa, zwłaszcza sieć ścieżek rowerowych.

5.3.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku w powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców powiatu, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem, niwelowania ich skutków a także stref ciszy oraz ograniczeń w użytkowaniu jednostek pływających.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk.

5.3.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu zidentyfikowania najważniejszych problemów i zagrożeń w gminie w zakresie zagrożenia hałasem.

Tabela 16. Analiza SWOT – Zagrożenie hałasem

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Brak istotnych źródeł hałasu przemysłowego, kolejowego i lotniczego na terenie gminy. – Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć drogowa umożliwiająca sprawne przemieszczanie się transportem indywidualnym. – Dobry lub bardzo dobry stan techniczny większości ulic gminnych oraz części dróg powiatowych i wojewódzkich. – Brak znaczącego narażenia szkół, placówek ochrony zdrowia i obiektów opieki społecznej na ponadnormatywny hałas. – Realizacja licznych inwestycji drogowych poprawiających stan nawierzchni i bezpieczeństwo ruchu. – Niskie natężenie ruchu na analizowanym odcinku DW146 według GPR 2020/2021.	– Ograniczona dostępność komunikacji zbiorowej (autobusy, busy). – Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rowerowa i niewielka liczba ścieżek rowerowych. – Brak ekranów akustycznych przy drogach wojewódzkich. – Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych i pyłów związanych z ruchem pojazdów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Kontynuacja modernizacji dróg wojewódzkich i powiatowych z zastosowaniem tzw. cichych nawierzchni. – Rozwój transportu zbiorowego ograniczający ruch samochodów osobowych. – Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury pieszej. – Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje drogowe i działania ograniczające hałas. – Stosowanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo i ograniczających prędkość (ronda, wyniesione skrzyżowania, progi zwalniające).	– Wzrost natężenia ruchu drogowego prowadzący do pogorszenia klimatu akustycznego. – Pogarszający się stan techniczny części dróg może zwiększać emisję hałasu i pyłów. – Niewystarczające działania w zakresie uspokojenia ruchu i egzekwowania ograniczeń prędkości. – Wzrost emisji komunikacyjnej negatywnie wpływający na jakość powietrza i tereny sąsiednie. – Brak działań ochronnych może prowadzić do zwiększenia liczby mieszkańców narażonych na hałas ponadnormatywny.

Źródło: opracowanie własne

5.4. Pole elektromagnetyczne

5.4.1. Analiza stanu wyjściowego

Działania w ramach ochrony przed polami elektromagnetycznymi polegają na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych dotyczących prowadzenia pomiarów i oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie podstawy prawne prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych stanowią:

- Art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (POŚ) (Dz. U. 2025 r., poz. 647 ze zm.),
- Art. 23 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 425 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 r., poz. 2311).

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wprowadzono nowe normy składowej elektrycznej pola, zgodne ze standardem europejskim oraz zaleceniami Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony przed Promieniowaniem (ICNIRP) i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 3 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Obecnie poziom dopuszczalny składowej elektrycznej pola w miejscach dostępnych dla ludności dla zakresu częstotliwości od 10 MHz do 300 GHz wynosi od 28 V/m do 61 V/m. Dla częstotliwości objętych monitoringiem (80 MHz–40 GHz) dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych wynosi 28 V/m.

Na terenie Gminy Dobra głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego jest sieć kablowo-napowietrzna. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

W otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych pole elektromagnetyczne o wartościach granicznych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i to na wysokości ich zainstalowania. W praktyce, w otoczeniu anten stacji bazowych GSM, znajdujących się w miastach, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych nie występują dalej niż 25 metrów od anten na wysokości zainstalowania tych anten.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego kraju, w tym na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy;
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne

100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

Analiza wyników pomiarów PEM prowadzonych w 2024 w ramach stałej sieci monitoringu wykazała, że z 45 pomiarów, najwyższą wartość natężenia pola elektromagnetycznego z półgodzinnego pomiaru prowadzonego w sposób ciągły, odnotowano w punkcie pomiarowym przy Placu Grunwaldzkim w Szczecinie - 2,72 V/m. W 11 punktach pomiarowych wartości natężenia pola elektromagnetycznego były poniżej dolnej granicy oznaczalności sondy pomiarowej - 0,5 V/m. We wszystkich punktach pomiarowych wartość wskaźnikowa WME nie przekroczyła 1, w związku z tym poziomy dopuszczalne PEM dla stałej sieci monitoringu uznano za dotrzymane. Średni poziom natężenia PEM w roku 2024, w województwie zachodniopomorskim dla stałej sieci monitoringu wyniósł 0,92 V/m. Na terenie Gminy Dobra w 2024 r. nie było punktów monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych. Ostatnie pomiary prowadzone były na terenie gminy w 2023 roku, w punkcie w Mieście Dobra przy ul. Słonecznej. Poziom pól elektromagnetycznych w tym punkcie wynosił wówczas <0,5 V/m.

Od 2021 roku funkcjonuje System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne SI2PEM, utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 604 ze zm.). System SI2PEM pozwala na bezpośredni dostęp do danych pomiarowych wszystkich zarejestrowanych w nim stacji bazowych, dzięki czemu można uzyskać informacje dotyczące poziomu pola elektromagnetycznego od roku 2018.

5.4.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie PEM można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów PEM w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania prowadzi się w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w miastach o liczbie ludności poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich.

5.4.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie pól elektromagnetycznych.

Tabela 17. Analiza SWOT – Pola elektromagnetyczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Zelektryfikowanie całej gminy; • Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie gminy.	• Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Modernizacja sieci energetycznych przez operatora; • Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego; • Systematyczna kontrola stanu technicznego instalacji emitujących PEM.	• Możliwość powstania nowych źródeł emitujących promieniowanie elektromagnetyczne; • Rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

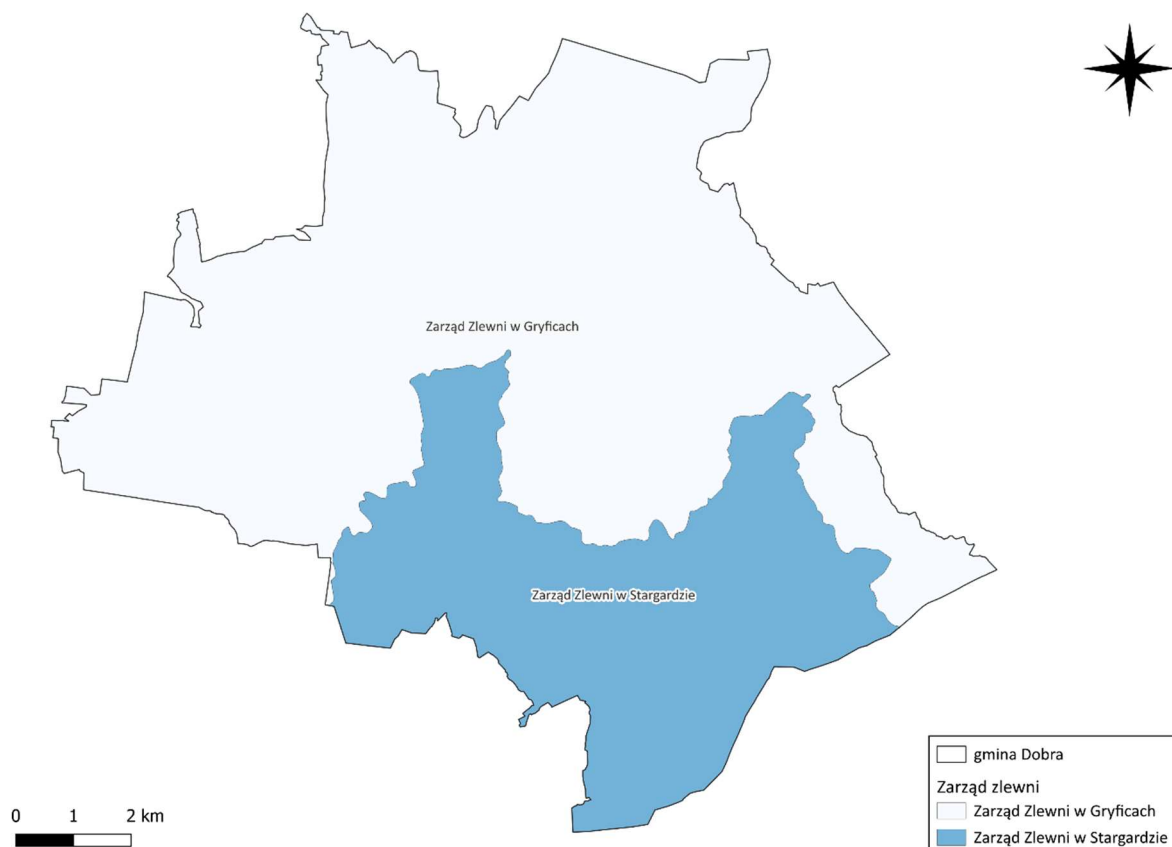
Źródło: opracowanie własne

5.5. Gospodarowanie wodami

Zgodnie z art. 315 ustawy Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), dokumentami planistycznymi w zakresie gospodarowania wodami są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dokumenty te stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Na terenie Gminy Dobra obowiązującym jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

5.5.1. Analiza stanu wyjściowego

Gmina Dobra położona jest na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Gmina leży w zasięgu Zarządu Zlewni w Gryficach i Zarządu Zlewni w Stargardzie.

Rycina 6. Zarząd zlewni na terenie Gminy Dobra

Źródło: www.apgw.gov.pl

Gmina Dobra stanowi istotny obszar źródłowy dla rzek Dobra i Dobrzenica, a także miejsce, gdzie swój początkowy bieg mają rzeki Sępólna i Okra. Oznacza to, że lokalna gospodarka wodna w tym również systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków – wywiera znaczący wpływ na stan środowiska przyrodniczego nie tylko w obrębie gminy, ale także na terenach położonych niżej w biegu tych cieków. Dodatkowo przez obszar gminy przepływa Kanał Dobropole, a łączna długość wszystkich wymienionych cieków wodnych wynosi około 40 km.

Wschodnią granicę gminy na odcinku około 7 km wyznacza linia brzegowa jeziora Woświn – największego zbiornika wodnego na Pojezierzu Ińskim. Choć administracyjnie jezioro to należy do Gminy Węgorzyno, jego obecność ma duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe dla Gminy Dobra. Szczególnie malownicze są północne brzegi jeziora, które charakteryzują się stromymi, wysokimi skarpami porośniętymi wąskim pasem lasu, co znacząco podnosi walory estetyczne tego obszaru.

Na terenie gminy znajdują się również trzy niewielkie jeziora: Dobre (o powierzchni 13,4 ha), Błądkowskie (2,7 ha) oraz Czapla (1,7 ha). Wśród nich wyróżnia się jezioro Dobre, które jak na warunki gminy ma stosunkowo dużą powierzchnię. Jest to jezioro rynnowe o przebiegu południkowym, osiągające około 1100 m długości i 200 m szerokości.

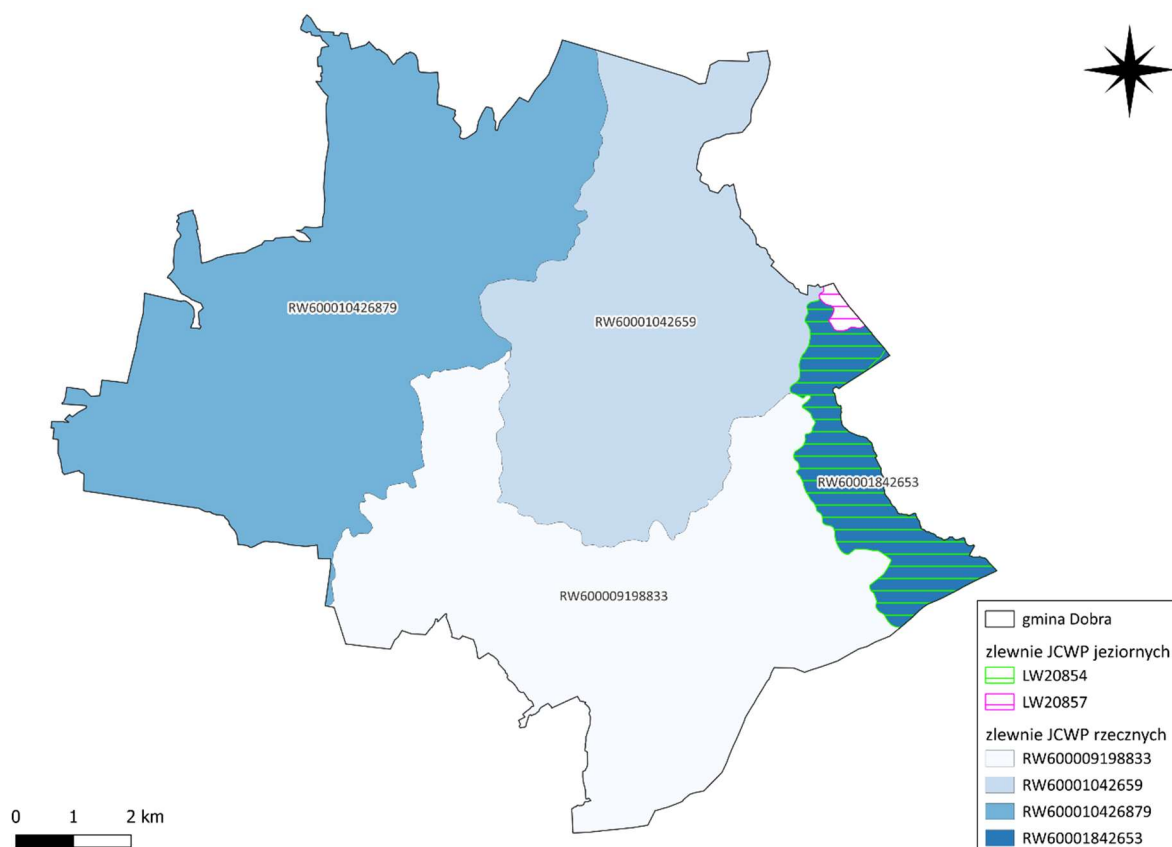
Pozostałe zbiorniki wodne mają głównie charakter bezodpływowych oczek wodnych i niewielkich stawów. Wiele z nich uległo znacznemu przekształceniu, a część na skutek obniżenia poziomu wód gruntowych, szczególnie w okresach suszy całkowicie wyschła. Uzupełnieniem sieci hydrograficznej

są liczne urządzenia melioracyjne, takie jak rowy i kanały, które pełnią ważną rolę w regulacji stosunków wodnych na tym obszarze.

Zgodnie z II aktualizacją Planów gospodarowania wodami, gmina Dobra położona jest w obrębie czterech jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz dwóch jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych:

1. RW600009198833 Krąpiel od źródeł do Kanii wraz z Kanią: PN - Potok lub strumień nizinny.
2. RW60001042659 Ukleja od jez. Okrzeja do Dobrzenicy wraz z Dobrzenicą: PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty.
3. RW600010426879 Sępólna od źródeł do Dobrej wraz z Dobrą: PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty.
4. RW60001842653 Ukleja: R_poj - Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy.
5. LW20854 Woświn: WSm_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.
6. LW20857 Okrzeja: WSD_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne.

Zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Dobra zostały przedstawione na poniższej rycinie.

Rycina 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (rzecznych i jeziornych) na terenie Gminy Dobra

Źródło: www.apgw.gov.pl

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Stan JCWP ocenia się

uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy wskaźników w wodzie, osadach wodnych lub organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

W latach 2019-2024 prowadzony był monitoring jakości jednolitych części wód powierzchniowych, uwzględniający klasyfikację i ocenę stanu JCWP. Ostatnie wyniki monitoringu dla ocenianych jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Dobra przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 18. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Dobra

Lp.	Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód		Klasa elementów fizyko-chemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/ potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
		Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych				
JCWP RZECZNE							
1.	RW600009198833	4 (2024 r.)	>2 (2024 r.)	1 (2021 r.)	4 – słaby stan (2024 r.)	Poniżej dobrego (2024 r.)	Zły stan wód (2024 r.)
2.	RW60001042659	2 (2022 r.)	>2 (2022 r.)	-	3 – umiarkowany stan (2022 r.)	Brak klasyfikacji	Zły stan wód (2022 r.)
3.	RW600010426879	3 (2024 r.)	>2 (2024 r.)	1 (2024 r.)	3 – umiarkowany stan (2024 r.)	Poniżej dobrego (2024 r.)	Zły stan wód (2024 r.)
4.	RW60001842653	3 (2022 r.)	>2 (2022 r.)	-	3 – umiarkowany stan (2022 r.)	Brak klasyfikacji	Zły stan wód (2022 r.)
JCWP JEZIORNE							
5.	LW20854	3 (2024 r.)	>2 (2024 r.)	2 (2024 r.)	3 – umiarkowany stan (2024 r.)	Poniżej dobrego (2024 r.)	Zły stan wód (2024 r.)
6.	LW20857	2 (2020 r.)	-	-	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)

Źródło: GIOŚ

Analiza wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych wskazuje, że stan wód na terenie Gminy Dobra należy ocenić jako niezadowalający. Zarówno w przypadku jednolitych części wód rzecznych, jak i jeziornych, końcowa klasyfikacja w każdym z analizowanych przypadków wykazała zły stan wód, co oznacza niespełnienie wymagań środowiskowych określonych dla osiągnięcia co najmniej dobrego stanu.

W odniesieniu do wód rzecznych obserwuje się, że stan lub potencjał ekologiczny kształtuje się najczęściej na poziomie umiarkowanym, a w jednym przypadku został określony jako słaby. Wartości elementów biologicznych, które odzwierciedlają kondycję ekosystemów wodnych, mieszczą się w przedziale od klasy dobrej do słabej, jednak ich ogólna interpretacja wskazuje na istotne przekształcenia środowiska wodnego. Jednocześnie elementy fizykochemiczne, w tym wskaźniki zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, często przekraczają poziom odpowiadający dobremu stanowi, co potwierdza występowanie presji antropogenicznej. Tam, gdzie dokonano oceny stanu chemicznego, został on sklasyfikowany jako poniżej dobrego, co w połączeniu z wynikami oceny ekologicznej skutkuje zakwalifikowaniem wód do złego stanu.

Podobne tendencje obserwuje się w przypadku wód jeziornych, gdzie stan ekologiczny został określony jako umiarkowany lub nie było możliwości jego jednoznacznej klasyfikacji, jednak decydujące znaczenie dla oceny końcowej miał stan chemiczny, który został oceniony jako poniżej dobrego. W konsekwencji wszystkie analizowane jednolite części wód jeziornych również zostały zaliczone do złego stanu.

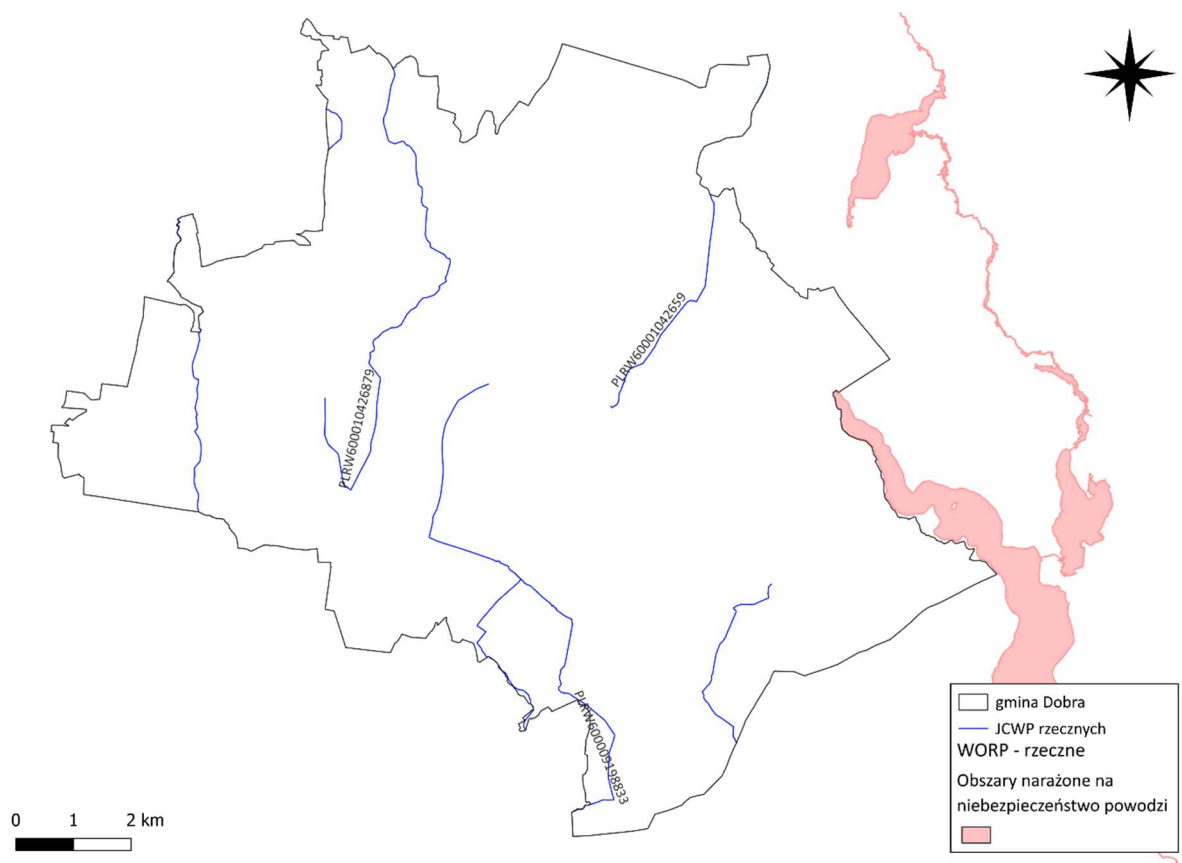
Uzyskane wyniki wskazują, że głównym czynnikiem determinującym niską ocenę jakości wód są przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźników fizykochemicznych oraz chemicznych, co może być związane z oddziaływaniem źródeł zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, komunalnego lub obszarowego. Jednocześnie stan elementów biologicznych potwierdza, że presja ta przekłada się na funkcjonowanie ekosystemów wodnych. Całość analiz prowadzi do wniosku, że wody powierzchniowe na terenie gminy pozostają pod istotnym wpływem działalności człowieka i wymagają wdrożenia działań naprawczych ukierunkowanych na poprawę jakości wód oraz ograniczenie dopływu zanieczyszczeń.

Aktualny stan czystości wód może prowadzić do wprowadzenia określonych ograniczeń. Ze względu na wzajemne zależności oraz jakość wód powierzchniowych, dopuszcza się możliwość stosowania lokalnych i indywidualnych systemów oczyszczania ścieków — w zakresie zwykłego korzystania z wód. Należy jednak podkreślić, że odprowadzanie ścieków do gruntu oraz do cieków wodnych stanowiących urządzenia melioracji wodnych szczegółowych powinno być w znacznym stopniu ograniczone. Ograniczenie to jest istotne nawet w sytuacji, gdy indywidualne systemy oczyszczania spełniają wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa. Docelowo ścieki socjalno-bytowe powinny być odprowadzane wyłącznie poprzez sieć kanalizacji sanitarnej do centralnej oczyszczalni ścieków. Zarówno względy ochrony wód powierzchniowych, jak i względy gospodarcze uzasadniają budowę wspólnych systemów kanalizacyjnych zgodnie z przepisami prawa wodnego. Realizacja tych zadań należy do kompetencji gminy.

Zagrożenie powodzią

Zgodnie z danymi Hydroportalu ISOK na terenie Gminy Dobra nie występuje ryzyko zagrożenia powodziowego. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tuż przy wschodniej granicy gminy, lecz nie obejmują swym zasięgiem terenów Gminy Dobra.

Ten sam obszar wzdłuż wschodniej granicy Gminy Dobra został wskazany jako zagrożony ryzykiem powodziowym i ujęto go w Mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i Mapach ryzyka powodziowego (MRP), zarówno w odniesieniu do prawdopodobieństwa 0,2% - raz na 500 lat, jak również 1% - raz na 100 lat oraz 10% - raz na 10 lat.

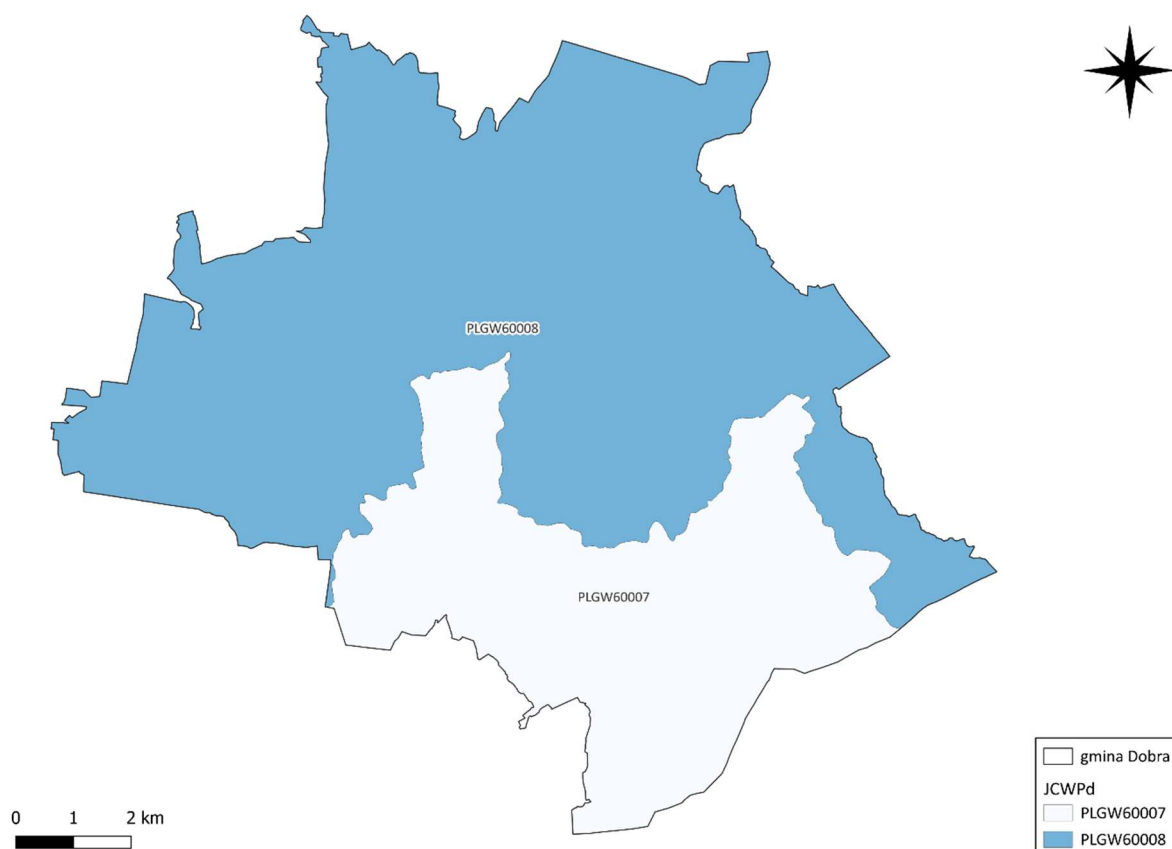

Rycina 8. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy WMS – Wody Polskie

Wody podziemne

Obszar gminy Dobra znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych – PLGW60007 i PLGW60008. Zgodnie z kartami charakterystyk, omawiane JCWPd charakteryzują się dobrym stanem chemicznym, ilościowym oraz ogólnym. Natomiast najbliższych Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów znajduje się w odległości ok. 10 km od zachodniej granicy gminy.

Rycina 9. Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie gminy Dobra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Ostatnie badania jakości wód podziemnych odnoszące się do jednolitych części wód podziemnych obejmujących swoim zasięgiem m.in. teren Gminy Dobra zostały przeprowadzone w 2022 roku. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, działając na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, zrealizował monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. W trakcie badań pobrano próbki w 1404 punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze całego kraju.

Uzyskane wyniki analiz terenowych i laboratoryjnych posłużyły do określenia klas jakości wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringowych. Klasyfikacja została przeprowadzona zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r., które wyróżnia pięć klas jakości wód podziemnych na podstawie oceny elementów fizykochemicznych.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że choć badaniami objęto jednolite części wód podziemnych PLGW60007 i PLGW60008, które swoim zasięgiem obejmują również teren Gminy Dobra, żaden z punktów monitoringowych nie był zlokalizowany bezpośrednio w granicach gminy. W konsekwencji brak jest bezpośrednich danych pomiarowych pozwalających na jednoznaczną ocenę jakości wód podziemnych na jej obszarze.

5.5.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Adaptacja do zmian klimatu w Gminie Dobra jest ściśle powiązana z gospodarowaniem zasobami wodnymi, ochroną jakości wód oraz ograniczaniem skutków zjawisk ekstremalnych, takich jak powódzie i okresowe niedobory wody. Gmina charakteryzuje się rozwiniętą siecią hydrograficzną, obejmującą rzeki, zbiorniki wodne, tereny podmokłe oraz systemy melioracyjne, które pełnią istotną funkcję w naturalnej retencji wód i stabilizacji lokalnego bilansu wodnego. Zachowanie i wzmacnianie tych elementów stanowi ważny kierunek działań adaptacyjnych.

W kontekście zmian klimatu szczególnego znaczenia nabiera konieczność poprawy stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych, które obecnie oceniane są jako niekorzystne. Ograniczanie dopływu zanieczyszczeń, rozwój systemów kanalizacyjnych oraz działania renaturyzacyjne sprzyjają zwiększeniu odporności ekosystemów wodnych na presję klimatyczną i antropogeniczną.

Istotnym wyzwaniem adaptacyjnym pozostaje również ryzyko powodziowe. Racjonalne planowanie przestrzenne, ograniczanie zabudowy na terenach zalewowych oraz uwzględnianie map zagrożenia i ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych pozwala zmniejszać wrażliwość społeczno-gospodarczą na skutki ekstremalnych zjawisk hydrologicznych.

Działania adaptacyjne powinny obejmować także ochronę i racjonalne wykorzystanie wód podziemnych, których stan ilościowy wymaga monitoringu i odpowiedzialnego zarządzania. Kompleksowe podejście do gospodarowania wodami, rozwój małej retencji, ochrona terenów podmokłych oraz zwiększanie efektywności infrastruktury wodno-ściekowej stanowią kluczowe elementy budowania odporności Gminy Dobra na postępujące zmiany klimatu.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w zakresie gospodarowania wodami należą powódzie, podtopienia oraz susze.

Zagrożenie powodziowe oraz zagrożenie podtopieniami

Z danych udostępnionych w Hydroportalu ISOK wynika, że na terenie Gminy Dobra występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tuż przy wschodniej granicy gminy, lecz nie obejmują swym zasięgiem terenów Gminy Dobra.

Susza

Gmina Dobra znajduje się w obszarze objętym zapisami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, co oznacza konieczność uwzględniania ryzyka niedoborów wody w planowaniu przestrzennym, gospodarce komunalnej oraz rolnictwie. Zidentyfikowane zagrożenia wskazują, że na terenie gminy mogą występować różne formy suszy, różniące się mechanizmem powstawania, zasięgiem oraz skutkami środowiskowymi i gospodarczymi.

Najistotniejszym problemem jest silne zagrożenie suszą atmosferyczną, wynikające z okresowych niedoborów opadów oraz wzrostu temperatur powietrza, co prowadzi do zwiększonego parowania i pogorszenia bilansu wodnego. Zjawisko to może powodować przesuszenie gleb, pogorszenie

warunków wegetacyjnych roślin oraz zwiększone zapotrzebowanie na wodę w gospodarstwach domowych i sektorze rolnym.

Gmina jest również silnie narażona na suszę hydrologiczną, przejawiającą się obniżeniem stanów wód w rzekach, ciekach i zbiornikach powierzchniowych. Może to skutkować ograniczeniem dostępności wody dla celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych, a także negatywnie wpływać na funkcjonowanie ekosystemów wodnych.

Umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną oznacza możliwość okresowego obniżania poziomu wód podziemnych, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do zmniejszenia wydajności ujęć wody, pogorszenia jakości zasobów wodnych oraz wzrostu kosztów ich eksploatacji. Zjawisko to wymaga monitoringu oraz racjonalnego gospodarowania zasobami wód podziemnych.

Jednocześnie na terenie gminy występuje słabe zagrożenie suszą rolniczą, co wskazuje, że mimo ryzyka niedoborów opadów warunki glebowe oraz struktura użytkowania gruntów częściowo ograniczają skalę negatywnych skutków dla produkcji rolnej. Nie wyklucza to jednak lokalnych problemów w okresach długotrwałej suszy, szczególnie na glebach lekkich i słabiej uwilgotnionych.

W związku z powyższym istotne jest wdrażanie działań adaptacyjnych, takich jak zwiększanie retencji wód opadowych i roztopowych, racjonalizacja zużycia wody, rozwój małej retencji, ochrona gleb przed degradacją oraz uwzględnianie zagrożeń suszowych w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy.

Działania edukacyjne

Wzmacnianie odporności Gminy Dobra na skutki zmian klimatu wymaga prowadzenia działań edukacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony jakości wód oraz znaczenia naturalnej retencji, w tym terenów podmokłych i dolin rzecznych. Ważne jest promowanie przyłączania nieruchomości do sieci kanalizacyjnej oraz ograniczanie działań mogących pogarszać stan wód powierzchniowych i podziemnych. Istotnym elementem edukacji jest także informowanie mieszkańców o zagrożeniach powodziowych oraz zasadach bezpiecznego zagospodarowania terenów zagrożonych zalaniem. Działania te mogą być realizowane poprzez kampanie informacyjne, współpracę ze szkołami oraz inicjatywy lokalne kształtujące postawy prośrodowiskowe.

Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych i jeziornych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

5.5.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń na terenie gminy w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela 19. Analiza SWOT – Gospodarowanie wodami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Położenie gminy w obszarze źródłowym kilku rzek, co zwiększa znaczenie hydrologiczne i przyrodnicze obszaru. - Występowanie licznych cieków wodnych oraz urozmaiconej sieci hydrograficznej (rzeki, jeziora, kanały, rowy melioracyjne). - Obecność jeziora Woświn o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych. - Brak bezpośredniego zagrożenia powodziowego na terenie gminy. - Dobry stan chemiczny i ilościowy jednolitych części wód podziemnych (w ujęciu regionalnym).	- Zły stan wszystkich analizowanych jednolitych części wód powierzchniowych. - Przekroczenia wskaźników fizykochemicznych i chemicznych wskazujące na presję zanieczyszczeń. - Przekształcenie i degradacja części zbiorników wodnych, w tym ich okresowe wysychanie. - Istotny wpływ działalności człowieka na stan wód (m.in. gospodarka ściekowa, rolnictwo). - Brak punktów monitoringu wód podziemnych bezpośrednio na terenie gminy, co uniemożliwia ich lokalną ocenę.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i ograniczenie indywidualnych systemów odprowadzania ścieków. - Wdrożenie działań naprawczych wynikających z planów gospodarowania wodami. - Możliwość poprawy jakości wód poprzez ograniczenie presji rolniczej i obszarowej - Wzrost znaczenia ochrony zasobów wodnych w politykach krajowych i unijnych (dostęp do finansowania). - Potencjał rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o walory wodne (jezioro Woświn). - Renaturyzacja cieków i odbudowa małej retencji.	- Dalsze pogarszanie jakości wód powierzchniowych w wyniku presji antropogenicznej. - Obniżanie poziomu wód gruntowych i postępujące zjawiska suszy prowadzące do zaniku zbiorników wodnych. - Potencjalne ograniczenia w użytkowaniu wód wynikające z ich złego stanu. - Ryzyko przenoszenia zanieczyszczeń do wód położonych poniżej w biegu rzek (efekt obszaru źródłowego). - Brak lokalnych danych monitoringowych utrudniający podejmowanie trafnych decyzji zarządczych. - Możliwe nasilenie ekstremalnych zjawisk hydrologicznych w przyszłości (susze, epizody powodziowe w sąsiedztwie).

Źródło: opracowanie własne

5.6. Gospodarka wodno - ściekowa

Gospodarkę ściekową reguluje Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2024 roku 757 ze zm.), która ściekiem bytowym określa ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków. Ściekami komunalnymi nazywa się ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, a ścieki przemysłowe to ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe

w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

5.6.1. Analiza stanu wyjściowego

Zaopatrzenie w wodę

Podmiotem komunalnym działającym na terenie gminy Dobra jest Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej zlokalizowany przy ulicy Wojska Polskiego. Zakład świadczy usługi m.in. w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków oraz wywozu nieczystości ciekłych. Zakład posiada zezwolenie Burmistrza Dobrej z dnia 10 kwietnia 2007 r., znak: OŚiGW.AW.7050/02/07, na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Dobra, na czas nieokreślony od dnia 10 kwietnia 2007 roku. Na terenie Gminy Dobra znajduje się 7 ujęć wód. Dla ujęć tych nie wyznaczono stref ochronnych.

Tabela 20. Wykaz ujęć wód

L.p.	Nazwa wodociągu	Produkcja dobową [m³]	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Ilość studni
1.	Błądkowo	26,2	Błądkowo	2
2.	Krzemienna	20,8	Krzemienna	2
3.	Bienice	37,2	Bienice	2
4.	Tucze	35,9	Tucze	2
5.	Dobropole	69,3	Dobropole Grzęzno Grzęzienko Zapłocie	2
6.	Wojtaszyce	41,15	Wrzešno	2
7.	Dobra	212,7	Dobra	2

Źródło: Urząd Miejski w Dobrej

Gmina Dobra posiada dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę, oparty na grupowych wodociągach lokalnych. W roku 2024 długość sieci wodociągowej wynosiła 46,4 km. Z sieci wodociągowej korzystało wówczas 3 552 mieszkańców, co stanowiło 92,5% ogółu ludności. Do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadziło 470 przyłączy. W 2024 roku zgłoszono 4 awarie sieci wodociągowej. Łączna ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym wyniosła 120 dam³, co przekłada się na średnie zużycie 27,3 m³ na jednego mieszkańca.

Tabela 21. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Dobra (stan na 31 XII 2024 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość eksploatowanej sieci rozdzielczej i przesyłowej	km	46,4
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	470
3.	Awarie sieci wodociągowej	szt.	4
4.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam³	120,0
5.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej ogółem	osoba	3 552
6.	% ludności korzystającej z instalacji	%	92,5
7.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m³	27,3

Źródło: GUS

Gospodarka ściekowa

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, w tym budowa systemów kanalizacji powiązanych z oczyszczalniami ścieków, pozostaje jednym z kluczowych zadań Gminy Dobra. Na koniec 2024 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 10,2 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 259. Z kanalizacji korzystało 2 568 mieszkańców, co stanowi 66,9% ogółu mieszkańców. Ilość odprowadzonych ścieków bytowych wyniosła 90,1 dam³.

Tabela 22. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Dobra

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2024
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	10,2
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	259
3.	Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	4
3.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej ogółem	osoba	2 568
4.	ścieki bytowe oczyszczone odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	90,1
5.	udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych	%	66,9

Źródło: GUS

Na terenie Gminy Dobra funkcjonuje 5 oczyszczalni ścieków, a ich charakterystyka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 23. Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Dobra

	Oczyszczalnia ścieków w Dobrej	Oczyszczalnia ścieków w Błądkowie	Oczyszczalnia ścieków Wrzešno	Oczyszczalnia ścieków Grzęzno	Oczyszczalnia ścieków Wojtaszyce
Lokalizacja	działka nr 336/2, obręb Bienice, gmina Dobra	miejsowość Błądkowo, gmina Dobra	dz. nr 5/22, obręb Wrzešno, gmina Dobra	dz. nr 347/5, obręb Grzęzno, gmina Dobra	dz. nr 136/3, obręb Wojtaszyce, gmina Dobra
Rodzaj oczyszczalni	mechaniczno-biologiczna	biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych z obrotowym złożem biologicznym (RBC)	mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych typu SBR (sekwencyjny reaktor biologiczny)	biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych typu SBR (sekwencyjny reaktor biologiczny)	biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych typu SBR (sekwencyjny reaktor biologiczny)
RLM	2 500	100	91	133	b.d.
Przepustowość	średni dobowy przepływ ścieków: 300 m ³ /dobę, maksymalny przepływ chwilowy: 0,006 m ³ /s (20 m ³ /h), dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku: 109 500 m ³ /rok	średni dobowy przepływ ścieków: 7,7 m ³ /dobę, maksymalny przepływ chwilowy: 0,00038 m ³ /s, dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku: 2 810,5 m ³ /rok	średni dobowy przepływ ścieków: 23 m ³ /dobę, maksymalny przepływ chwilowy: 0,0002111 m ³ /s, dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku: 4745 m ³ /rok	średni dobowy przepływ ścieków: 16 m ³ /dobę, maksymalny przepływ chwilowy: 0,0006 m ³ /s, dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku: 5 840 m ³ /rok	średni dobowy przepływ ścieków: 27 m ³ /dobę, maksymalny przepływ chwilowy: 0,001 m ³ /s, dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku: 9855 m ³ /rok
Odbiornik ścieków oczyszczonych	grunt – działka nr 336/2, obręb Bienice	rzeka Dobra (dz. nr 39, obręb Błądkowo, gmina Dobra)	rzeka Sępólna (dz. nr 12, obręb Wrzešno, gmina Dobra)	rów melioracji szczegółowych zlokalizowany na dz. nr	rów melioracji szczegółowych zlokalizowany na dz. nr

	Oczyszczalnia ścieków w Dobrej	Oczyszczalnia ścieków w Błądkowie	Oczyszczalnia ścieków Wrzešno	Oczyszczalnia ścieków Grzęzno	Oczyszczalnia ścieków Wojtaszyce
				347/14 obręb Grzęzno, będący dopływem Kanału Dobropole, a następnie cieku Okra	136/6 obręb Wojtaszyce, będący dopływem pośrednim rzeki Sępólna (lewy dopływ Uklei)
Rok budowy/ przebudowy	Przebudowa: 28.08.2023 r. Poddana została przebudowie i modernizacji dzięki środkom pochodzącym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.	Budowa: 10.06.2024 r.	Przebudowa: 2023 r.	Przebudowa: 2017 r.	Przebudowa: 18.06.2021 r.

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Urząd Miejski w Dobrej

Zgodnie z danymi GUS w 2024 roku liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w Gminie Dobra wyniosła 2 283 osoby, a ilość ścieków komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca to 24,7 m³.

Na terenie Gminy Dobra są obszary, w których budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, w takim przypadku właściciele nieruchomości gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych (szambach) lub wyposażają nieruchomość w przydomową oczyszczalnię ścieków. Zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych stanowią mogą nieuszczelne szamba oraz ścieki pochodzące z nieprawidłowo użytkowanych przydomowych oczyszczalni. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2025 poz. 733) gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków a także prowadzenia kontroli w zakresie pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości.

Na omawianym terenie według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Gminie Dobra na dzień 31.12.2025 r. znajdowało się 333 zbiorników bezodpływowych oraz 126 przydomowych oczyszczalni ścieków.

5.6.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Adaptacja do zmian klimatu w obszarze gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Dobra powinna koncentrować się na zapewnieniu stabilności dostaw wody oraz ograniczaniu presji na zasoby wód podziemnych, które stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia mieszkańców. Istotne znaczenie ma dalsza modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ograniczanie strat wody oraz rozwój rozwiązań sprzyjających retencji i racjonalnemu wykorzystaniu zasobów wodnych. Działania te zwiększają odporność systemu na okresowe niedobory wody i zjawiska ekstremalne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do potencjalnych zagrożeń środowiskowych związanych z gospodarką wodno-ściekową należą przede wszystkim awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych wynikające z nieuszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz nieprawidłowo eksploatowanych przydomowych oczyszczalni ścieków. W sytuacjach nadzwyczajnych może to prowadzić do pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Działania edukacyjne

Ważnym elementem wspierającym prawidłowe funkcjonowanie systemu wodno-ściekowego jest edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia wody, właściwego użytkowania instalacji kanalizacyjnych oraz obowiązku prawidłowego gospodarowania nieczystościami ciekłymi. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez kampanie informacyjne, działania w szkołach oraz współpracę z mieszkańcami sprzyja ograniczaniu presji na środowisko wodne i poprawie efektywności funkcjonowania infrastruktury komunalnej.

Monitoring środowiska

Monitoring jakości wód przeznaczonych do spożycia, w województwie zachodniopomorskim, prowadzony jest przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie natomiast

na terenie Gminy Dobra przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Koszalinie. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.6.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 24. Analiza SWOT – Gospodarka wodno-ściekowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Występowanie przydomowych oczyszczalni ścieków; • 5 istniejących oczyszczalni ścieków; • Prowadzenie ewidencji ilości zbiorników bezodpływowych.	• Brak pełnego skanalizowania gminy; • Korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Stałe modernizacje sieci wodociągowej i kanalizacyjnej; • Budowa i modernizacja przydomowych oczyszczalni ścieków.	• Możliwość zanieczyszczenia wód w przypadku awarii w oczyszczalni lub wycieków ze zbiorników bezodpływowych, • Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia.

Źródło: opracowanie własne

5.7. Zasoby geologiczne

5.7.1. Analiza stanu wyjściowego

Fundamentem geologicznym gminy jest wschodni skraj Niecki Szczecińskiej. Na powierzchni zalegają w przewadze utwory czwartorzędu, o miąższości przeważnie zawartej w granicach 70-80 m. Miąższość osadów czwartorzędowych maksymalne wartości osiąga na północ od Dobrej – 130-140 m i koło Grzęzna – 116 m. Czwartorzęd reprezentują przeważnie osady glin zwałowych o miąższości 40-60 m, podścielone osadami żwirowo-piaszczystymi. Te osady wodnolodowcowe z kolei zalegają na dolnej warstwie glin o miąższości około 50 m albo bezpośrednio na starszym podłożu.

Podłoże czwartorzędu na obszarze gminy stanowią piaszczysto-mułkowe osady mioceńskie (o miąższości 50-100 m) oraz łowce i mułowce oligoceńskie (miąższość 100-150 m).

Najniższy punkt znajduje się na zachodnim krańcu gminy (dolina Sąpólnej) i ma wysokość 55 m n.p.m. Przeciętne wysokości w zachodniej części gminy wynoszą około 75-85 m n.p.m. Rzeźba terenu jest tutaj charakterystyczna dla drumlinowych równin: w falistą powierzchnię morenową z wałami drumlinów wcięte są małe, zabagnione obniżenia o kierunku południkowym. Występowanie równoległych wałów i obniżeń jest cechą charakterystyczną regionu. W nielicznych zagłębieniach bezodpływowych występują zbiorniki wodne i torfowiska.

W centralnej części gminy, w rejonie Dobrej rzeźba terenu jest najbardziej zróżnicowana. Pagórkowaty krajobraz z różnicami względnymi wysokości sięgającymi kilkanaście metrów, przecięty jest głębokimi rynnami. Największą z nich zajmuje Jezioro Dobre z lustrem wody na wysokości 58 m n.p.m. Od strony południowej i północnej obszar ten sąsiaduje z rozległymi

obniżeniami terenu pokrytymi gęstą siecią rowów, odwadnianych przez Orkę na południu i Dobrzenicę na północy. Obniżenia te znajdują się na wysokości 73-74 m n.p.m.

Na wschód i południowy-wschód od Dobrej rozciąga się Pojezierze Ińskie, wzniesienia przekraczają 100 m n.p.m. z kulminacją na wysokości 121,6 m n.p.m. między Dobrą i miejscowością Tucze. Dalej na wschód wzniesienia te przechodzą w płaskowyż znajdujący się na wysokości 90-95 m n.p.m. opadający w kierunku wschodnim ku rynnie Jeziora Woświn, z lustrem wody na wysokości 78,5 m n.p.m.

Antropogeniczne przekształcenia rzeźby terenu są niewielkie i dotyczą praktycznie obszarów zabudowanych oraz wykopów linii komunikacyjnych.¹

Na obszarze Gminy Dobra zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego występują złoża surowców kruszyw naturalnych: złoża żwiru. Znajduje się tu również szereg złóż torfowych, którym towarzyszą złoża gytii ilastej i kredy jeziornej.

Rycina poniżej przedstawia lokalizację złóż kopalin na terenie gminy.

Rycina 10. Złoża kopalin na terenie Gminy Dobra
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

Na terenie Gminy Dobra nie zidentyfikowano obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi ani miejsc, na których zjawiska te występują.

¹ Strategia Rozwoju dla Gminy Dobra na lata 2017-2026

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Łobzie w 2025 roku na terenie Gminy Dobra było 0,5961 ha terenów wymagających rekultywacji.

5.7.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Budowa geologiczna Gminy Dobra ma istotne znaczenie dla kształtowania stosunków wodnych i zdolności retencyjnych obszaru. W kontekście zmian klimatu szczególnie ważne jest zachowanie naturalnych funkcji retencyjnych gleb i podłoża geologicznego, które mogą ograniczać skutki suszy oraz wspierać stabilność ekosystemów. Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin oraz ochrona terenów cennych przyrodniczo sprzyjają zwiększaniu odporności środowiska na zmiany klimatyczne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Na terenie gminy nie występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi, co ogranicza ryzyko tego typu zdarzeń. Potencjalne zagrożenia mogą być natomiast związane z eksploatacją złóż kruszyw naturalnych, która w przypadku niewłaściwego prowadzenia może prowadzić do przekształceń rzeźby terenu, degradacji gleb oraz zaburzeń stosunków wodnych.

Działania edukacyjne

Istotnym elementem ochrony zasobów geologicznych jest edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania kopalinami oraz ograniczania negatywnego wpływu działalności wydobywczej na środowisko. Działania edukacyjne powinny również uwzględniać znaczenie budowy geologicznej dla funkcjonowania ekosystemów oraz konieczność ochrony gleb i zasobów wodnych.

Monitoring środowiska

Monitoring środowiska w zakresie zasobów geologicznych obejmuje kontrolę eksploatacji złóż, ocenę wpływu działalności wydobywczej na środowisko oraz aktualizację danych dotyczących zasobów kopalin. Wykorzystanie systemów informacji geologicznej, takich jak MIDAS, pozwala na bieżące śledzenie stanu zasobów oraz wspiera podejmowanie decyzji w zakresie ich ochrony i racjonalnego wykorzystania.

5.7.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie zasobów geologicznych.

Tabela 25. Analiza SWOT – Zasoby geologiczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Potencjalne zasoby energii odnawialnej; - Występowanie na terenie gminy złóż kopalin.	- Występowanie negatywnego oddziaływania spowodowanego wydobywaniem kopalin; - Występowanie na terenie gminy obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Prace badawcze Państwowego Instytutu Geologicznego gwarantujące odpowiednie rozpoznanie terenu.	- Nielegalne wysypiska odpadów; - Brak środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powierzchni ziemi.

Źródło: opracowanie własne

5.8. Gleby

5.8.1. Analiza stanu wyjściowego

W strukturze użytków rolnych gminy występują gleby od klasy III a (wschodnia część gminy – okolice Dobropola) do VI. Na glinach i piaskach zwałowych wysoczyzn morenowych występują gleby brunatne wyługowane. Ten typ gleb dominuje na obszarze gminy.

Gleby piaskowe V i VI klasy występują w rozproszeniu na terenie całej gminy, w szczególności koło Anielina, Wojtaszyc oraz pomiędzy Krzemienną a Bienicami. W dolinach cieków (Sąpólna, Dobra, Dobrzenica) dominują gleby hydromorficzne i mady o różnej bonitacji, przeważnie podmokłe.

W bezodpływowych zagłębieniach występują gleby bagienne.

Gleby narażone są na degradację w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku dlatego istotne jest prawidłowe prowadzenie zabiegów rolniczych.

Zróżnicowanie środowiska glebowego pod względem potencjału produkcyjnego i ekologicznej różnorodności ekosystemów polnych, odzwierciedlają kompleksy glebowo-rolnicze, stanowiące swoiste rodzaje siedlisk polnych.

Na obszarze gminy Dobra występują prawie wszystkie typy kompleksów glebowo-rolniczych, charakterystycznych dla terenów niżowych (z wyjątkiem kompleksu 1-ego pszennego bardzo dobrego w obrębie gruntów ornych oraz kompleksu użytków zielonych bardzo dobrych-1z).

Wśród gruntów ornych dominują gleby kompleksów żytnich tj. gleby o lżejszym składzie mechanicznym, z przewagą piasków w poziomach powierzchniowych. Zajmują one łącznie 96,5% powierzchni gruntów ornych.

Pod względem bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych, gmina Dobra należy do obszarów o korzystnych warunkach do produkcji roślinnej. Największe połacie najurodzajniejszych gleb gruntów ornych znajdują się we wschodniej części gminy w okolicy Dobropola, Dobrej oraz na północ od Bienic i Bładkowa.²

5.8.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

W kontekście zmian klimatu istotne znaczenie dla Gminy Dobra ma ochrona żyzności gleb oraz ograniczanie procesów degradacyjnych, takich jak przesuszenie, zakwaszenie czy erozja. Racjonalne gospodarowanie gruntami rolnymi, utrzymanie odpowiedniej struktury użytkowania

² *Strategia Rozwoju dla Gminy Dobra na lata 2017-2026*

terenu oraz ochrona terenów podmokłych i dolin rzecznych sprzyjają zachowaniu zdolności retencyjnych gleb oraz stabilności produkcji rolniczej w warunkach zmiennych warunków pogodowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do potencjalnych zagrożeń środowiskowych związanych z glebami należą przede wszystkim ich zanieczyszczenie wynikające z nadmiernego stosowania nawozów mineralnych, organicznych oraz środków ochrony roślin. Procesy te mogą prowadzić do pogorszenia właściwości fizykochemicznych gleb, spadku ich urodzajności oraz wtórnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych wskutek spływu powierzchniowego lub wymywania związków azotu i innych substancji.

Działania edukacyjne

Ważnym elementem ochrony gleb jest prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do rolników i mieszkańców w zakresie prawidłowego stosowania nawozów i środków ochrony roślin, zapobiegania degradacji gleb oraz znaczenia monitoringu ich jakości. Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych sprzyja ograniczaniu presji na środowisko glebowe i wodne oraz wspiera zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoringiem jakości gleb zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie oraz Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

5.8.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie gleb.

Tabela 26. Analiza SWOT – Gleby

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Gleby umożliwiające produkcję rolniczą	- Niewłaściwe praktyki rolników podczas upraw; - Brak na terenie gminy punktu pomiarowo-kontrolnego, dla którego prowadzone byłyby badania chemizmu gleb w ramach PMŚ.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozpowszechnianie i stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej; - Rozwój rolnictwa ekologicznego.	- Nadmierne stosowanie nawozów chemicznych; - Depozycja zanieczyszczeń z wód opadowych.

Źródło: opracowanie własne

5.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.9.1. Analiza stanu wyjściowego

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami to strategiczny dokument dla gospodarki odpadami. Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach (Dz. U. 2023 poz. 1587 ze zm.), do dnia 6 września 2019 r. funkcjonowały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Ustawa z dnia

19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024 poz. 399) wprowadziła zniesienie zasady regionalizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Na terenie Gminy Dobra obowiązuje Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 wraz z Planem Inwestycyjnym ustanowionym Uchwałą Nr XX/240/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032. Dokument obejmuje swoim zasięgiem całe województwo zachodniopomorskie. Wejście w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 poz. 2151) znosi obowiązek regionalizacji oraz wprowadza możliwość przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, do instalacji komunalnych na obszarze całego kraju.

Celem głównym Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego jest wskazanie sposobów gospodarowania odpadami na terenie Województwa Zachodniopomorskiego, zgodnie z hierarchią określoną w ustawie o odpadach oraz KPGO 2022.

Cele WPGO 2028 w zakresie gospodarki odpadami w tym cele szczegółowe do 2028 oraz cele ogólne do 2034 roku kolejno dla poszczególnych grup odpadów określone zostały na podstawie założeń zawartych w: Krajowym planie gospodarki odpadami 2028 (M.P. z 2023 r. poz. 702), VI Aktualizacji Krajowego Planu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2022, Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 oraz programach i planach strategicznych na poziomie wojewódzkim. Przy definiowaniu szczegółowych celów uwzględniono także obowiązujące i planowane przepisy prawa polskiego i wspólnotowego.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2025 r. poz. 733 ze zm.) nałożyła nowe obowiązki zarówno na mieszkańców, osoby prawne, jednostki organizacyjne, jak i samorządy. Zgodnie z tą ustawą gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniowie/właściciele nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2024 roku objęte były nieruchomości zamieszkałe – jednorodzinne oraz wielolokalowe.

Na terenie Gminy Dobra obowiązuje obowiązkowa ustawowa segregacja odpadów komunalnych według podstawowych frakcji:

- odpady zmieszane – gromadzone przy posesji w pojemnikach lub workach (koloru czarnego) o pojemności dostosowanej do potrzeb mieszkańców. Wywożone z częstotliwością nie rzadszą niż co 2 tygodnie,
- odpady selektywne – gromadzone przy posesji, w workach w kolorze określonym dla danej

frakcji, tzn.:

- żółty – tworzywa sztuczne, metal,
 - zielony – szkło,
 - niebieski – papier,
 - brązowy – odpady biodegradowalne.
- Odpady wielkogabarytowe – wystawiane przed posesją. W 2024 r. odbiór odpadów wielkogabarytowych odbył się 2 razy. W ramach tej zbiórki mieszkańcy mogli oddać np. meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony. Poza zbiórką sprzed posesji mieszkańców odpady wielkogabarytowe mogli oddawać w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
 - Choinki – odbiór jeden raz w okresie poświątecznym wg harmonogramu.

Na terenie Gminy Dobra nie występują składowiska odpadów komunalnych. Zebrane odpady przekazywane są do Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Śląjsinie.

Prowadzony w obecnym kształcie system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy ma się przede wszystkim przyczynić do uzyskania niezbędnych poziomów odzysku i recyklingu poszczególnych frakcji odpadów komunalnych, do czego obligują gminę przepisy unijne i krajowe oraz znaczącego ograniczenia składowania odpadów, w tym również do ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Głównym zadaniem Gminy Dobra w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, w tym prawidłowa segregacja odpadów „u źródła” oraz ograniczenie oddawanych bioodpadów poprzez zagospodarowanie ich we własnym zakresie, w przydomowym kompostowniku.

Tabele poniżej przedstawiają ilości odebranych odpadów w latach 2020 – 2025 z terenów zamieszkałych i niezamieszkałych.

Tabela 27. Informacja o ilości zebranych odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów	Masa zebranych odpadów w 2020 roku [Mg]	Masa zebranych odpadów w 2021 roku [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2022 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2023 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2024 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2025 [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	510,20	513,52	508,6800	484,9400	484,5200	465,1600
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	109,90	111,3400	107,0000	99,9600	107,3800	121,1200
15 01 07	Opakowania ze szkła	65,74	91,2600	80,0000	70,1600	72,3400	74,9200
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	108,06	108,2800	95,3800	106,4600	117,4200	124,3400
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	23,00	9,9800	10,6200	15,0800	22,0800	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	60,78	72,5200	74,1200	69,2000	63,8400	86,0600

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów	Masa zebranych odpadów w 2020 roku [Mg]	Masa zebranych odpadów w 2021 roku [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2022 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2023 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2024 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2025 [Mg]
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	3,16	3,6200	3,3000	5,2200	4,8400	7,8000
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	4,40	3,1400	2,8600	1,0200	-	-
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,86	3,4800	1,7000	-	-	-
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,66	2,1800	1,3200	2,2600	2,2000	2,0400
16 03 06	Zużyte opony	1,76	2,7400	2,6200	3,0400	3,3000	6,0000
20 01 32	Przeterminowane leki	-	0,0177	0,0150	0,0300	0,0020	0,0170
17 01 01	Odpady z betonu oraz gruzu	-	-	-	-	4,5600	6,1800
17 01 02	Gruz ceglany	-	-	-	-	3,3000	5,5200
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego	-	-	-	-	3,0800	10,7000
Łącznie		892,52	922,0777	887,6150	857,3700	888,8620	917,0970

Źródło: Urząd Miejski w Dobrej

Tabela 28. Informacja o ilości zebranych odpadów komunalnych z terenów niezamieszkałych

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów	Masa zebranych odpadów w 2020 roku [Mg]	Masa zebranych odpadów w 2021 roku [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2022 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2023 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2024 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2025 [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,64	3,700	5,3000	3,9800	4,8600	-
17 03 80	Odpadowa papa	1,8	3,6200	7,02	2,500	1,5000	1,7800
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	139,76	170,9400	155,4200	145,4800	154,5400	172,4400
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	5,76	0,6400	-	1,5400	-	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	2,46	4,4200	7,0600	1,7600	5,4200	0,9600
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	-	1,50	2,0800	3,0600	5,2000	4,8400
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	-	3,84	32,5000	-	17,6400	5,5400
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji		5,0200	2,6800	-	6,1800	26,4000

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów	Masa zebranych odpadów w 2020 roku [Mg]	Masa zebranych odpadów w 2021 roku [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2022 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2023 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2024 [Mg]	Masa wytworzonych odpadów w 2025 [Mg]
17 01 02	Gruz ceglany	-	26,1200	2,4000	-	22,0000	0,4600
15 01 07	Opakowania ze szkła	-	0,2200	-	-	-	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	-	4,8200	13,4400	2,3200	1,6000	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	-	-	0,1400	0,2000	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	-	-	-	-	-	18,5400
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	-	-	-	-	-	0,1800
Łącznie		150,42	224,84	227,9	160,78	219,14	231,14

Źródło: Urząd Miejski w Dobrej

W roku 2025 zebrano 917,097 Mg odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych, czyli o 24,577 Mg więcej niż w 2020 roku. Odpadów komunalnych zebranych z terenów niezamieszkałych było 236,64 Mg, czyli o 82,32 Mg więcej niż w 2020 roku. W analizowanym okresie, na terenach zamieszkałych, ilość zebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zmniejszyła się o 45,04 Mg, a ilość zebranych odpadów komunalnych zbieranych selektywnie zwiększyła się o 69,617Mg.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45% w roku 2024. Gmina w roku 2024 osiągnęła poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w wysokości 58,92%, więc poziom został osiągnięty.

Osiągnięte przez gminę poziomy odzysku i recyklingu:

- 2020 r. – 32,25%
- 2021 r. – 26,61%
- 2022 r. – 24,91%
- 2023 r. – 28,61%

- 2024 r. – 48,51%
- 2025 r. – 58,92% (sprawozdanie w trakcie weryfikacji).

Dziki wysypiska odpadów

Gmina Dobra prowadzi konsekwentne działania mające na celu eliminację nielegalnego składowania odpadów oraz ograniczenie negatywnego wpływu tego zjawiska na środowisko naturalne, krajobraz i bezpieczeństwo mieszkańców. W ostatnich latach na terenie gminy zidentyfikowano dwa przypadki nielegalnego deponowania odpadów na gruntach stanowiących własność gminy, które różniły się zarówno skalą problemu, jak i zakresem koniecznych działań naprawczych.

W dniu 10 marca 2025 r. do Urzędu Miejskiego w Dobrej wpłynęło zgłoszenie dotyczące nielegalnego zmagazynowania odpadów na działce gminnej oznaczonej numerem ewidencyjnym 375/12, położonej w obrębie Zapłocie. Przeprowadzone przez pracowników gminy oględziny potwierdziły obecność odpadów zdeponowanych w miejscu nieprzeznaczonym do ich magazynowania.

Na nieruchomości ujawniono między innymi elektroodpady w postaci telewizora i kosiarki, opakowania z metali i tworzyw sztucznych, odpady drewniane, a także odpady budowlane i rozbiórkowe. Szczególnie niepokojącym elementem było stwierdzenie obecności kilku płyt falistych wykonanych z azbestu, które zgodnie z obowiązującymi przepisami klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne. Wyroby zawierające azbest mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi ze względu na możliwość uwalniania do powietrza włókien azbestowych, które po przedostaniu się do organizmu mogą powodować poważne choroby układu oddechowego.

W toku prowadzonego postępowania gmina zastosowała przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zgodnie z którymi istnieje domniemanie, że posiadaczem odpadów jest władający powierzchnią nieruchomości, na której odpady się znajdują. Jednocześnie przepisy umożliwiają obalenie tego domniemania poprzez wykazanie, że rzeczywistym posiadaczem odpadów jest inny podmiot. W wyniku przeprowadzonych czynności wyjaśniających ustalono osobę odpowiedzialną za zdeponowanie większości odpadów komunalnych. Podmiot ten potwierdził fakt ich składowania na działce gminnej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o odpadach, Gmina Dobra wezwała posiadacza odpadów do ich niezwłocznego usunięcia z miejsca nieprzeznaczonego do składowania. Wyznaczono termin 14 dni od dnia doręczenia wezwania na uprzątnięcie wszystkich odpadów innych niż niebezpieczne.

Ze względu na szczególny charakter odpadów zawierających azbest ich usunięcie zostało zrealizowane przez wyspecjalizowany podmiot posiadający odpowiednie uprawnienia. W dniu 25 marca 2025 r. firma KB EKOPAL Sp. z o.o. z siedzibą w Policach odebrała z działki 0,3 Mg odpadów zawierających azbest i przekazała je do unieszkodliwienia zgodnie z obowiązującymi procedurami. Pozostałe odpady zostały usunięte przez ustalonego posiadacza. Dzięki szybkim działaniom interwencyjnym oraz skutecznemu zastosowaniu przepisów prawa problem został rozwiązany bez konieczności prowadzenia długotrwałego postępowania administracyjnego.

Znacznie większą skalę i stopień złożoności posiada problem nielegalnego składowiska odpadów zlokalizowanego na działce nr 108/1 obręb Dobra. Informację o występowaniu odpadów na tej

nieruchomości Gmina Dobra uzyskała 8 lutego 2023 r.

Nieruchomość o powierzchni 0,5961 ha położona jest w centralnej części miejscowości Dobra, w sąsiedztwie ulicy Piłsudskiego. W strukturze użytkowania gruntów znajdują się grunty orne klasy RIVa, łąki trwałe klasy ŁV oraz pastwiska trwałe klasy PsIII. Lokalizacja działki, jej funkcja przyrodnicza oraz sąsiedztwo terenów zamieszkałych powodują, że jej degradacja stanowiła istotny problem środowiskowy i krajobrazowy.

W celu dokładnego określenia rodzaju i ilości zdeponowanych odpadów Gmina Dobra zawarła 9 września 2025 r. umowę z firmą KML Sp. z o.o. na przeprowadzenie kompleksowej inwentaryzacji jakościowej i ilościowej odpadów. Zakres prac obejmował wykonanie oględzin terenu, sporządzenie dokumentacji fotograficznej, wykonanie odkrywek geotechnicznych, identyfikację wszystkich rodzajów odpadów oraz oszacowanie ich ilości.

W dniach od 25 do 30 września 2025 r. przeprowadzono prace odkrywkowe polegające na mechanicznym usunięciu warstwy ziemi przykrywającej odpady. Badania wykazały, że odpady zostały zdeponowane praktycznie na całej powierzchni nieruchomości i następnie przykryte warstwą gruntu. Ekspertyza wykazała również, że w wyniku wieloletniego deponowania odpadów teren został podwyższony średnio o około 1 metr względem pierwotnej rzędnej terenu.

Największą część zdeponowanych materiałów stanowiły odpady z grupy 17, czyli odpady pochodzące z budowy, remontów oraz rozbiórek obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej. W zachodniej części działki zalegały przede wszystkim odpady betonowe zawierające elementy zbrojenia, natomiast w części północno-wschodniej dominował gruz budowlany, cegły, kamienie oraz pozostałości materiałów wykończeniowych. Dodatkowo ujawniono niewielkie ilości tworzyw sztucznych i elementów pochodzących z demontażu pojazdów.

Zgodnie z wynikami ekspertyzy na działce zdeponowano:

- 4 012,11 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych z grupy 17,
- 6 484,22 Mg gleby i ziemi, w tym kamieni,
- około 4 Mg odpadów z tworzyw sztucznych.

Łączna masa odpadów zgromadzonych na nieruchomości wyniosła około 10 500 Mg. Przeprowadzone badania nie wykazały obecności odpadów niebezpiecznych, jednak sama skala nielegalnego składowania stanowi istotne zagrożenie dla jakości gleb, wód gruntowych oraz walorów krajobrazowych terenu.

W celu usunięcia skutków wieloletniej degradacji środowiska Gmina Dobra pozyskała środki zewnętrzne na realizację projektu pn. „Przywrócenie stanu naturalnego na terenie działki nr 108/1 w gminie Dobra poprzez rekultywację terenu”. Umowa o dofinansowanie została podpisana 25 sierpnia 2025 r. z Marszałkiem Województwa Zachodniopomorskiego. Projekt realizowany jest w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021–2027, Priorytet 2 „Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego”, Działanie 2.25 „Ochrona powierzchni ziemi i ograniczenie zanieczyszczeń”.

Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosi 1 904 500 zł, natomiast wysokość dofinansowania ze środków europejskich wynosi 1 332 417,50 zł.

Zakres projektu obejmuje:

- szczegółową ocenę stanu środowiska,
- badania jakości gleby i wód gruntowych,
- usunięcie zdeponowanych odpadów,
- wykonanie robót ziemnych przywracających właściwe ukształtowanie terenu,
- rekultywację biologiczną poprzez wysiew roślin próchnicotwórczych,
- nasadzenia rodzimych gatunków drzew, takich jak brzoza brodawkowata, dąb bezszypułkowy, buk zwyczajny oraz klon.

Efektem realizacji projektu będzie przywrócenie wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska oraz poprawa bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców. Zakończenie wszystkich prac rekultywacyjnych planowane jest do końca 2026 roku.

Wyroby azbestowe

Gmina Dobra posiada „Program usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Dobra”. Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami gmina jest zobligowana do stopniowej eliminacji wyrobów azbestowych oraz wyeliminowania jego szkodliwego wpływu na zdrowie mieszkańców do roku 2032.

W odniesieniu do odpadów budowlanych zawierających azbest przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z jej wynikami, na terenie Gminy Dobra zinwentaryzowano 498 obiektów, na których występują wyroby zawierające azbest, z czego 480 należy do osób fizycznych, a 18 do osób prawnych. Ilościowo na terenie gminy występuje 786,091 Mg wyrobów azbestowych należących do osób fizycznych oraz 157,950 Mg wyrobów azbestowych należących do osób prawnych. Łączna ilość wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie gminy wynosi 944,041 Mg.

Corocznie, do końca stycznia, mieszkańcy składają do Urzędu Gminy informacje o wyrobach zawierających azbest wraz z oceną ich stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania. Gmina wprowadza te dane do ogólnopolskiej Bazy Azbestowej oraz na ich podstawie dokonuje aktualizacji danych wynikających z przeprowadzonej inwentaryzacji.

Poniższa tabela przedstawia aktualny stan zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych oraz pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Dobra.

Tabela 29. Masa wszystkich wyrobów azbestowych na terenie Gminy Dobra (stan wg 01.04.2026 r.)

Zinwentaryzowane [kg]			Unieszkodliwione [kg]			Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
1 640 258	1 508 962	131 296	677 075	666 455	10 620	963 183	842 507	120 676

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

5.9.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

W obszarze gospodarki odpadami adaptacja do zmian klimatu wiąże się przede wszystkim z ograniczaniem ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększaniem poziomu ich ponownego użycia i recyklingu. Rozwój selektywnej zbiórki, zagospodarowanie bioodpadów w przydomowych kompostownikach oraz zmniejszanie składowania odpadów sprzyjają ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i presji na środowisko. Działania te zwiększają efektywność systemu gospodarowania odpadami i jego odporność na rosnące wymagania środowiskowe.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do istotnych zagrożeń środowiskowych należą niewłaściwe postępowanie z odpadami, w tym składowanie odpadów niebezpiecznych, takich jak wyroby zawierające azbest, oraz zbyt wysoki udział odpadów zmieszanych trafiających do składowania. Może to prowadzić do zanieczyszczenia gleby, wód oraz powietrza, a także stwarzać zagrożenia dla zdrowia mieszkańców. Dodatkowym wyzwaniem jest konieczność osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska.

Działania edukacyjne

Kluczowe znaczenie dla poprawy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami ma edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów, zapobiegania ich powstawaniu oraz właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Promowanie kompostowania bioodpadów, korzystania z punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz udział w akcjach informacyjnych sprzyja zwiększaniu poziomów odzysku i recyklingu oraz ogranicza negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko.

Monitoring środowiska

Monitoringiem składowisk odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który zajmuje się działalnością kontrolną.

5.9.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie gospodarki odpadami.

Tabela 30. Analiza SWOT - Gospodarka odpadami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Prawidłowo przyjęte w dokumentach gminy i stosowane zasady gospodarowania odpadami komunalnymi. - Dofinansowanie do usuwania i utylizacji azbestu z terenu gminy. - Dotrzymanie przez gminę wymogu dotyczącego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.	- Wyroby zawierające azbest. - Brak środków po stronie mieszkańców na wykonanie nowego pokrycia dachowego. - Rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami. - Nie spełnianie przez gminę wymogu dotyczącego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. - Problemy z prawidłową segregacją odpadów głównie w zabudowie wielolokalowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami. - Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej	- Powstanie miejsc nielegalnego składowania odpadów. - Ilość wyrobów zawierających azbestu pozostałych do unieszkodliwienia.

zbiórki odpadów.	Możliwość niewłaściwej segregacji odpadów w gospodarstwach domowych, mimo składanych deklaracji.
------------------	--

Źródło: opracowanie własne

5.10. Zasoby przyrodnicze

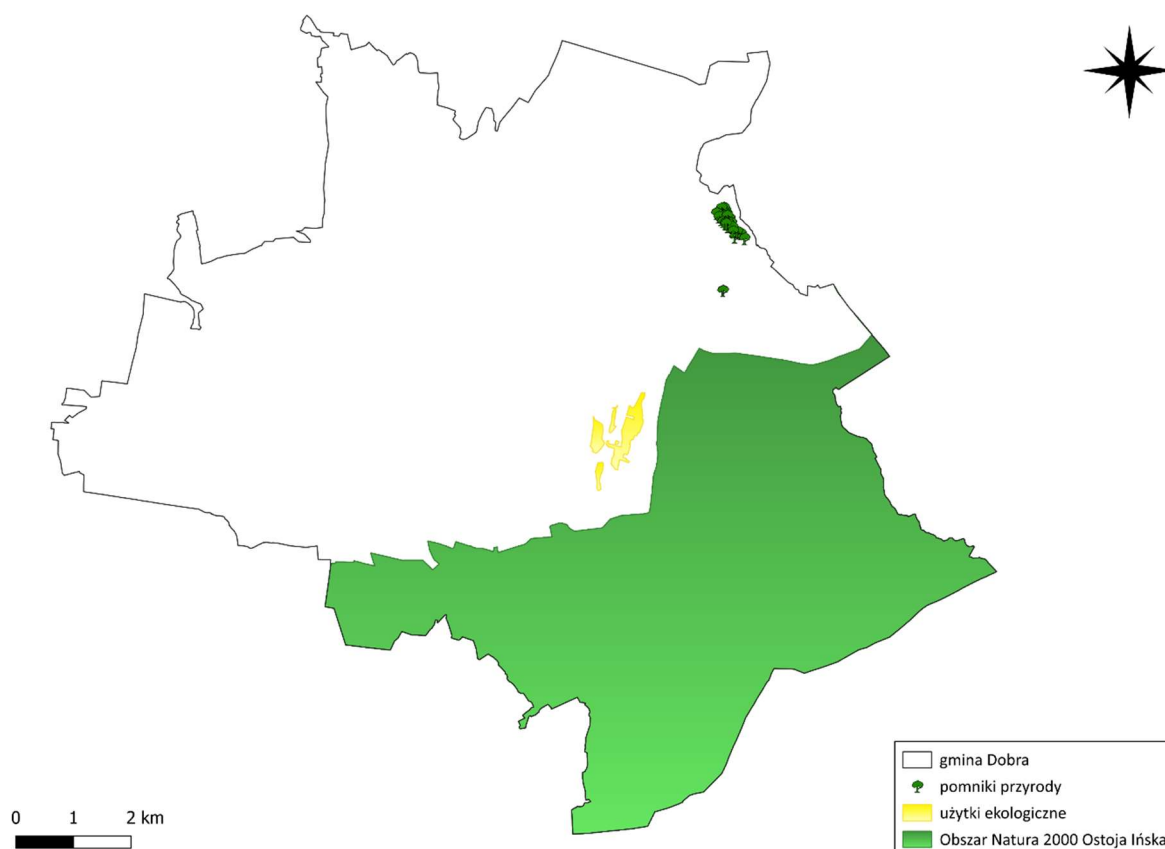
5.10.1. Analiza stanu wyjściowego

Obszar Gminy Dobra objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r poz. 13.) ustanawia następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Gminy Dobra zidentyfikowano:

- Obszar Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008,
- 24 pomniki przyrody,
- 4 użytki ekologiczne.

Rycina 11. Formy ochrony przyrody w Gminie Dobra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Obszar Natura 2000

Na terenie Gminy Dobra znajduje się jeden obszar Natura 2000. W tabeli przedstawiono jego charakterystykę.

Tabela 31. Obszar Natura 2000 na terenie Gminy Dobra

Lp.	Nazwa/Kod	Data utworzenia	Pow. [ha]	Rodzaj ochrony	Akt prawny	Charakterystyka i cel ochrony
1.	Ostoja Ińska PLB320008	2004-11-05	7 710,9400	Dyrektywa ptasia	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Bardzo ważna ostoja bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia. Dobrze zachowane są zbiorowiska roślinne, zwłaszcza leśne,

Lp.	Nazwa/Kod	Data utworzenia	Pow. [ha]	Rodzaj ochrony	Akt prawny	Charakterystyka i cel ochrony
						oprócz nich, duże znaczenie przyrodnicze ma roślinność wodna i terenów podmokłych. Występują tu też cenne zespoły roślinności łąkowej. Na terenie ostoji znajdują się stanowiska licznych storczykowatych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Pomniki przyrody

W Gminie Dobra zlokalizowane są 24 pomniki przyrody, których charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 32. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Dobra

Lp.	Opis przedmiotu poddanego ochronie	Określenie położenia (oddział, pododdział, nr działki, obręb ewidencyjny)	Właściciel terenu	Uwagi
1.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 515 cm	oddział leśny nr 227 I, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obręb ewidencyjny Bienice, dz. 227/2	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
2.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 401 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
3.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 439 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
4.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 386 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
5.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 406 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe

Lp.	Opis przedmiotu poddanego ochronie	Określenie położenia (oddział, pododdział, nr działki, obręb ewidencyjny)	Właściciel terenu	Uwagi
6.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 383 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
7.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 452 cm	oddział leśny nr 226 f, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	Wymaga konserwacji
8.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 495 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
9.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 463 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
10.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 406 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo- historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
11.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 453 cm	oddział leśny m 226 f, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo- historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
12.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 443 cm	oddział leśny nr 226 f. Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
13.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) pnia 432 cm	oddział leśny nr 226 f. Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
14.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 460 cm	oddział leśny nr 226 h. Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo	drzewo zdrowe

Lp.	Opis przedmiotu poddanego ochronie	Określenie położenia (oddział, pododdział, nr działki, obręb ewidencyjny)	Właściciel terenu	Uwagi
			Nowogard	
15.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 658 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
16.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 565 cm	oddział leśny nr 226 b, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	złom
17.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 443 cm	oddział leśny nr 226 f, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
18.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) pnia 432 cm	oddział leśny nr 226 f, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
19.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 460 cm	oddział leśny nr 226 h, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
20.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 658 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
21.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 565 cm	oddział leśny nr 226 b, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	złom
22.	buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obwód pnia 340 cm	oddział leśny nr 226 g, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe
23.	olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>) obwód pnia 285 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na	Skarb Państwa Gospodarstwo	drzewo zdrowe

Lp.	Opis przedmiotu poddanego ochronie	Określenie położenia (oddział, pododdział, nr działki, obręb ewidencyjny)	Właściciel terenu	Uwagi
		ścieżce przyrodniczo -historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	
24.	olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>) obwód pnia 237 cm	oddział leśny nr 226 c, Leśnictwo Dobra, Nadleśnictwo Nowogard, na ścieżce przyrodniczo historycznej „Szlakiem Olbrzymów”, Gmina Dobra, obr. ewidencyjny Bienice, dz. 226	Skarb Państwa Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowogard	drzewo zdrowe

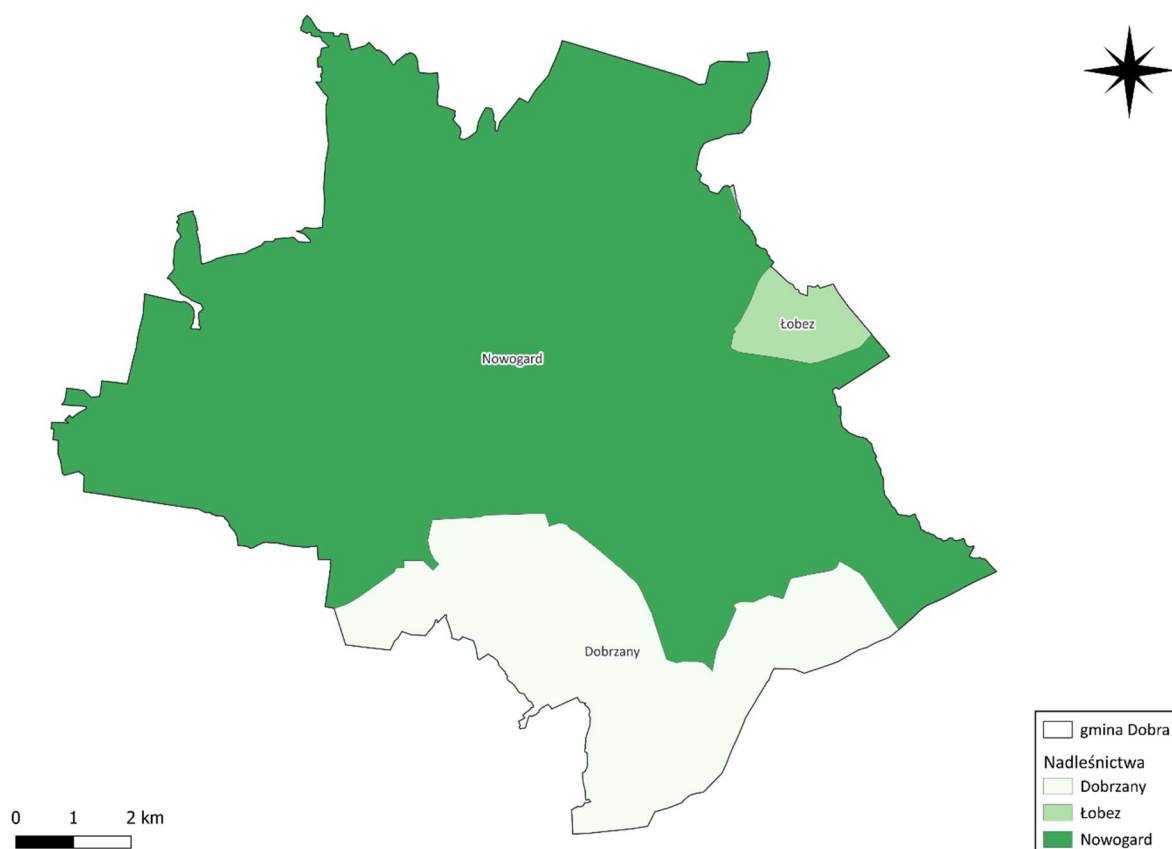
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Wykaz użytków ekologicznych

- „Rzekotkowe Uroczysko” o powierzchni 28,37 ha, obejmujący oddziały: 262A a (0,51 ha), 262A b (0,70 ha), 262A c (0,33 ha), 262A d (17,35 ha), 262A k (2,54 ha), 263A b (4,98 ha), 263A h (1,96 ha),
- „Grzęźnieńskie Błota” o powierzchni 3,40 ha, obejmujący oddział 263A l (3,40 ha),
- „Jeziorkowe bagna” o powierzchni 9,33 ha, obejmujący oddziały 262A j (5,50 ha) i 263A d (3,83 ha),
- „Żurawia Dolinka” o powierzchni 2,34 ha, obejmujący oddział 262A h (2,34 ha).

Lasy

Obszar Gminy Dobra znajduje się w zasięgu trzech nadleśnictw, które administrują poszczególnymi jej częściami. Północna część gminy – obejmująca największy obszar należy do Nadleśnictwa Nowogard, południowa pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany, natomiast mała część na środkowych wschodni gminy znajduje się w granicach Nadleśnictwa Łobez.

Rycina 12. Nadleśnictwa na terenie Gminy Dobra
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL Lasy

Na podstawie danych GUS uwzględnionych w poniższej tabeli, można wskazać następujące tendencje dotyczące gospodarki leśnej w Gminie Dobra:

1. W analizowanym okresie (2019–2024) widoczny jest nieznaczny wzrost powierzchni gruntów leśnych ogółem – z 1 568,48 ha w 2019 r. do 1 582,62 ha w 2024 r.
2. Podobną tendencję obserwuje się w przypadku lesistości, która zwiększyła się z 13,4% do 13,5%. Wzrost ten ma charakter stopniowy i niewielki, co wskazuje na względnie stabilny poziom zalesienia gminy, choć z lekką tendencją rosnącą.
3. Zdecydowaną większość gruntów leśnych stanowią lasy publiczne, których powierzchnia również uległa zwiększeniu – z 1 420,06 ha do 1 428,75 ha.
4. Również powierzchnia gruntów leśnych prywatnych wzrosła z 148,42 ha do 153,87 ha.
5. Podsumowując, gospodarka leśna w Gminie Dobra charakteryzuje się wysokim udziałem lasów publicznych oraz stabilnym, choć lekko rosnącym poziomem lesistości.

Tabela 33. Leśnictwo wszystkich form własności na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024

	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem [ha]	1 568,48	1 569,04	1 572,18	1 572,19	1 581,20	1 582,62
Lesistość [%]	13,4	13,4	13,4	13,4	13,5	13,5
Grunty leśne publiczne ogółem [ha]	1 420,06	1 419,94	1 423,08	1 423,09	1 427,33	1 428,75

	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Grunty leśne prywatne [ha]	148,42	149,10	149,10	149,10	153,87	153,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Nadleśnictwo Dobrzany

Skład gatunkowy drzewostanów będących w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany prezentuje się następująco:

- dąb (30%),
- sosna (24%),
- brzoza (21%),
- olcha (13%),
- buk (8%),
- świerk (2%)
- oraz modrzew (2%).

Pod względem wiekowym lasy będące w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany rozkładają się w następujący sposób:

- klasa wieku 1-20 lat obejmuje 22% powierzchni,
- 21-40 lat – 23%,
- 1-60 lat – 22%,
- 61-80 lat – 10%,
- 81-100 lat – 9%,
- 101-120 lat – 4%,
- drzewostany powyżej 120 lat stanowią 10%.

Typy siedliskowe lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany:

- LMŚW (28%),
- LŚW (19%),
- LMW (17%),
- BMŚW (15%),
- LW (10%),
- OL (6%),
- OLJ (4%),
- LMB (1%).

Obwody łowieckie W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dobrzany na terenie Gminy Dobra znajdują się obwody łowieckie o numerach 156 i 185.

Nadleśnictwo Nowogard

Struktura gatunkowa – procentowy udział gatunków lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Nowogard będących w granicach Gminy Dobra:

- So-49,8%;
- Ol-12,2%;
- Db.S-11,6%;
- Brz-10,5%;

- Bk-9,6%;
- Św-2,8%;
- Md-2,3%;
- Os-0,4%;
- Pozostałe: Jw, Dg – po 0,2%; Ol.S, Gb, Js, Db.C – po 0,1%.

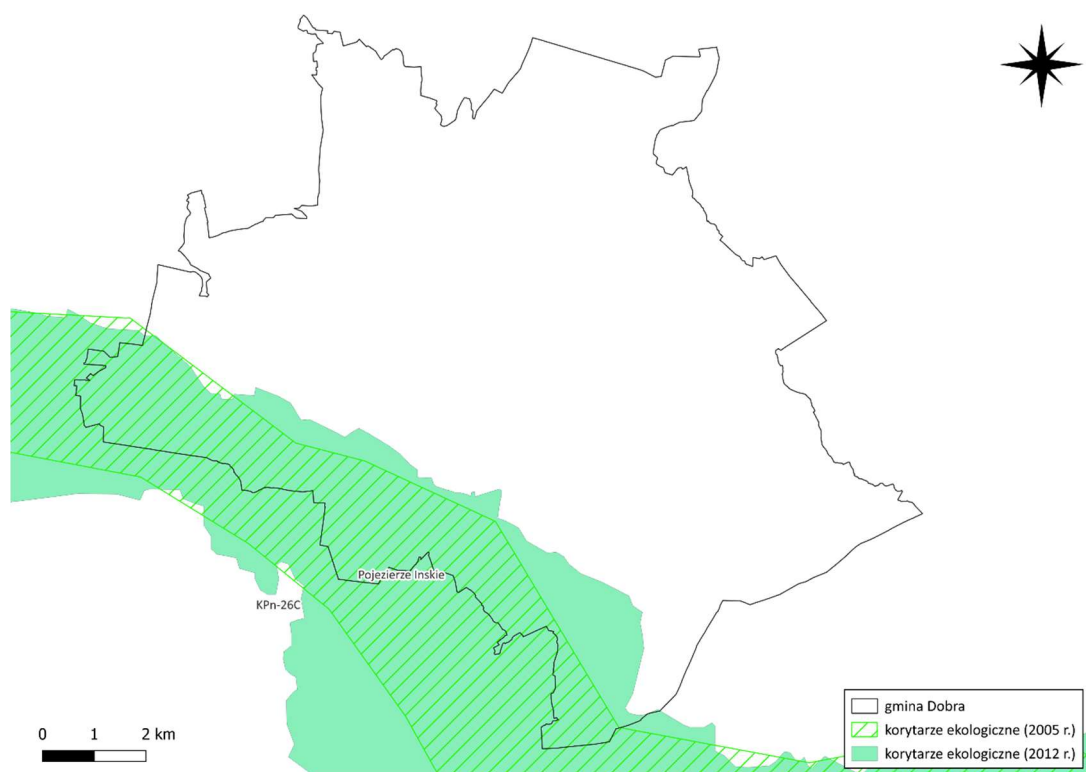
Przeciętny wiek dla drzewostanów – 58 lat dla obrębu Nowogard (w tym gmina Dobra)

Typy siedliskowe – procentowy udział siedlisk lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Nowogard na terenie Gminy Dobra:

- LMŚw – 41,6%,
- BMŚw – 21,8%,
- LŚw – 18,3%,
- Lw – 5,7%
- LMw – 4,5%,
- Ol – 4,0%
- Olj – 1,6%,
- BMw – 1,4%
- BMb – 0,6%,
- BŚw – 0,3%,
- LMb – 0,2%.

Korytarze ekologiczne

Na terenie Gminy Dobra zidentyfikowano dwa korytarze ekologiczne, ich przebieg przedstawia poniższa rycina.

Rycina 13. Korytarze ekologiczne w Gminie Dobra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Tereny zieleni

Na podstawie danych GUS można zauważyć, że struktura terenów zieleni w Gminie Dobra w latach 2019–2024 ulegała pewnym zmianom, szczególnie w zakresie zieleńców. Zaobserwowane zmiany mogą wynikać ze zmiany sposobu ewidencjonowania terenów zieleni lub przekształceń w ich zagospodarowaniu. Ogólnie jednak struktura terenów zieleni w gminie pozostaje stosunkowo stabilna, przy czym widoczny jest spadek powierzchni zieleni urządzonej w ostatnich latach.

Tabela 34. Wykaz terenów zieleni na terenie Gminy Dobra

Lp.	Tereny zieleni	Powierzchnia [ha]					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Parki spacerowo - wypoczynkowe	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
2.	Zieleńce	0,4	0,4	0,4	0,4	0,33	0,33
3.	Zieleń uliczna	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4.	Tereny zieleni osiedlowej	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19
5.	Cmentarze	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52

Źródło: GUS

5.10.2. Zagadnienia horyzontalne**Adaptacja do zmian klimatu**

Zasoby przyrodnicze Gminy Dobra, w tym obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz rozległe kompleksy leśne i torfowiskowe, odgrywają istotną rolę w adaptacji do zmian klimatu. Pełnią funkcje retencyjne, klimatyczne i biocenotyczne, ograniczając skutki suszy, ekstremalnych opadów oraz wzrostu temperatur. Szczególne znaczenia nabiera ochrona siedlisk bagiennych, torfowisk i dolin rzecznych, które stabilizują stosunki wodne oraz zwiększają odporność ekosystemów na zmiany klimatyczne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do kluczowych zagrożeń środowiskowych należą presja antropogeniczna, w tym rozwój turystyki i infrastruktury rekreacyjnej, a także niewłaściwa gospodarka leśna i przekształcenia siedlisk. Istotne znaczenie mają również zmiany klimatyczne prowadzące do przesuszenia torfowisk i obniżenia poziomu wód gruntowych, co skutkuje degradacją siedlisk oraz spadkiem różnorodności biologicznej. Dodatkowo zagrożeniem jest ekspansja gatunków inwazyjnych i rodzimych ekspansywnych, które zaburzają strukturę ekosystemów.

Działania edukacyjne

Ważnym elementem ochrony zasobów przyrodniczych jest edukacja ekologiczna mieszkańców i użytkowników terenu w zakresie znaczenia form ochrony przyrody, zasad korzystania z obszarów cennych przyrodniczo oraz ochrony bioróżnorodności. Działania edukacyjne powinny promować odpowiedzialne korzystanie z terenów rekreacyjnych, ochronę siedlisk wrażliwych oraz zwiększać świadomość wpływu działalności człowieka na stan środowiska przyrodniczego.

Monitoring środowiska

Stan zasobów przyrodniczych monitorowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

5.10.3. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń gminy w zakresie zasobów przyrodniczych.

Tabela 35. Analiza SWOT – Zasoby przyrodnicze

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Występowanie obszarów prawnie chronionych na terenie gminy; • Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z Planami Urządzenia Lasów.	• Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska; • Niższa lesistość gminy od średniej krajowej; • Presja turystyczna na obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Wysoka różnorodność krajobrazowa, siedliskowa, gatunkowa i genetyczna, występowanie wielu roślin i zwierząt rzadkich w skali krajowej i europejskiej • Wzrost liczby pomników przyrody; • Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy; • Promocja rolnictwa ekologicznego.	• Wzrastająca antropresja; • Nielegalny ubój dzikich zwierząt; • Spadek liczby owadów pszczołowych i zapylających na skutek zmian w gospodarce rolnej; • Zagrożenie rodzimych gatunków roślin i zwierząt przez obce gatunki i organizmy genetycznie modyfikowane.

Źródło: opracowanie własne

5.11. Zagrożenie poważnymi awariami

5.11.1. Analiza stanu wyjściowego

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) za poważną awarię uważa się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast przez poważną awarię przemysłową rozumie się poważną awarię powstałą w zakładzie.

Podstawowym aktem prawnym w zakresie poważnych awarii jest ustawa Prawo ochrony środowiska, w której zawarte są przepisy ogólne, instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej, obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową oraz zagadnienie współpracy międzynarodowej w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej o charakterze transgranicznym.

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425 ze zm.) należy:

- kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii;
- badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska;
- prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku;

W przypadku wystąpienia poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w akcji ich zwalczania z organami właściwymi do jej prowadzenia (głównie Państwową Strażą Pożarną, ale również OSP) oraz sprawuje nadzór nad usuwaniem skutków tych awarii.

Według informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ), Delegatura w Koszalinie, na terenie Gminy Dobra brak jest zakładów zaliczanych do kategorii zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii (odpowiednio ZDR i ZZR).

Na terenie Gminy Dobra jednostką odpowiedzialną za wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego (GZZK).

Członkowie Zespołu Gminnego realizują w trakcie jego prac swoje statutowe obowiązki i zadania. Realizacja tych zadań przez członków Zespołu Gminnego ma zapewnić bezkolizyjne i efektywne współdziałanie wszystkich jednostek organizacyjnych w zakresie zapobiegania, przygotowywania oraz reagowania i odbudowy w sytuacjach klęski żywiołowej obejmującej jedno lub więcej zagrożeń, a także zapewnić współdziałanie z siłami i środkami innych gmin, powiatu oraz siłami podporządkowanymi wojewodzie.

Podstawowe zagrożenia dla mieszkańców jak i środowiska gminy wiążą się z transportem drogowym substancji niebezpiecznych. Władze gminy nie posiadają w praktyce możliwości wpływania na zagrożenia związane z transportem substancji niebezpiecznych przez teren gmin. Inną formą zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i żyjących tu mieszkańców są katastrofy naturalne. Największe ryzyko związane jest z wystąpieniem susz lub pożarów. W granicach sieci komunikacyjnej o zwiększonym natężeniu ruchu, zagrożenia jakie mogą mieć negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie człowieka są powiązane głównie z drogami. Awarie i katastrofy w transporcie mogą spowodować przedostanie się do gruntu a następnie do wód podziemnych substancji ropopochodnych oraz o właściwościach palnych i wybuchowych (przewóz amoniaku, kwasów, chloru, dwutlenku siarki, gazów płynnych, etyliny, olejów opałowych i napędowych. Najczęstszymi przyczynami powstawania pożarów, obok przyczyn naturalnych, jest wypalanie traw oraz nieumyślne i celowe podpalenia.

W latach 2021-2025 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ), przeprowadził na terenie Gminy Dobra 24 kontrole przestrzegania wymagań ochrony środowiska, z czego w czasie 5 kontroli stwierdzono naruszenia.

Tabela 36. Zestawienie kontroli podmiotów na terenie gminy Dobra (powiat łobeski) w latach 2021 - 2025

Lp.	Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Zakład	Miejscowość, ulica i nr działki	Typ kontroli	Charakter kontroli	Czy stwierdzono naruszenie?
1.	20.10.2025	ORANGE POLSKA S.A. - stacja bazowa telefonii komórkowej Nr 74268 (74268N!)	Dobropole, dz. 264/3	planowa	oparta na analizie badań automonitoringowych	nie
2.	08.08.2025-18.09.2025	Gospodarstwo Rolne Gałka Piotr	Dobra, ul. Generała Bema 1	pozaplanowa	kompleksowa	nie
3.	21.07.2025	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
4.	02.07.2025	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
5.	11.04.2025-25.04.2025	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej (PSZOK)	Dobra, ul. Wojska Polskiego 23	planowa	kompleksowa	nie
6.	26.02.2025-14.03.2025	PHU Adamiak Artur Adamiak	Dobra, ul. Józefa Piłsudskiego 6a	pozaplanowa	problemowa	nie
7.	05.02.2025	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
8.	21.01.2025	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
9.	02.10.2024	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z	tak

Lp.	Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Zakład	Miejscowość, ulica i nr działki	Typ kontroli	Charakter kontroli	Czy stwierdzono naruszenie?
					wyłączeniem badań automonitoringowych	
10.	13.09.2024	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
11.	09.08.2024-13.08.2024	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej (PSZOK)	Dobra, ul. Wojska Polskiego 23	planowa	problemowa	nie
12.	11.06.2024	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
13.	18.01.2024-09.02.2024	PUH WEGLOSTAL I. Adamiak - Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu Dobra	Dobra, ul. Piłsudskiego 28	planowa	problemowa	nie
14.	08.02.2024-04.03.2024	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. - oczyszczalnia ścieków Grzęzno	działka ewid. Nr 347/5 obręb Grzęzno, gmina Dobra	planowa	problemowa	tak
15.	18.01.2024	ORANGE POLSKA S.A. - stacja bazowa nr 1233 (74117N!)	Dobropole, dz.nr 264/3	planowa	oparta na analizie badań automonitoringowych	nie
16.	09.10.2023-17.11.2023	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej (PSZOK)	Dobra, ul. Wojska Polskiego 23	pozaplanowa	problemowa	nie
17.	25.09.2023	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
18.	16.06.2023	ORANGE POLSKA S.A. - stacja	Dobropole, dz.nr 264/3	planowa	oparta na analizie badań	nie

Lp.	Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Zakład	Miejscowość, ulica i nr działki	Typ kontroli	Charakter kontroli	Czy stwierdzono naruszenie?
		bazowa nr 1233 (74117N!)			automonitoringowych	
19.	27.01.2023	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
20.	01.06.2022	"P4 Sp. z o.o." – stacja bazowa Nr LBZ0101A	Dobropole 43, dz. nr 264/3	planowa	oparta na analizie badań automonitoringowych	nie
21.	19.10.2021	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	tak
22.	09.09.2021-08.10.2021	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej (PSZOK)	Dobra, ul. Wojska Polskiego 23	pozaplanowa	problemowa	tak
23.	03.09.2021	Żwirownia Dobra, Żwirownia Dobropole Sp. z o.o., SK.	Dobropole, dz. nr 343/3 obręb Dobropole	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	nie
24.	11.05.2021	Gmina Dobra	Dobra, ul. Rynek 1	pozaplanowa	oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych	tak

Źródło: WIOŚ w Szczecinie

5.11.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Adaptacja do zmian klimatu w kontekście zagrożeń nadzwyczajnych w Gminie Dobra powinna koncentrować się na wzmacnianiu systemów zapobiegania i reagowania na zjawiska ekstremalne, takie jak susze czy pożary. W związku z rosnącą częstotliwością i intensywnością tych zjawisk istotne jest zwiększanie odporności infrastruktury oraz systemów zarządzania kryzysowego, a także uwzględnianie ryzyk klimatycznych w planowaniu działań prewencyjnych i operacyjnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Na terenie gminy nie występują zakłady o dużym ani zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, jednak potencjalne zagrożenia związane są głównie z transportem drogowym substancji niebezpiecznych. W przypadku awarii komunikacyjnych istnieje ryzyko przedostania się do środowiska substancji ropopochodnych oraz chemikaliów o właściwościach toksycznych i palnych. Dodatkowo zagrożenie stanowią zjawiska naturalne, w szczególności susze i pożary, które mogą powodować szkody w środowisku oraz stanowić zagrożenie dla mieszkańców.

Działania edukacyjne

Istotnym elementem ograniczania ryzyka zagrożeń środowiskowych jest prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach kryzysowych, przeciwdziałania pożarom (np. zakaz wypalania traw) oraz świadomości zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Edukacja mieszkańców powinna obejmować również zasady postępowania w przypadku awarii oraz znaczenie współpracy z odpowiednimi służbami ratowniczymi.

Monitoring środowiska

Monitoring środowiska w gminie realizowany jest m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który prowadzi kontrole podmiotów mogących powodować zagrożenia oraz analizuje przyczyny i skutki potencjalnych awarii. W latach 2021–2025 przeprowadzono 58 kontroli, w wyniku których stwierdzono nieliczne naruszenia. System monitoringu oraz nadzoru nad podmiotami gospodarczymi stanowi istotny element wczesnego wykrywania zagrożeń i ograniczania ich skutków dla środowiska i zdrowia mieszkańców.

5.11.3. Analiza SWOT

Przeprowadzenie oceny stanu aktualnego obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami pozwoliło na przeprowadzenie analizy SWOT przedstawionej w tabeli poniżej.

Tabela 37. Analiza SWOT – Zagrożenie poważnymi awariami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Brak zakładów Zwiększonego Ryzyka Awarii Przemysłowej i Zakładów Dużego Ryzyka Awarii Przemysłowej, • Funkcjonowanie na terenie gminy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (GZZK); • Brak zdarzeń noszących znamiona poważnych awarii.	• Transport drogowy ładunków niebezpiecznych przez teren gminy.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Wsparcie jednostek OSP poprzez doposażanie w niezbędny sprzęt, szkolenia; • Zabezpieczenie transportu niebezpiecznych substancji oraz minimalizacja ich przebiegu przez obszary zamieszkałe; • Doposażanie i szkolenie jednostek ratowniczych.	• Wypadek podczas transportu niebezpiecznych substancji; • Możliwość wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: opracowanie własne

5.12. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i adaptacje do zmian klimatu

W ostatnich dziesięcioleciach obserwuje się coraz bardziej widoczne skutki zmian klimatu, polegające m.in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski, a proces ten w kolejnych latach będzie się nadal pogłębiał. Wobec tego konieczne i ekonomicznie uzasadnione jest prowadzenie adaptacji do nadchodzących zmian.

Przez adaptację do zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

W związku z powyższymi uwarunkowaniami w celu ograniczenia gospodarczego i społecznego ryzyka związanego ze zmianami klimatycznymi, opracowano Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), który wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. Jako najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, wskazano dziedziny i obszary, takie jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Pamiętać jednak trzeba, że kwestie związane ze zmianami klimatu, dotyczyć mogą również przedsięwzięć z innych dziedzin i obszarów.

Głównym obszarem narażonym na zmiany klimatu jest gospodarka wodna. Występowanie ulewnych deszczy na obszarach wysoce uszczelnionych zwiększają zagrożenie wystąpienia powodzi i podtopień. Podczas ulewnych deszczy urządzenia melioracyjne takie jak kanały oraz licznie występujące stawy mogą jednak nie nadążyć z odbiorem wody i może dojść do lokalnych podtopień. Konieczna w związku z tym jest stała kontrola drożności urządzeń melioracyjnych, wykaszanie rowów, usuwanie powalonych drzew i gałęzi itp.

W ostatnich latach występują coraz częstsze i intensywniejsze fale upałów. Okresy, gdy dni upalne trwają przez co najmniej kilka dni stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi. Wysokie temperatury prowadzą do zaburzeń układu krążenia, pracy nerek, układu oddechowego i metabolizmu. Szczególnie narażone na udar słoneczny są osoby starsze oraz dzieci. Instytut Meteorologii

i Gospodarki Wodnej wydaje ostrzeżenie przed upałami. Podczas okresów upałów zaleca się pozostawanie w budynkach zwłaszcza w godzinach największego nasłonecznienia. W celu adaptacji należy rozbudowywać systemy klimatyzacyjne w budynkach użyteczności publicznej oraz prywatnych mieszkaniach. Długo trwające fale upałów powodują występowanie zjawiska suszy. Susza jest skutkiem długotrwałych okresów bez opadów atmosferycznych i upałów, kiedy maksymalna temperatura dobową osiąga wartości wyższe niż 30°C. Ujemny wpływ zjawiska suszy można zaobserwować w różnych dziedzinach gospodarczych i społecznych. Jednym z najbardziej wrażliwych na niedobory wody sektorów jest rolnictwo. Występowanie zjawiska suszy obniża potencjał produkcyjny gleb i utrudnia prowadzenie produkcji rolnej.

Obniżenie wód gruntowych może także doprowadzić do utraty bioróżnorodności oraz bezpośredniego zniszczenia rodzimych siedlisk naturalnych. Zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, potoków i małych cieków) stanowi zagrożenie dla licznych gatunków, które bytują na tych terenach, bądź korzystają z nich okresowo. Obniżanie się poziomu wód gruntowych negatywnie wpływa na różnorodność biologiczną w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych stanowi podstawę do opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy. Jego głównym zadaniem jest wskazanie propozycji działań, zarówno technicznych, jak i nietechnicznych, mających na celu przeciwdziałanie i łagodzenie skutków suszy.

Zmiany klimatu wpływają także na procesy fizyczne, chemiczne i biologiczne w ciekach wodnych. Z powodu wzrostu temperatury następuje przyspieszenie zjawiska eutrofizacji. W celu jego ograniczenia wymagane jest podjęcie działań ograniczających spływ biogenów z pól uprawnych poprzez ograniczenie wykorzystania sztucznych nawozów przez rolników. Ważną rolę pełnią tu Ośrodki Doradztwa Rolniczego, zachęcające rolników do rolnictwa ekologicznego czy ekstensywnego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska takie jak m.in. gwałtowne burze z silnym wiatrem, sztormy, długotrwałe susze zwiększające ryzyko pożaru w lasach, powodują zagrożenie dla ludzi oraz dóbr materialnych. Ochronę przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz innymi zdarzeniami zagrażającymi zdrowiu lub życiu ludzi zajmuje się Państwowa oraz Ochotnicza Straż Pożarna. W związku ze zmianami klimatu liczba zdarzeń zagrażających ludziom i środowisku może wzrastać.

Skuteczna adaptacja do zmian klimatu nie jest możliwa do przeprowadzenia bez osiągnięcia odpowiedniego poziomu świadomości zagrożeń w społeczeństwie. Konieczne jest zatem wdrożenie działań edukacyjnych zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i szerokiej edukacji pozaformalnej przyczyniającej się do podnoszenia świadomości społecznej. Podstawowym celem jest zwiększenie zrozumienia wpływu procesów klimatycznych na życie społeczne i gospodarcze.

5.13. Działania edukacyjne

Edukacja ekologiczna jest niezwykle istotnym elementem działań na rzecz ochrony środowiska, ponieważ dotyczy wszystkich jego obszarów. Jej głównym celem jest zwiększanie świadomości ekologicznej oraz kształtowanie proekologicznych postaw wśród społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, kształtowanie zachowań prośrodowiskowych ogółu

społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży.

Jednym z kluczowych aspektów edukacji ekologicznej jest dotarcie do szerokiego grona odbiorców, w tym dzieci i młodzieży. Od najmłodszych lat zaszczepianie wiedzy o tym, jak dbać o środowisko, jest fundamentem dla budowania świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa. Programy edukacyjne, warsztaty, kampanie społeczne oraz inicjatywy lokalne są narzędziami, które pomagają w osiągnięciu tych celów.

Instytucjami i organizacjami, które mogą wspierać działania gminy w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej są: Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Starostwo Powiatowe. Oprócz organizowania własnych działań, gmina powinna także regularnie włączać się w akcje edukacyjne prowadzone na wyższym poziomie administracyjnym czy organizowane przez fundacje i stowarzyszenia pozarządowe. Udział w kampaniach organizowanych na przykład przez Ministerstwo Środowiska, które udostępnia niezbędne materiały takie jak infografiki, ulotki, poradniki itp. obniża koszty realizacji edukacji ekologicznej.

Współpraca gminy z różnymi instytucjami i organizacjami pozwala na skuteczniejsze kształtowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Dzięki temu możliwe jest realizowanie działań na większą skalę, z wykorzystaniem dostępnych zasobów i wiedzy eksperckiej, co przyczynia się do poprawy jakości życia i ochrony środowiska naturalnego.

Konieczność prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej wynika z polskich i europejskich aktów prawnych oraz dokumentów strategicznych, w tym z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) w ustawie tej zawarto przede wszystkim obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach kształcenia ogólnego we wszystkich typach szkół.

Działania edukacyjne powinny obejmować także dorosłych mieszkańców, gdyż to oni mają kluczowy wpływ na stan środowiska w gminie. Edukacja ekologiczna dla dorosłych może przynieść długotrwałe korzyści, ponieważ dorośli często podejmują decyzje dotyczące gospodarstw domowych, które mają bezpośredni wpływ na środowisko.

Działania edukacyjne powinny dotyczyć przede wszystkim prawidłowego postępowania z odpadami, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z domowych kotłowni oraz podnosić ogólną świadomość ekologiczną lokalnej społeczności.

Bardzo ważne jest planowanie i realizowanie działań w zakresie edukacji ekologicznej na szczeblu lokalnym mających na celu ukształtowanie świadomości mieszkańców przejawiającej się w ich konkretnych działaniach związanych z troską o otaczające ich najbliższe środowisko.

Planowanie i realizowanie działań w zakresie edukacji ekologicznej na szczeblu lokalnym jest kluczowe dla kształtowania świadomości ekologicznej mieszkańców. Współczesne wyzwania ekologiczne, takie jak zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie środowiska czy utrata bioróżnorodności, wymagają zaangażowania społeczności lokalnych w podejmowanie konkretnych działań na rzecz ochrony środowiska.

Gmina Dobra prężnie realizuje zadania z zakresu edukacji ekologicznej, w samym tylko 2025 roku gmina zrealizowała następujące akcje edukacyjne:

- Dzień Ziemi 22 kwietnia 2025 - Z okazji Dnia Ziemi przeprowadzono działania edukacyjne skierowane do mieszkańców, przypominając o znaczeniu codziennej troski o środowisko naturalne. W ramach inicjatywy zwrócono szczególną uwagę na prawidłową segregację odpadów oraz jej wpływ na ograniczenie ilości śmieci trafiających na składowiska i zmniejszenie kosztów ich odbioru. Burmistrz podkreślił, że podstawy właściwej segregacji zaczynają się już w domu i nie wymagają dużego wysiłku – wystarczy odpowiednia organizacja przestrzeni oraz świadomość, do jakich pojemników trafiają poszczególne frakcje odpadów. Przypomniano również zasady dotyczące kolorów pojemników oraz konieczność oddawania odpadów problemowych do PSZOK-u. Działania te miały na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zachęcenie ich do podejmowania codziennych, prostych działań na rzecz ochrony środowiska.
- Dobra segregacja: ODZIEŻ I TEKSTYLIA - Burmistrz Krzysztof Wrzesień, we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem, zainicjował pilotażowy program ustawienia na terenie Gminy Dobra pojemników na zbiórkę odzieży i tekstyliów. Działanie to stanowi element edukacji ekologicznej, mającej na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ponownego wykorzystania zasobów oraz ograniczania ilości odpadów. W ramach inicjatywy mieszkańcom przypomniano, jak prawidłowo przekazywać tekstylia – zwracając uwagę na ich stan, czystość oraz odpowiednie przygotowanie do zbiórki. Podkreślono również, że właściwa segregacja i odpowiedzialne podejście do odpadów tekstylnych przyczyniają się nie tylko do ochrony środowiska, ale także wspierają działania dobroczynne. To przykład praktycznego połączenia edukacji ekologicznej z działaniami społecznymi, które zachęcają mieszkańców do świadomych i odpowiedzialnych postaw na co dzień.

Lokalizacja pojemników:

- Dobra, ul. Józefa Piłsudskiego (koło bloku nr 12),
 - Dobra, ul. Słoneczna (przy wjeździe do bloku nr 1 od strony drogi wojewódzkiej nr 146),
 - Dobra, ul. Traugutta 2 (przy Skatepark-u),
 - Dobropole (przy bloku nr 14c),
 - Wojtaszyce (przy przystanku autobusowym),
 - Błądkowo (przy oczyszczalni ścieków).
- Światowy Dzień Pszczół „Akcja kwiatek dla pszczoły” - Wydarzenie zorganizowane na Rynku Miejskim w Dobrej stanowi przykład praktycznej edukacji ekologicznej skierowanej do mieszkańców w różnym wieku. Już po raz czwarty połączono działania prośrodowiskowe z aktywnym zaangażowaniem społeczności lokalnej, promując właściwe postawy związane z ochroną środowiska. W ramach inicjatywy uczestnicy przekazywali do recyklingu papier, tekturę oraz zużyte baterie, ucząc się jednocześnie prawidłowej segregacji odpadów. Dodatkowym elementem edukacyjnym były pytania sprawdzające wiedzę z tego zakresu, które zachęcały mieszkańców do pogłębiania świadomości ekologicznej. Istotnym aspektem wydarzenia było również rozdawanie sadzonek roślin miododajnych, co podkreśla znaczenie wspierania bioróżnorodności oraz ochrony owadów zapylających. W działania aktywnie włączyły się dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Dobrej, co sprzyja kształtowaniu proekologicznych nawyków już od najmłodszych lat. Realizacja przedsięwzięcia była możliwa dzięki współpracy z Celowym

Związkiem Gmin R-XXI oraz Zakładem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej, co pokazuje, jak ważne w edukacji ekologicznej jest partnerstwo instytucji i wspólne działanie na rzecz środowiska.

- „Dobra segregacja”- zajęcia dla dzieci i młodzieży - Podczas Zmagania Olimpijskich zorganizowanych przez Szkołę Podstawową im. Polskich Olimpijczyków w Dobrej przedstawiciele Urzędu Miejskiego zorganizowali dla uczniów zadania związane z segregacją odpadów. Uczestnicy zajęć mogli sprawdzić swoją wiedzę w dwóch zadaniach: segregacji odpadów do poszczególnych koszy oraz pytań i odpowiedzi związanych z prawidłową segregacją odpadami. Niektóre pytania wymagały zastanowienia, ale nie pozostały bez wyjaśnienia poprawnej odpowiedzi.
- Dobra segregacja - „Witaj Lato” - Na plaży miejskiej w Dobrej uczestnicy zajęć wakacyjnych mogli spróbować swoich sił w grach ekologicznych: eko-bingo i eko-memeory. Dzieci miały za zadanie odpowiedzieć na pytania dotyczące prawidłowej segregacji odpadów, co należy zrobić z danym przedmiotem, jak można zapobiec powstawaniu odpadów. Dzięki współpracy Biblioteki Publicznej w Dobrej i Urzędu Miejskiego w Dobrej dzieci i młodzież pogłębiają swoją wiedzę z zakresu segregacji odpadów.
- „Dobra segregacja” – zajęcia wakacyjne - Już po raz drugi dzieci uczęszczające na zajęcia organizowane przez Bibliotekę Publiczną w Dobrej miały okazję utrwalić zasady prawidłowej segregacji odpadów. Spotkanie miało charakter edukacyjny i w przystępny sposób przybliżyło najmłodszym zagadnienia związane z ochroną środowiska. Zajęcia odbyły się przy współpracy z Celowym Związkiem Gmin R-XXI i z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych dofinansowanych w ramach Programu Edukacja Ekologiczna przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, co pozwoliło na atrakcyjne i efektywne przeprowadzenie zajęć edukacyjnych.
- Konkurs „Daj drugie życie” - Celem konkursu było zastosowanie praktycznego sposobu na ponowne wykorzystanie materiałów, dzięki którym stare rzeczy zyskują „nowe życie”, ograniczając w ten sposób marnowanie rzeczy. Dzięki „przerabianiu” ubrań możemy stworzyć unikalne kolekcje odzieżowe, które nie tylko zmniejszają ilość odpadów, ale także chronią środowisko. Zadaniem uczestników było dać drugie życie np. dziurawej, poplamionej koszulce. Należało „naprawić” koszulkę domowym sposobem, tak żeby można byłoby ponownie ją nosić. Uczestnicy konkursu otrzymali: m.in. smartwatch`e, plecaki, bidony, koszulki XX Jarmarku Doberskiego i gadżety. Nagrody zostały ufundowane przez Gminę Dobra, Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dobrej oraz Celowy Związek Gmin R-XXI w Ślajsinie.
- Dobra segregacja – „SPOSOBY NA NIEMARNOWANIE JEDZENIA” - „Piknik rodzinny z okazji zakończenia lata” zorganizowany przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Dobra” i Radę Osiedla SM „Dobra” odbył się 29 sierpnia 2025 roku. Pomimo kapryśnej pogody wielu mieszkańców naszej gminy skorzystało z atrakcji przygotowanych przez Organizatorów. Na naszym stoisku można było podzielić się dobrymi radami związanymi ze sposobami na niemarnowanie jedzenia oraz zastanowić się dlaczego tak dużo jedzenia trafia do kosza.
- 32. Akcja Sprzątanie Świata - W ramach działań edukacji ekologicznej w Gminie Dobra odbyła się kolejna edycja akcji „Sprzątanie świata”. Podczas niej mieszkańcy aktywnie

angażowali się w porządkowanie ulic i przestrzeni publicznych, ucząc się jednocześnie odpowiedzialnego podejścia do odpadów. W trakcie akcji zwrócono uwagę na problem pozostawiania śmieci, takich jak niedopałki papierosów, kapsle czy inne odpady, w miejscach publicznych zamiast w odpowiednich koszach. Inicjatywa miała na celu nie tylko oczyszczenie otoczenia, ale także kształtowanie postaw proekologicznych i świadomości, że utrzymanie czystości i piękna przestrzeni wspólnej wymaga zaangażowania każdego mieszkańca. Takie działania pokazują, że edukacja ekologiczna może łączyć praktyczne działania z nauką odpowiedzialności za środowisko, zachęcając społeczność lokalną do codziennego dbania o otoczenie.

- Warsztaty ekologiczne w ramach „Nocy bibliotek” - W akcji brali udział uczniowie klas trzecich Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Dobrej wzięli udział w wyjątkowych warsztatach edukacyjnych poświęconych tematowi smogu i segregacji odpadów, które zakończyły się oglądaniem prawdziwej śmieciarki. To wydarzenie zorganizowano we współpracy z Biblioteką Publiczną i Zakładem Gospodarki Komunalnej w Dobrej, a jego celem było uświadomienie dzieciom, czym jest zanieczyszczenie powietrza i skąd się bierze oraz zwiększenie ich świadomości na temat segregacji odpadów i znaczenia recyklingu. Zajęcia rozpoczęły się krótką prezentacją multimedialną, dostosowaną do wieku uczestników. Dzieci dowiedziały się, czym jest smog, jakie są jego główne źródła i skutki zdrowotne oraz jak przeciwdziałać zanieczyszczeniu powietrza. Następnie brały udział w doświadczeniu obrazującym jak powstaje smog. Dzięki temu mogły „na własne oczy” zobaczyć, że problem zanieczyszczenia powietrza nie jest czymś abstrakcyjnym. Uczniowie pracowali również w grupach, wykonując plakaty tematyczne. Podczas zajęć uczestnicy warsztatów utrwaliли wiedzę związaną z segregacją odpadów. Poza tym nauczyli się, że niektóre odpady można z powodzeniem wykorzystać, na przykład do zabawy. Procę wykonaną z plastikowej butelki i balonika dzieci testowały z wielkim entuzjazmem. Największą atrakcją okazała się jednak wizyta prawdziwej śmieciarki, która specjalnie na tę okazję przyjechała pod Dom Kultury. Uczniowie mogli z bliska zobaczyć, jak działa mechanizm załadunku odpadów, usiąść w kabinie kierowcy, a nawet zadać pytania pracownikom ZGK. W ramach podziękowania za ciężką pracę i dbałość o utrzymanie czystości w gminie uczniowie wręczyli im rysunki śmieciarki własnoręcznie wykonane podczas warsztatów. Warsztaty okazały się świetnym sposobem na połączenie edukacji z zabawą. Były nie tylko pouczające, ale też inspirujące. Dzieci wykazały się dużą ciekawością, zaangażowaniem i chęcią działania. To pokazuje, że edukacja ekologiczna w młodszych klasach ma ogromne znaczenie – kształtuje postawy, które w przyszłości mogą przełożyć się na realne zmiany w naszym otoczeniu.
- Dobra segregacja- spotkanie z Seniorami - Na zaproszenie Burmistrza Dobrej Krzysztofa Września odbyło się spotkanie edukacyjne Seniorów Doberskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przeprowadzone przez przedstawicielki Celowego Związku Gmin R-XXI w Ślajsinie. Słuchacze zapoznali się ze specyfiką działania zakładu oraz mogli utrwalić prawidłowe sposoby segregacji odpadów. Zostało poruszone wiele kwestii związanych z prawidłowym sposobem gospodarowania odpadami, co wyjaśniło wątpliwości oraz ułatwi dalsze z nimi postępowanie.
- „Leśna klasa” - Burmistrz Dobrej Krzysztof Wrzesień w 2024 r. złożył wniosek

o dofinansowanie realizacji programu Edukacji Ekologicznej w Gminie Dobra poprzez utworzenie "Leśnej Klasy" na terenie miejscowości Tucze, w sąsiedztwie malowniczego Jeziora Woświn. W kwietniu 2025 r. udało się pozyskać na ten cel blisko 44 tys. złotych ze środków Funduszy Europejskich na rzecz Pomorza Zachodniego na lata 2021-2027. Całkowity koszt projektu to 62 400,00 zł. Inicjatywa ma na celu poszerzanie wiedzy z zakresu ekologii i ochrony przyrody poprzez stworzenie miejsca edukacji przyrodniczej dla młodzieży szkolnej. Miejsce wyposażone jest w: zestaw 8 tablic edukacyjnych (cztery podwójne) promujących wybrane aspekty z zakresu edukacji ekologicznej i ochrony przyrody, grę edukacyjną pn. Labirynt Edukacyjny, drewnianą wiatę, stoły oraz ławy plus stojaki na rowery, ocembrowane miejsce na ognisko. Wnioskodawca wykonał także film mający na celu promocję ochrony środowiska naturalnego i wiedzy ekologicznej. Na terenie "Leśnej Klasy", w miejscu dobrze widocznym dla ogółu, umieszczono tablicę pamiątkową, na której znalazły się informacje o projekcie z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia z UE. Celem niniejszego projektu jest przekazywanie wiedzy i umiejętności, jak można kształtować własne życie, aby być przez właściwe zachowania proekologiczne zdrowym i stworzyć odpowiednie warunki dla siebie i przyszłych pokoleń. Należy uwrażliwić szczególnie młode pokolenia na problemy ekologiczne, uczyć odpowiedzialnego zachowania, wskazywać pozytywne i negatywne zachowania w kontaktach z przyrodą. Powinno się zwracać uwagę młodych ludzi na piękno przyrody i wzbudzać u nich postawy proekologiczne w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz ochrony gatunków. Lokalizacja projektu na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i tuż przy brzegu Jeziora Woświn daje dodatkowo możliwość bezpośredniego obcowania z przyrodą i obserwowania naturalnego środowiska wielu organizmów.

5.14. Monitoring Środowiska

Źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska. Został on utworzony ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024 r. poz. 425 ze zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Gromadzone informacje służą wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska lub innych poziomów określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań;
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Po nowelizacji ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w 2001 r. PMŚ realizowany był na podstawie: wieloletnich programów państwowego monitoringu środowiska opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw środowiska, wojewódzkich programów monitoringu opracowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony

środowiska i zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Nowelizacja ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska z 2018 r. (ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 1479) zmieniła uwarunkowania realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. W myśl nowych przepisów zasoby i zadania PMŚ realizowane do końca 2018 r. przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska zostały przeniesione do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i tym samym od 1 stycznia 2019 r. zadania PMŚ są realizowane wyłącznie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020 – 2025 z perspektywą do 2026 roku powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5, ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych. Zawarto w nim następujące obszary monitoringu, które mogą dotyczyć Gminy Dobra:

- Monitoring jakości powietrza;
- Monitoring jakości wód;
- Monitoring gleby i ziemi;
- Monitoring przyrody;
- Monitoring klimatu akustycznego;
- Monitoring pól elektromagnetycznych;
- Monitoring promieniowania jonizującego.

6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA ORAZ ICH FINANSOWANIE

6.1. Cele ochrony środowiska i kierunki interwencji

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033” ma służyć realizacji przez gminę polityki ochrony środowiska i nawiązywać do polityki ochrony środowiska wyższych jednostek, a sam Program Ochrony Środowiska musi być spójny z założeniami dokumentów strategicznych i programowych wyższego rzędu.

Dokument będzie stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska w gminie. Głównym celem programu jest:

Zrównoważony rozwój Gminy Dobra dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz rozwoju turystyki.

Pod każdą z charakterystyk dziesięciu obszarów interwencji przeprowadzona została analiza SWOT, mająca na celu określenie największych zagrożeń środowiska, słabych i mocnych stron istniejącego stanu środowiska oraz wskazanie dążeń w tych obszarach i szans na jego poprawę.

Na tej podstawie, zgodnie z wytycznymi Ministra Klimatu i Środowiska z 2015 roku, zaktualizowanymi w 2020 roku, dotyczącymi opracowywania programów ochrony środowiska, wyznaczono cele wraz z wskaźnikami stanu aktualnego i stanu docelowego. Narzędziem osiągnięcia stanu docelowego jest realizacja wyznaczonych w ramach obszarów zadań, które zostały zgrupowane w harmonogramie zadań. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przedstawia tabela nr 37. Zostały w niej określone również źródła finansowania wyznaczonych zadań, którymi będą zarówno środki własne gminy, jak i dotacje zewnętrzne, środki własne i pozyskane przez inne jednostki realizujące zadania. Do wyznaczonych zadań przypisano orientacyjną kwotę i czas realizacji. Kwoty i czas realizacji w wielu przypadkach zależą od możliwości i wielkości uzyskanych dotacji. Niektóre z zadań będą realizowane w ramach obowiązków pracowników Urzędu Miejskiego w Dobrej. W tabeli 38 przedstawiono harmonogram zadań własnych wraz z finansowaniem, a w tabeli 39 przedstawiono harmonogram zadań monitorowanych wraz z finansowaniem.

6.2. Harmonogram rzeczowo-finansowy

Tabela 38. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji na terenie Gminy Dobra

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	I. Poprawa jakości powietrza	Liczba substancji z przekroczeniami w strefie zachodniopomorskiej (GIOŚ)	0	0	I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie gminy	mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców, niekorzystne warunki do stosowania OZE
							Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej)	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe
						I.2. Zwiększenie efektywności energetycznej w gminie	Termomodernizacja budynków	Gmina Dobra, mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców
							Likwidacja kotłów węglowych w budynkach mieszkalnych	mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, niska świadomość mieszkańców
							Ciepłe mieszkanie – Wymiana systemu grzewczego i termomodernizacja lokalach budynków wielorodzinnych	Gmina Dobra, WFOŚiGW, mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, niska

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
									świadomość mieszkańców
							Kampanie edukacyjne dot. ochrony powietrza	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe, niskie zainteresowanie mieszkańców
							Kontynuacja działalności w postaci prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe, niskie zainteresowanie mieszkańców
							Wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków – w zakresie budynków komunalnych	Gmina Dobra	Problem z pozyskiwaniem danych, braki kadrowe
							Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni	Gmina Dobra, Zarządcy dróg	Ograniczone środki finansowe, urządzenia niskiej jakości
							Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Szerzenie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez wsparcie w obszarze wymiany pieców grzewczych	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
							Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	Gmina Dobra	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców, braki kadrowe
						I.3. Rozwój elektromobilności	Budowa lokalnych stacji do ładowania pojazdów elektrycznych (elektromobilni)	Prywatni inwestorzy	Ograniczone środki finansowe, brak chęci mieszkańców do podjęcia działań
						I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak chęci mieszkańców do podjęcia działań, braki kadrowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak chęci mieszkańców do podjęcia działań
2.	Zagrożenia hałasem	II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy	Poziom hałasu Leq (GDDKiA)	-	Poniżej normy	II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego	Ustalenie obszarów o korzystnym klimacie akustycznym	Gmina Dobra	Nieefektywny system planowania przestrzennego
							Poprawa stanu infrastruktury drogowej w Gminie	Gmina Dobra, zarządcy dróg,	Ograniczone środki finansowe
							Dokumentacja na rozbudowę przejścia przez m. Dobropole w ciągu DW 144	ZDW w Koszalinie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa ul. Strażackiej m. Dobra	ZDP w Łobzie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa przejścia przez m. Anielino	ZDP w Łobzie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa drogi 4303Z na odcinku Dobra - Dobrkowo	ZDP w Łobzie	Ograniczone środki finansowe
							Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Starostwo Powiatowe w Łobzie	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej	Gmina Dobra, zarządcy dróg	Ograniczone środki finansowe, brak terenu
3.	Pola elektromagnetyczne	III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Natężenie pól elektromagnetycznych	<0,5 V/m	>1,0 V/m	III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	GIOŚ RWMŚ Szczecin	braki w bazach danych
4.	Gospodarowanie wodami	IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba jednolitych części wód w stanie co najmniej dobrym (GIOŚ)	0	3	IV.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	Gmina Dobra	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców, braki kadrowe
						IV.2. Utrzymanie wód	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ RWMŚ Szczecin	Niedokładność pomiarów
							Bieżące utrzymanie cieków wodnych i urządzeń wodnych	PGW Wody Polskie, Nadzór Zlewni,	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej				IV.3. Ochrona przed powodzią	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wytycznych z map zagrożenia i ryzyka powodziowego lub innych branżowych dokumentów w tym zakresie	Gmina Dobra	Nadzwyczajne zjawiska pogodowe, zmiany stosunków wodnych, zwiększające zasięg powodzi
							Ochrona i odtwarzanie naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę w Gminie Dobra.	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Wspieranie działań zmierzających do powstawania infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy z zachowaniem zasad ochrony bioróżnorodności	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
			Procent ludności korzystającej z kanalizacji (GUS) Procent ludności korzystającej z wodociągów (GUS)	66,9%	70,5%	V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	Rozwój i modernizacja sieci wodno - kanalizacyjnej	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami i modernizacja przepompowni w Gminie Dobra.	Gmina Dobra	Brak otrzymania dofinansowania
							Dofinansowanie kosztów budowy studni wierconych, które zapewnią zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców budynków mieszkalnych jednorodzinnych, zagrodowych i wielorodzinnych na terenie Gminy Dobra.	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	Gmina Dobra	Zbyt duże obciążenie pracowników
6.	Zasoby Geologiczne	VI. Ochrona założeń kopalin	Liczba złóż kopalin w trakcie eksploatacji	0	1	VI.1. Racjonalna eksploatacja kopalin	Nadzór i kontrola wydanych koncesji	Starostwo, Urząd Marszałkowski, OUG	Przedłużające się procedury, powodujące ryzyko dezaktualizacji baz danych
7.	Gleby	VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	0,5961 ha	0	VII.1. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego	Prowadzenie rejestru oraz monitoringu obszarów zagrożonych ruchami masowymi	Starostwo Powiatowe	Zbyt duże obciążenie pracowników
							Przywrócenie stanu naturalnego na terenie działki nr 108/1 w gminie Dobra poprzez rekultywację terenu – projekt realizowany jest w ramach Priorytetu 2. Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego, Działanie: 2.25 Ochrona powierzchni ziemi i ograniczenie zanieczyszczeń.	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	VIII. Racjonalna gospodarka odpadami	Ilość zebranych odpadów niesegregowanych (zmieszanych) z terenów zamieszkałych i niezamieszkałych [Mg]	637,6	590,0	VIII.1. Wypełnianie obowiązków gminy w zakresie gospodarki odpadami i wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów	Zinwentaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci	Gmina Dobra	Brak środków finansowych
							Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Dobra	Przedłużający się proces spływania danych od podmiotów odbierających odpady
							Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy	Gmina Dobra	Awarie systemu
							Prowadzenie działań w obszarze gospodarki odpadami w tym rozwój punktów selektywnej zbiórki odpadów	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Edukacja ekologiczna w zakresie segregacji odpadów	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy	Gmina Dobra	Brak środków finansowych, braki kadrowe
							Prowadzenie rejestru działalności regulowanej (RDR) w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonywanie wpisu do RDR	Gmina Dobra	Zbyt duże obciążenie pracowników
							Działania edukacyjne w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami	Gmina Dobra	Brak zainteresowania mieszkańców
							Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	rolnicy	Ograniczone środki finansowe,

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
			Ilość wyrobów azbestowych na terenie gminy pozostałych do unieszkodliwienia [kg]	963 183	900 000	VIII.2. Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu gminy	Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu gminy	WFOŚiGW, mieszkańcy, Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, niechęć mieszkańców gminy do wymiany pokryć dachowych
9.	Zasoby przyrody	IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy	Lesistość [%]	13,5	13,6	VIII.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej i obszarów chronionych	Bieżące utrzymanie zieleni w obrębie terenów zielonych, przydrożnych pasów zieleni, cmentarzu oraz zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody	Gmina Dobra	Dewastacja mienia publicznego, brak zainteresowania mieszkańców
							Nasadzenia drzew i krzewów	Gmina Dobra, mieszkańcy, zarządcy dróg	Ograniczone środki finansowe, nadzwyczajne zjawiska pogodowe
							Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo	Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak wykonawcy
						VIII.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Bieżące i zrównoważone utrzymanie terenów leśnych na terenie gminy	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona lasu, ochrona przyrody, odnowienia lasu	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Ochrona przed gryzoniami	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
							Zabezpieczenie upraw leśnych przed zwierzyną	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
							Zabezpieczanie przed szkodnikami wtórnymi drzew	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
							Zbiór materiałów prognostycznych; prognozowanie liczebności szkodników	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
							Sprzątanie śmieci z terenów leśnych	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe
							Ochrona różnorodności biologicznej; wieszanie i dbanie o budki lęgowe oraz schronienia nietoperzy, dokarmianie ptaków	Nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii na terenie gminy [szt.]	0	0	IX.1. Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowa Straż Pożarna	Awarie systemów teleinformatycznych, braki w bazach danych
							Utrzymanie gotowości bojowej	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
11.	Działania systemowe	XI. Działania edukacyjne i zarządzanie ochroną środowiska	Liczba akcji edukacyjnych [szt.]	4	5	XI.1. Wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskiem	Opracowanie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Utworzenie „Zielonej Klasy” przy Szkole Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Dobrej.	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe
							Reagowanie na skargi mieszkańców, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Gmina Dobra	Braki kadrowe, zbyt duże obciążenie pracowników
							Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców
							Promocja ekologii i ochrony środowiska w szkołach	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców
							Promocja zachowań proekologicznych wśród społeczności lokalnej poprzez organizację kampanii ekologicznych, wydarzeń tematycznych, konkursów, i innych	Gmina Dobra	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 39. Zadania własne Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej)	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
2.		Ciepłe mieszkanie – Wymiana systemu grzewczego i termomodernizacja lokalach budynków wielorodzinnych	Gmina Dobra, WFOŚiGW, mieszkańcy	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Fundusze Celowe, Fundusze Europejskie, Budżet Gminy
3.		Termomodernizacja budynków	Gmina Dobra, mieszkańcy	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Fundusze Celowe, Fundusze Europejskie, Budżet Gminy
4.		Kampanie edukacyjne dot. ochrony powietrza	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
5.		Kontynuacja działalności w postaci prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Środki własne, środki zewnętrzne
6.		Wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków – w zakresie	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
		budynków komunalnych							
7.		Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni	Gmina Dobra, Zarządcy dróg						Środki własne
8.		Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Gmina Dobra						Środki własne
9.		Szerzenie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez wsparcie w obszarze wymiany pieców grzewczych	Gmina Dobra						Środki własne
10.		Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	Gmina Dobra						Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
11.		Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
12.		Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
13.	Zagrożenie hałasem	Ustalenie obszarów o korzystnym klimacie akustycznym	Gmina Dobra	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
14.		Poprawa stanu infrastruktury drogowej w Gminie	Gmina Dobra, zarządcy dróg	Koszty zależne od bieżących potrzeb i możliwości finansowych					Środki własne, dotacje, środki zarządców dróg
15.		Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej	Gmina Dobra, zarządcy dróg	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Środki własne, dotacje, środki zarządców dróg

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
16.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Środki własne, dotacje, środki zarządców dróg
17.		Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wytycznych z map zagrożenia i ryzyka powodziowego lub innych branżowych dokumentów w tym zakresie	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Środki własne
18.		Ochrona i odtwarzanie naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę w Gminie Dobra.	Gmina Dobra	-	b.d.	-	-	-	Środki własne
19.		Wspieranie działań zmierzających do powstawania infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie gminy z zachowaniem zasad ochrony bioróżnorodności	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
20.	Gospodarka wodno - ściekowa	Rozwój i modernizacja sieci wodno - kanalizacyjnej	Gmina Dobra	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
21.		Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami i modernizacja przepompowni w Gminie Dobra.	Gmina Dobra	1 562 715,0	1 562 715,0	-	-	-	KPO
22.		Dofinansowanie kosztów budowy studni wierconych, które zapewnią zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców budynków mieszkalnych jednorodzinnych, zagrodowych i wielorodzinnych na terenie gminy Dobra.	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb i możliwości finansowych					Środki własne
23.		Dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Dobra	Koszty zależne od bieżących potrzeb i możliwości finansowych					Środki własne
24.		Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
25.	Gleby	Przywrócenie stanu naturalnego na terenie działki nr 108/1 w gminie Dobra poprzez rekultywację terenu” – projekt realizowany jest w ramach Priorytetu 2. Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego, Działanie: 2.25 Ochrona powierzchni ziemi i ograniczenie zanieczyszczeń.	Gmina Dobra	1 904 500,00	-	-	-	-	Środki własne, dofinansowanie ze środków FEPZ
26.	Gospodarka odpadami	Zinwentaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci	Gmina Dobra	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
27.		Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,
28.		Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
29.		Prowadzenie działań w obszarze gospodarki odpadami, w tym rozwój punktów selektywnej zbiórki odpadów	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,
30.		Edukacja ekologiczna w zakresie segregacji odpadów	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,
31.		Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,
32.		Prowadzenie rejestru działalności regulowanej (RDR) w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonywanie wpisu do RDR	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,
33.		Działania edukacyjne w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów,	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne,

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
		prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami							
34.		Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu gminy	WFOŚiGW, mieszkańcy, Gmina Dobra	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne + fundusze zewnętrzne pozyskane z WFOŚiGW
35.	Zasoby przyrody	Bieżące utrzymanie zieleni w obrębie terenów zielonych, przydrożnych pasów zieleni, cmentarzu oraz zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody	Gmina Dobra	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
36.		Nasadzenia drzew i krzewów	Gmina Dobra, mieszkańcy, zarządcy dróg	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
37.		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo	Gmina Dobra	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
38.		Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie	Gmina Dobra, Ośrodek Doradztwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
	Zagrożenie poważnymi awariami		Rolniczego w Baszkowicach						
39.		Dotacja dla ochotniczych straży pożarnych	Gmina Dobra	Koszty wg bieżących potrzeb					Program Funduszy Europejskich dla Pomorza Zachodniego
40.	Działania systemowe	Opracowanie zmian miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
41.		Utworzenie "Zielonej Klasy" przy Szkole Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Dobrej.	Gmina Dobra	39 000,0	468 000,0	-	-	-	WFOŚiGW
42.		Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
43.		Reagowanie na skargi mieszkańców, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030 - 2033	
44.		Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
45.		Promocja ekologii i ochrony środowiska w szkołach (w tym wyjazdy na zielone szkoły)	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
46.		Promocja zachowań proekologicznych wśród społeczności lokalnej poprzez organizację kampanii ekologicznych, wydarzeń tematycznych, konkursów, i inne	Gmina Dobra	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacja jednostek

Tabela 40. Zadania monitorowane, realizowane dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie gminy	mieszkańcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
2.		Termomodernizacja budynków	mieszkańcy	Wg potrzeb i możliwości finansowych					Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
3.		Likwidacja kotłów węglowych w budynkach mieszkalnych	mieszkańcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
4.		Ciepłe mieszkanie – Wymiana systemu grzewczego i termomodernizacja lokalach budynków wielorodzinnych	Gmina Dobra, WFOŚiGW, mieszkańcy	-	-	-	-	-	Środki własne
5.		Budowa lokalnych stacji do ładowania pojazdów elektrycznych (elektromobilni)	Prywatni inwestorzy	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
6.		Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni	Gmina Dobra, Zarządcy dróg	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
7.	Zagrożenie hałasem	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Starostwo Powiatowe w Łobzie	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
8.		Poprawa stanu infrastruktury drogowej w Gminie	Gmina Dobra, zarządcy dróg	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
9.		Dokumentacja na rozbudowę przejścia przez m. Dobropole w ciągu DW 144	ZDW w Koszalinie	b.d.					Środki własne, środki zewnętrzne
10.		Przebudowa ul. Strażackiej m. Dobra	ZDP w Łobzie	70 000,00	-	-	-	2 270 000	dofinansowanie z NFRD w wysokości 50% wartości robót budowlanych, opracowanie dokumentacji projektowej nie jest kosztem kwalifikowanych
11.		Przebudowa przejścia przez m. Anielino	ZDP w Łobzie	200 000	-	-	-	-	Środki własne
12.		Przebudowa drogi 4303Z na odcinku Dobra - Dobrkowo	ZDP w Łobzie	12 950 000	-	-	-	-	RFD
13.		Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej	Gmina Dobra, zarządcy dróg	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
14.	Pola elektromagnetyczne	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł Promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Szczecin	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
15.	Gospodarowa nie wodami	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	Regionalny Wydział Monitoringu GIOŚ	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
16.		Bieżące utrzymanie cieków wodnych i urządzeń wodnych	PGW Wody Polskie, Nadzór Zlewni,	6 000	6 000	6 000	6 000	18 000	Środki własne
17.	Gospodarka wodno - ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Mieszkańcy	Koszty zależne od bieżących potrzeb i możliwości finansowania					PROW
18.	Zasoby geologiczne	Nadzór i kontrola wydanych koncesji	Starostwo, Urząd Marszałkowski, OUG	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
19.	Gleby	Prowadzenie rejestru oraz monitoringu obszarów zagrożonych ruchami masowymi	Starostwo Powiatowe w Łobzie	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
20.		Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
21.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	rolnicy	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne + fundusze zewnętrzne pozyskane z NFOŚiGW
22.		Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu gminy	WFOŚiGW, mieszkańcy, Gmina Dobra	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne + fundusze zewnętrzne pozyskane z WFOŚiGW
23.	Zasoby przyrody	Nasadzenia drzew i krzewów	Gmina Dobra, mieszkańcy, zarządcy dróg	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
24.		Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie	Gmina Dobra, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
25.		Bieżące i zrównoważone utrzymanie terenów leśnych na terenie gminy	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
26.		Ochrona lasu, ochrona przyrody, odnowienia lasu	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
27.		Ochrona przed gryzoniami	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
28.		Zabezpieczenie upraw leśnych przed zwierzyną	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
29.		Zabezpieczanie przed szkodnikami wtórnymi drzew	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
30.		Zbiór materiałów prognostycznych; prognozowanie liczebności szkodników	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
31.		Sprzątanie śmieci z terenów leśnych	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne
32.		Ochrona różnorodności biologicznej: wieszanie i dbanie o budki lęgowe oraz schronienia nietoperzy, dokarmianie ptaków	Nadleśnictwa	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030	
33.	Zagrożenie poważnymi awariami	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie Państwowa Straż Pożarna	Koszty wg bieżących potrzeb					Środki własne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacja jednostek

7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

7.1. Zarządzanie programem

Obowiązek sporządzania Programu Ochrony Środowiska przez Burmistrza Dobrej wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647 zm.). Dokument sporządzano w kilku etapach. W pierwszym etapie pracy zgromadzono materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska gminy. Pozyskano je głównie z materiałów przekazanych przez Urząd Gminy Dobra oraz opracowań statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, a także z raportów instytucji zajmujących się problematyką ochrony środowiska, m.in.: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, z portalu geoportal.gov.pl oraz geoserwis.gov.pl. Podczas opracowywania dokumentu korzystano również z dokumentów strategicznych opracowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Podczas wdrażania programu ochrony środowiska ważna jest kontrola przebiegu realizacji przyjętych w nim zadań oraz osiągnięcia postawionych celów. Opracowano w tym celu system monitoringu, który będzie wykonywany w dwóch zakresach: jako monitoring środowiskowy oraz monitoring programowy. Narzędziem umożliwiającym ilościową i jakościową ocenę realizacji Programu Ochrony Środowiska są wskaźniki monitorowania. W niniejszym Programie Ochrony Środowiska w rozdziale 6 wyznaczono wskaźniki, które będą wykorzystywane do oceny stopnia realizacji celów ochrony środowiska. Po zakończeniu tego okresu Gmina Dobra podsumuje stopień realizacji POŚ oraz jego łączny efekt ekologiczny, wyrażony wartością wskaźników ekologicznych.

Monitoring środowiskowy prowadzony będzie w głównej mierze w ramach Strategicznego Programu PMŚ na lata 2020 - 2028 opracowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Na podstawie wyników tego monitoringu WIOŚ publikuje co roku „Raport o stanie środowiska” oraz roczną ocenę jakości powietrza. Dane z tych dokumentów pozwolą określić zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Monitoring programowy opierać się będzie na monitorowaniu realizacji poszczególnych zadań i poziomie osiągnięcia wyznaczonych celów. Zgodnie z artykułem art. 18 ustawy Prawo Ochrony Środowiska po dwóch latach obowiązywania programu zostanie sporządzony raport stanu realizacji programu, który następnie zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej w Dobrej. W przypadku niewykonania zaplanowanych zadań zostanie dokonana analiza sytuacji umożliwiająca poznanie przyczyny takiej sytuacji i dokonanie ewaluacji celów i zadań. Kolejny raport zostanie wykonany na koniec obowiązywania dokumentu. Po okresie obowiązywania programu wymagane jest opracowanie kolejnej aktualizacji.

7.2. Monitoring POŚ

Burmistrz Dobrej jest zobowiązany do sporządzania co dwa lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia Radzie Miejskiej w Dobrej.

W raporcie zostanie dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników. Raporty te stanowią syntetyczne zestawienie zadań, które w analizowanym dwuleciu powinny być zrealizowane oraz uwzględnienie tych, które udało się zrealizować wraz z podaniem

kosztów ich wykonania. W proces ewaluacji tym samym, zostaną włączeni wszyscy interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie Gminy i odpowiedzialne za realizację zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska.

W tabeli poniżej przedstawiono harmonogram monitoringu realizacji programu.

Tabela 41. Harmonogram monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033

Podejmowane działania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Monitoring stanu środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring programowy – raport z realizacji programu		+		+		+		+
Aktualizacja programu					+			

Źródło: Opracowanie własne

7.3. Źródło finansowania programu

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.3.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją finansującą inwestycje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu

widzenia potrzeb środowiska. Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju i realizacji programów ekologicznych państwa i województwa w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego. W ramach funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowywane są zadania inwestycyjne z zakresu m.in.

- gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód,
- gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony powietrza (w tym odnawialne źródła energii) i termomodernizacji,

- ochrony przed hałasem;

oraz zadania nieinwestycyjne takiej jak:

- edukacja ekologiczna,
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody (np. ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, sporządzenie planów ochrony dla obszarów objętych ochroną, nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody),
- państwowy monitoring środowiska,
- wojewódzkie programy i plany związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną;

Szczegółowy zakres działalności WFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.3.2. Fundusze UE

Fundusz Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Fundusze Norweskie

Głównym celem funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i funduszy norweskich jest zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami, a państwem beneficjentem. W zamian za udzielaną pomoc finansową, państwa-darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego UE mimo że nie są jej członkami. W III edycji Funduszy, Polska z alokacją brutto 809,3 milionów euro (z łącznej puli ponad 2,8 miliarda euro), podobnie jak w poprzednich edycjach, jest największym beneficjentem tych pieniędzy w UE. Za koordynację wdrażania funduszy EOG i funduszy norweskich w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Współpracuje przy tym z Biurem Mechanizmów Finansowych w Brukseli.

Program Badania ma na celu poprawę wyników polskich badań naukowych, zarówno podstawowych, jak i stosowanych jako narzędzia służące rozwojowi społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy. Jest on realizowany w ramach 2 komponentów: wsparcia badań podstawowych (40% alokacji programu), który jest zarządzany przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz wsparcia badań aplikacyjnych (60% alokacji programu), którym zarządza Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Budżet programu wynosi 110 mln euro.

Z programu mogą skorzystać podmioty podejmujące działania badawcze i prace przygotowawcze do wdrożenia wyników badań – uczelnie wyższe, instytuty naukowe i badawcze, a także przedsiębiorcy i naukowcy. Podmioty te będą mogły otrzymać wsparcie w wysokości do 100% wartości projektu na badawcze projekty partnerskie (w tym wyłonione w ramach nowatorskiej formuły warsztatów Idealab dla badaczy, których celem jest wypracowanie innowacyjnych przedsięwzięć) oraz tzw. małe granty. Program przewiduje wsparcie we wszystkich dziedzinach nauki, w tym między innymi wsparcie na prowadzenie badań polarnych, dotyczących wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz w obszarze nauk społecznych. Planowana jest także pomoc w postaci małych grantów dla kobiet-naukowców oraz wsparcie mobilności naukowców, mające na celu umiędzynarodowienie polskiej nauki. Duży nacisk położony jest także

na rozwój współpracy badawczej z jednostkami z państw – darczyńców (Norwegii, Islandii i Liechtensteinu).

Operatorem programu Badania podstawowe w III edycji funduszy EOG i funduszy norweskich jest Narodowe Centrum Nauki. Na badania podstawowe przeznaczono 40% środków z obu Mechanizmów Finansowych (48.77 mln Euro), w tym badania polarne oraz nauki społeczne. Partnerem programu Badania po stronie darczyńców jest Norweska Rada Badań (Research Council of Norway).

Program „Horyzont Europa”

Horyzont Europa to kluczowy unijny program finansowania badań naukowych i innowacji.

Przyczynia się do walki ze zmianą klimatu, pomaga w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz stymuluje konkurencyjność i wzrost gospodarczy UE.

Program ułatwia współpracę i umożliwia lepsze wykorzystanie badań naukowych i innowacji w kształtowaniu, wspieraniu i wdrażaniu unijnej polityki, a jednocześnie przyczynia się do rozwiązywania globalnych problemów. Wspiera tworzenie i skuteczniejsze rozpowszechnianie doskonałej wiedzy i technologii.

Sprzyja tworzeniu miejsc pracy, zapewnia pełne zaangażowanie unijnej puli talentów, pobudza wzrost gospodarczy, promuje konkurencyjność przemysłu oraz optymalizuje wpływ inwestycji w ramach wzmocnionej europejskiej przestrzeni badawczej.

W programie uczestniczyć mogą podmioty prawne z UE i krajów stowarzyszonych.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) zwana inaczej Interreg jest częścią polityki spójności Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i które wymagają podjęcia wspólnych działań. EWT umożliwia również rozwój zróżnicowanych społeczno-ekonomicznie obszarów.

Działania podejmowane w ramach tej współpracy są finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Przyjmują one postać międzynarodowych partnerskich projektów prowadzonych w trzech rodzajach programów.

Są to:

1. programy współpracy transgranicznej – realizowane na obszarach przygranicznych państw ze sobą sąsiadujących. Te programy wspierają zatrudnienie, mobilność pracowników, włączenie społeczne, integrację społeczności ponad granicami, rozwój wspólnych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego.
2. programy współpracy transnarodowej – dotyczą większej części terytorium UE, a także państw spoza Unii, np.: Region Morza Bałtyckiego. Wzmacniają one potencjał instytucji i administracji publicznej poprzez opracowanie i koordynację strategii makroregionalnych i morskich.
3. programy współpracy międzyregionalnej - mają na celu wzmocnienie rozwoju regionalnego UE poprzez rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej, a także promowanie wymiany doświadczeń.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz 2014-2020.

Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym,
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne,
- dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030,
- poprawę bezpieczeństwa transportu i zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia,
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Program ma być realizowany w celu zwiększenia efektywności energetycznej mieszkalnictwa, budynków użyteczności publicznej i przedsiębiorstw oraz zwiększyć udział zielonej energii z odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii.

Inwestycje w infrastrukturę energetyczną mają przynieść poprawę jakości i bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznych oraz rozwój inteligentnych sieci gazowych i wzrost ich znaczenia w nowoczesnym, zielonym systemie energetycznym. Inwestycje w sektorze środowiska mają przyczynić się do większej odporności na zmiany klimatu (w tym na susze i powodzie) oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego (wzrost zdolności retencyjnych oraz poprawę systemów monitorowania i zarządzania kryzysowego).

W Programie będziemy dążyć do poprawy gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi.

Realizacja Programu ma wzmocnić ochronę bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów; rozwijać systemy monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę.

Dążąc do zmniejszenia emisji w transporcie, program ma rozwijać transport szynowy, w tym w miastach, zwiększać dostępność komunikacji zbiorowej, a także alternatywne wobec dróg łańcuchy logistyczne (porty morskie, drogi wodne śródlądowe, przewozy intermodalne).

W celu poprawy spójności komunikacyjnej i ograniczenia wykluczenia komunikacyjnego program ma koncentrować się na budowie nowych i modernizacji istniejących linii kolejowych oraz dróg krajowych, w tym obwodnic miast.

Program ma służyć podejmowaniu decyzji w zakresie inwestycji dotyczących kluczowych obszarów systemu ochrony zdrowia, które przyczynią się do wzrostu dostępności pacjentów do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz większej ich skuteczności.

W sektorze kultury planowane są działania mające na celu ochronę zabytków o światowym i krajowym znaczeniu zarówno ruchomych i nieruchomych. Jednocześnie będziemy rozwijać instytucję kultury oraz wspierać ich adaptację do nowych funkcji kulturalnych i społecznych.

Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego na lata 2021 – 2027

Fundusze mają służyć zdobywaniu nakładów na innowacyjność, B+R i zwiększaniu zdolności inwestycyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Priorytet 1 – Przedsiębiorcze Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (i) - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii
- Cel szczegółowy (ii) - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
- Cel szczegółowy (iii) - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne
- Cel szczegółowy (iv) - Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.

Priorytet 2 – Zielone Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (i) - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
- Cel szczegółowy (ii) - wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
- Cel szczegółowy (v) - Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej
- Cel szczegółowy (vi) - Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej
- Cel szczegółowy (vii) - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.

Priorytet 3 – Mobilne Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (viii) - wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.

Priorytet 4 – Połączone Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (ii) - rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.

Priorytet 5 – Przyjazne mieszkańcom Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (ii) - Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online
- Cel szczegółowy (iii) - wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

- Cel szczegółowy (v) - zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.

Priorytet 6 – Aktywne Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (a) - poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
- Cel szczegółowy (b) - modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy
- Cel szczegółowy (d) - wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia
- Cel szczegółowy (g) - wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej
- Cel szczegółowy (i) - Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym Migrantów
- Cel szczegółowy (k) - zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które promują dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Priorytet 7 - Uspołecznione Pomorze Zachodnie

- Cel szczegółowy (i) - wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Priorytet 8 – Pomoc techniczna (EFRR)

Priorytet 9 – Pomoc techniczna (EFS).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr

1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2021– 2027, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

8. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Dobra w latach 2020-2024.....	14
Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2020-2024 na terenie Gminy Dobra.....	15
Tabela 3. Bezrobocie na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024.....	15
Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2025	15
Tabela 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2025 według działów PKD 2007.....	15
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024.....	16
Tabela 7. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia	19
Tabela 8. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2025 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5})	20
Tabela 9. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO ₂ , NO _x oraz O ₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2025.....	21
Tabela 10. Realizacja programu Mój Prąd na terenie Gminy Dobra	26
Tabela 11. Analiza SWOT – Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	31
Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L _{Aeq D} i L _{Aeq N} , które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.....	32
Tabela 13. Zestawienie ulic gminnych na terenie gminy Dobra.....	33
Tabela 14. Zestawienie dróg powiatowych na terenie gminy Dobra	33
Tabela 15. Zestawienie dróg wojewódzkich na terenie Gminy Dobra	34
Tabela 16. Analiza SWOT – Zagrożenie hałasem	37
Tabela 17. Analiza SWOT – Pola elektromagnetyczne	40
Tabela 18. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Dobra.....	43
Tabela 19. Analiza SWOT – Gospodarowanie wodami	49
Tabela 20. Wykaz ujęć wód.....	50
Tabela 21. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Dobra (stan na 31 XII 2024 r.).....	50
Tabela 22. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Dobra.....	51
Tabela 23. Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Dobra	52
Tabela 24. Analiza SWOT – Gospodarka wodno-ściekowa.....	55
Tabela 25. Analiza SWOT – Zasoby geologiczne	57
Tabela 26. Analiza SWOT – Gleby	59
Tabela 27. Informacja o ilości zebranych odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych	61
Tabela 28. Informacja o ilości zebranych odpadów komunalnych z terenów niezamieszkałych	62
Tabela 29. Masa wszystkich wyrobów azbestowych na terenie Gminy Dobra (stan wg 01.04.2026 r.)	66
Tabela 30. Analiza SWOT - Gospodarka odpadami.....	67

Tabela 31. Obszar Natura 2000 na terenie Gminy Dobra.....	69
Tabela 32. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Dobra.....	70
Tabela 33. Leśnictwo wszystkich form własności na terenie Gminy Dobra w latach 2020-2024	74
Tabela 34. Wykaz terenów zieleni na terenie Gminy Dobra	77
Tabela 35. Analiza SWOT – Zasoby przyrodnicze	78
Tabela 36. Zestawienie kontroli podmiotów na terenie gminy Dobra (powiat łobeski) w latach 2021 - 2025.....	80
Tabela 37. Analiza SWOT – Zagrożenie poważnymi awariami.....	83
Tabela 38. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji na terenie Gminy Dobra	93
Tabela 39. Zadania własne Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033	104
Tabela 40. Zadania monitorowane, realizowane dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033.....	113
Tabela 41. Harmonogram monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobra na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033.....	121

9. SPIS RYCIN

Rycina 1. Mapa Gminy Dobra na tle powiatu łobeskiego.....	13
Rycina 2. Położenie Gminy Dobra na tle podziału fizycznogeograficznego.....	14
Rycina 3. Meteogram dla najbliższej stacji pomiarowej położonej od Gminy Dobra (Resko).....	17
Rycina 4. Strefy energii wiatru w Polsce wg. H Lorenc	24
Rycina 5. Średnioroczna prędkość wiatru (m/s) na wysokości ponad 30 m nad powierzchnią ziemi w terenie z przeszkodami do 3 m.....	25
Rycina 6. Zarząd zlewni na terenie Gminy Dobra.....	41
Rycina 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (rzecznych i jeziornych) na terenie Gminy Dobra	42
Rycina 8. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznych	45
Rycina 9. Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie gminy Dobra	46
Rycina 10. Złoża kopalin na terenie Gminy Dobra	56
Rycina 11. Formy ochrony przyrody w Gminie Dobra	69
Rycina 12. Nadleśnictwa na terenie Gminy Dobra	74
Rycina 13. Korytarze ekologiczne w Gminie Dobra.....	76

10. SPIS ŹRÓDEŁ

1. Woś A., 1993, Regiony Klimatyczne Polski w Świetle Częstości Występowania Różnych Typów Pogody, Polska Akademia Nauk Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Warszawa
2. Kondracki J., 2002, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
3. encyklopedia.pwn.pl

4. Woś A., 1993, Regiony Klimatyczne Polski w Świetle Częstości Występowania Różnych Typów Pogody, Polska Akademia Nauk Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Warszawa
5. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2023, GIOŚ Szczecin, 2023
6. Alternatywne źródła energii by agata mosińska (prezi.com)
7. www.cire.pl
8. <https://swiatoze.pl/jak-dziala-elektrownia-geotermalna/>
9. <https://www.esoleo.pl>
10. wody.isok.gov.pl
11. Objasnienia Do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50 000,
12. Badania monitoringowe gleb w województwie zachodniopomorskim w 2020 roku
13. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobra w 2024 roku,
14. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego,
15. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego,
16. Program ochrony powietrza dla stref w województwie zachodniopomorskim.